
БИЛТЕН
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 3
март 2011.
година LI
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfin.gov.rs

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
др Мирко Цветковић, министар финансија

Уређивачки одбор
Вук Ђоковић, мр Наташа Ковачевић,
Весна Хрељац-Ивановић, мр Јасмина Кнежевић

Главни уредник
Вук Ђоковић
државни секретар

Уредник
мр Јасмина Кнежевић
jasmina.knezevic@mfin.gov.rs

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и сйручна мишљења
за примену финансијских йройиса
Министарство финансија Републике Србије
Кнеза Милоша 20, 11000 Београд
Тел. 011/3642 659

Припрема и шйтампа
Штампарија Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel: 011/3642 659 bilten@mfin.gov.rs

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2011 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

САДРЖАЈ

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. Порески третман државних купонских обвезница које у име Републике емитује Управа за јавни дуг 15
2. Порески третман исплате нераспоређене добити власнику правног лица у облику уступања непокретности којом правно лице располаже 17
3. Порески третман примања које физичко лице – оснивач привредног друштва остварује по основу учешћа у добити привредног друштва 22

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман промета услуге уступања уговора о финансијском лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга који врши обвезник ПДВ 27
  2. Порески третман промета услуга организовања културних манифестација које се финансирају из буџета Града Београда, као и промета добара намењених промоцији и презентацији тих културних манифестација, који врши обвезник ПДВ – Културни центар Београда 28
  3. Порески третман испоруке опреме – аналитичких система (уз обавезу уградње и пуштања у рад) коју је привредно друштво – обвезник ПДВ произвео од свог материјала по налогу наручиоца – страног привредног друштва, лицу у Републици Србији са којим страном привредно друштво има уговор о испоруци предметне опреме 30
  4. Право на одбитак ПДВ обвезника ПДВ – купца пословног простора који му је обрачунат по основу примљених авансних средстава од стране претходног учесника у промету – инвеститора за први пренос права располагања на пословном објекту 33
  5. Право на одбитак ПДВ обрачаног и исказаног у рачуну у којем је као прималац добара или услуга наведено друго лице 35
  6. Порески третман предаје добара комисионару на тзв. комисиону продају који врши промет тих добара трећим лицима 36
  7. Порески третман промета пословног објекта у изградњи који врши обвезник ПДВ – инвеститор 40
  8. Да ли се продаја путничког аутомобила по основу чије набавке је обвезник ПДВ користио право на одбитак претходног пореза, после чега је извршио исправку одбитка претходног пореза (у целокупном износу) из разлога што је донео одлуку да тај путнички аутомобил користи као службено возило које је користио искључиво за промет услуге давања у закуп, сматра предметом опорезивања ПДВ? 42
-

---

9. Обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ у случају када страном лице набави добра на територији Републике Србије и предметна добра унесе као улог у домаће привредно друштво	44
10. Порески третман продаје пословног простора стеченог закључно са 31. децембром 2004. године који се продаје од 1. јануара 2005. године	45
11. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на увоз рачунарске опреме коју Народна библиотека прима по основу донације од EFT Switzerland.	47
12. Порески третман штампања уџбеника	48
13. а) Порески третман промета поштанских услуга од стране јавног предузећа	50
б) Порески третман промета добара путем ТВ продаје који врши обвезник ПДВ	50
14. Да ли је Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде обвезник ПДВ када врши штампање, издавање и дистрибуцију ловних карата, а за које се наплаћује накнада?	52
15. Да ли је привредни субјекат који је основан од стране јавног предузећа дужан да се евидентира за обавезу плаћања ПДВ?	54
16. Порески третман реализације уговора названог уговором о пословно-техничкој сарадњи којим се прва уговорна страна (обвезник ПДВ) обавезује да другој уговорној страни да на коришћење део пословног објекта, а друга уговорна страна (обвезник ПДВ) да у том делу пословног објекта организује и обезбеди услове за рад ресторана, ентеријерску опремљеност, као и квалификовану радну снагу	55
17. Да ли привредно друштво које је надлежни порески орган брисао из евиденције за ПДВ по службеној дужности, па се после тог брисања поново евидентирало за обавезу плаћања ПДВ од 1. јануара 2011. године, има право да ПДВ плаћен при брисању из евиденције за ПДВ одбије као претходни порез од ПДВ који дугује за промет извршен од 1. јануара 2011. године?	56
18. Место промета телекомуникационих услуга са становишта Закона о ПДВ	59
19. Порески третман промета добара намењених изградњи дела водоводног система Ђићевац, који врши обвезник ПДВ, при чему се набавка предметних добара финансира средствима донације, на основу закљученог уговора о донаторству (који није уговор о донацији из члана 24. став 1. тачка 1ба) Закона)	60
20. Порески третман промета услуга фарбања металних конструкција и реконструкције подова у оквиру непокретности која се налази у слободној зони	61
21. Порески третман услуге посредовања код испоруке електричне енергије	62

---

22. Да ли се подноси евиденциона пријава за ПДВ када у поступку реализације изградње грађевинског објекта законски заступник малолетног физичког лица, на чије име гласи одобрење за изградњу тог објекта, закључи са извођачем радова уговор о грађењу, при чему ће након изградње предметног објекта једна економски дељива целина (стан) бити задржана за потребе малолетног лица, док ће се на осталим економски дељивим целинама извршити први пренос права располагања?	64
23. Шта се сматра даном пружања услуга регистрације интернет домена и услуга хостинга, као и да ли постоји обавеза издавања рачуна за примљена авансна средства за промет ових услуга ако обвезник ПДВ у истом пореском периоду прими авансну уплату и изврши промет предметних услуга?	65
24. Порески третман промета услуге техничког прегледа возила када се промет предметне услуге врши без накнаде	67
25. Порески третман промета оквира за наочаре као помагала за слепе и слабовиде	69
26. Измена основице за обрачунавање ПДВ у случају када обвезник ПДВ – пружалац правних услуга, након извршеног промета предметних услуга, потражује од обвезника ПДВ – примаоца правних услуга део новчаних средстава остварених по основу давања у закуп телекомуникационог стуба за чију изградњу је вршио услугу проналажења одговарајуће локације и обављања правних послова ради добијања дозволе	70
27. Порески третман новчаних средстава која на име покрића трошкова камате потражује обвезник ПДВ – организација преко које произвођачи фонограма колективно остварују имовинска права на фонограмима, од обвезника ПДВ – произвођача фонограма, по уговору о кредиту закљученог у циљу реализације расподеле новчаних средстава произвођачима фонограма	72
28. Порески третман новчаних средстава која обвезник ПДВ прими на име накнаде штете због једностраног раскида уговора од привредног друштва	73
29. Порески третман расхода сапуна чији промет врши обвезник ПДВ по тежини одређеној од стране купца	74
30. Порески третман промета поштанских марака које се не продају по утиснутој вредности, као и поштанских марака којима се не могу плаћати поштанске услуге (нпр. које су повучене из употребе)	76
31. Порески третман реализације уговора названог уговором о заједничкој производњи којим се једна уговорна страна – обвезник ПДВ обавезује да обезбеди сировине, амбалажу и радну снагу, као и да изврши продају и наплату накнаде за промет произведених добара, а друга уговорна страна – такође обвезник ПДВ даје на коришћење опрему за предметну производњу	78

---

32. Порески третман промета и увоза интравенских канила са ињекционим портом, сетова за трансфузију крви или крвних компоненти, хируршких рукавица за хируршке захвате, као и рукавица за лекарске прегледе и лабораторијске процедуре	79
33. Издавање и садржина рачуна (или другог документа који служи као рачун) у случају измене основице за промет услуге давања у закуп пословног простора	80
34. Порески третман промета услуга обраде података и уступања информација који страном лице врши домаћем привредном друштву – обвезнику ПДВ	82
35. Порески третман промета услуге прегледа добара намењених извозу у циљу утврђивања фитосанитарне исправности који врши обвезник ПДВ	86
36. Порески третман промета услуга пружања стручне помоћи која се односи на послове канцеларијског пословања и заштите архивске грађе и документарног материјала који врши Историјски архив Београда	87
37. Основица за обрачунавање ПДВ за промет услуге издавања дозволе за риболов који врши обвезник ПДВ	90
38. Порески третман промета добара и услуга, односно увоза добара који се врши у оквиру спровођења пројекта „Balkan Regional Network for Social Inclusion“ који финансира Европска комисија преко чешке организације „People in Need“, са којом Иницијатива за права особа са менталним инвалидитетом Србије има закључен уговор о имплементацији овог пројекта у Републици Србији	92
39. Порески третман предаје предмета лизинга код уговора о лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга	93
40. Право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана у случају када купац плаћа продавцу уговорену цену стана на рате без ПДВ, а ПДВ обрачунат за тај промет плати уз учешће за куповину стана	95
41. Порески третман услуге смештаја у мотелима, хотелима, одмаралиштима, домовима и камповима, као и услуге конзумације јела и пића на лицу места	96
42. Право обвезника ПДВ – огранка страног привредног друштва да ПДВ обрачунат од стране претходног учесника у промету, ЈП Аеродром „Никола Тесла“, за промет услуга путничког сервиса (боравак путника у згради аеродрома), одбије као претходни порез	98
43. Порески третман испоруке добара у деловима и обезбеђивања монтаже тих добара коју врши страном лице обвезнику ПДВ – домаћем лицу	100
44. Порески третман промета услуга call centra, тј. услуге давања информација телефонским путем, а које се односе на помоћ корисницима у вези са проблемима у току употребног циклуса производа, давање општих информација, резервације производа, техничку подршку, набавку, продају и др.	101

-
45. Смањење износа накнаде за отпремање добара у иностранство исказаног у Обрасцу ПППДВ када обвезник ПДВ у једном пореском периоду изврши отпремање предметних добара у иностранство, а која се враћају у Републику Србију зато што не одговарају обавезама које проистичу из уговора, односно пословног односа на основу којег су била извезена, у неком наредном пореском периоду 103
46. Исказивање података о промету услуга давања новчаних позајмица без накнаде (камате) у Обрасцу ПППДВ у случају када се новчана позајмица даје повезаном правном лицу 105
47. Да ли постоји обавеза измене основице за обрачун ПДВ у случају уговарања валутне клаузуле ако се курс стране валуте на дан настанка пореске обавезе разликује од курса стране валуте на дан плаћања? ... 107
48. Порески третман промене правне форме предузетничке радње, која има својство обвезника ПДВ, у друштво са ограниченом одговорношћу..... 109

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. Право на порески кредит из члана 48. Закона о порезу на добит правних лица у случају када обвезник стекне основно средство – пољопривредно земљиште по основу Уговора о размени пољопривредног земљишта закљученог са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде 111
2. Утврђивање капиталног добитка, односно губитка, приликом уноса неновчаног улога (акција) који врши друштво са ограниченом одговорношћу у своје зависно правно лице и по том основу стиче удео у капиталу тог (зависног) правног лица 112
3. Да ли постоји обавеза обрачунавања и плаћања пореза по одбитку у случају када нерезидент остварује приход по основу закупа покретних ствари од огранка нерезидентног правног лица?..... 114
4. Порески третман накнаде коју резидентни обвезник исплаћује нерезидентном правном лицу по основу права коришћења рачунарског програма..... 116
5. Како се утврђује основица за обрачун амортизације за пореске сврхе за стална средства набављена пре 1. јануара 2004. године?..... 117
6. Право на порески кредит из члана 48а Закона о порезу на добит правних лица у случају када је то право стечено по основу улагања у делатност у оквиру области 33, подгрупа 33200, али је новим Законом о класификацији делатности обвезник разврстан у област 26, група 2651 ... 118
7. Исказивање камате по основу уговора о зајму између два повезана лица у пореском билансу обвезника. 120
8. Обавеза обрачунавања и плаћања пореза по одбитку у случају када нерезидентно правно лице оствари од резидентног обвезника приход од камате по основу закљученог уговора о кредиту, уколико је уговором о кредиту предвиђено да се камата обрачунава једном годишње, али да се њена исплата врши у моменту исплате главнице 121
-

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Порески третман непокретности на територији Републике Србије у својини стране државе у случају када би амбасада те државе издала у закуп ту непокретност другом страном дипломатско-конзуларном представништву, односно физичком или правном лицу 123
  2. Да ли је у случају преноса права својине на непокретности по основу уговора о хипотекарној продаји непокретности, који подлеже плаћању пореза на пренос апсолутних права, обвезник пореза на пренос апсолутних права хипотекарни поверилац или власник непокретности? .. 125
  3. Порески третман промета непокретности у току 1972. и 1980. године по основу експропријације и изузимања национализованог земљишта 128
  4. Да ли се право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана односи и на земљиште на коме се налази породична стамбена зграда (кућа) која купцу представља први стан? .. 130
  5. Да ли се плаћа порез на имовину на право закупа осталог неизграђеног грађевинског земљишта, конституисаног на 99 година, ради изградње производне фабрике? 133
  6. Поступак и начин обрачуна камате због доцње у плаћању пореза на имовину који примењује јединица локалне самоуправе 134
  7. Да ли се на деобу заједничке имовине (непокретности, удела у правним лицима и финансијских средстава), стечене за време трајања брака, која се врши споразумом између супружника закљученим у току трајања брака, којом сваки супружник постаје искључиви власник дела те имовине, плаћа порез на поклон или порез на пренос апсолутних права, у случају када вредност коју сваки од супружника деобом стекне одговара његовом доприносу у стицању те заједничке имовине? 136
  8. На који начин обвезник – купац грађевинског земљишта у јавној својини утврђује пореску основу и исказује у пореској пријави за право закупа грађевинског земљишта у јавној својини? 139
  9. Да ли се максимално дозвољени износ повећања пореске обавезе пореза на имовину за 2011. годину од 60% у односу на пореску обавезу утврђену за 2010. годину обвезнику који не води пословне књиге, за одговарајућу површину исте непокретности, односи и на непокретности код којих је дошло до промена у квалитету непокретности (већи број бодова у 2011. години), или до реконструкције (промена периода за који се признаје амортизација), промена од утицаја на остваривање права на порески кредит (промена пребивалишта обвезника због чега у 2011. години нема право на порески кредит)? 140
  10. На који се износ пореске обавезе за 2010. годину обвезницима пореза на имовину који не воде пословне књиге, а који порезом на имовину нису били задужени за целу 2010. годину (с обзиром да су право на непокретности стекли у току те године), рачуна 60% као максимално дозвољени износ повећања пореске обавезе за 2011. годину? 142
-

-
11. Ко је обвезник пореза на имовину на непокретностима – ходницима и заједничким просторијама у објектима за смештај станара, чији је власник привредно друштво, а заједничке просторије и ходнике фактички користе физичка лица – закупци соба за становање у тим објектима? 143

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман прихода које остварују страна физичка лица из држава чланица Европске уније која привремено бораве на територији Републике Србије и ангажовани су као стручњаци за послове извршавања уговора који је финансиран из ИПА фондова Европске комисије, за реализацију пројекта „Подршка инфраструктурним пројектима у земљама западног Балкана (Europe Aid/124605/C/SER/MULTI)“, у периоду од 29. јуна 2009. године до 13. јуна 2013. године 145
2. Порески третман дневница за службена путовања које се исплаћују лицима – држављанима Републике Србије која су укључена у реализацију пројекта „Tempus“ i „Erasmus Mundus“, а нису у радном односу код исплатиоца, као и порески третман дневница за службена путовања у земљи и иностранству које се, сходно прописима Европске заједнице, исплаћују у износима већим од неопорезивог износа 148
3. Обавезе плаћања пореза на капитални добитак у случају продаје непокретности 151
4. Порески третман награде за рад привременог заступника капитала који није у радном односу у субјекту приватизације 153
5. Порески третман примања која запослени у земљорадничкој задрузи остварују по основу учешћа у добити те задруге 155
6. Порески третман, са становишта опорезивања дохотка грађана, као и са становишта доприноса за обавезно социјално осигурање, плаћања трошкова превентивних здравствених прегледа запослених (тзв. систематских прегледа) од стране послодавца 156
7. Порески третман прихода које физичко лице оствари од продаје својих ствари, која у погледу својстава, као и са становишта намене и употребе, по својој суштини представљају секундарне сировине, правним лицима регистрованим за вршење откупа секундарних сировина 159
8. Порески третман примања које оствари физичко лице у случају када, сагласно облигационом правном односу, као зајмодавац прими новчани износ по основу извршења уговора (враћањем дугованог износа) од стране зајмопримца 160

ПОРЕСКИ ПОСТУПАК И ПОРЕСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

1. Ко је овлашћен за доношење закључка о продаји непокретности непосредном погодбом у поступку принудне наплате доспелог, а неплаћеног дуга по основу накнаде за коришћење грађевинског земљишта, из непокретности обвезника, који спроводи надлежни орган јединице локалне самоуправе? 163
-

-
2. Да ли општина може у 2011. години да изврши отпис камате обрачунате због доцње у плаћању изворних јавних прихода те општине? 166

ДОПРИНОСИ ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

1. Ослобођење од плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање у случају запошљавања лица са инвалидитетом 167

ЦАРИНЕ

1. Коначно решавање статуса машина које се налазе у поступку привременог увоза и питање плаћања компензаторне камате у том случају 171
2. Накнадна контрола декларације, повраћај и наплата царинског дуга, поништавање и укидање одлука од стране царинског органа. 173
3. Потврда Привредне коморе Србије да се роба која се увози не производи у земљи као један од неопходних доказа за ослобођење од плаћања увозних дажбина на нову опрему. 176
4. Царински третман опреме која је као оснивачки улог страног оснивача унета у домаће правно лице, а коју то домаће правно лице намерава да отуђи и извезе у иностранство пре истека законски одређеног рока од три године. 177
5. Да ли се на захтеве поднете у периоду од дана ступања на снагу новог Царинског закона до дана почетка његове примене примењује стари или нови Царински закон? 178
6. Полагање обезбеђења за плаћање царинског дуга за робу која се превози у водном саобраћају. 180
7. Поступак привременог увоза 182
8. Наплата компензаторне камате. 185
9. Спровођење поступка активног оплемењивања (прераде и дораде печурака) уколико вредност увезене робе прелази прописани износ ... 188
10. а) Царински третман чаша које се продају у Републици Србији након што их је претходно фирма, са седиштем у Прагу, купила у Републици Србији и извезла, ради декорације, у Републику Чешку са уверењем о пореклу ЕУР 1 (односно доказом да је роба пореклом из Републике Србије), а касније исте продаје купцима у Републици Србији 190
- б) Проблем у пословању фирме са седиштем у Прагу када хоће да чаше, које су потпуно одрађене и декорисане у Републици Србији и нису напустиле царинско подручје Републике Србије, прода пословном партнеру у Србији, то не може да учини јер мора предметне чаше физички да извезе из царинског подручја Србије, оцарини, и тек онда врати у Србију 190

ФИСКАЛНЕ КАСЕ

1. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом промета добара у оквиру претежне делатности 47.99 (Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца) – продаја робе путем презентације и испорука исте на адресу купца 193
-

-
2. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом промета добара у оквиру претежне делатности 47.91 (Трговина на мало поштом или преко интернета) 194
  3. Пореске стопа која се примењује на промет услуга организовања предавања у оквиру културне манифестације „Београдска недеља дизајна“, а који се наплаћује у виду котизација, као и евидентирање тако оствареног промета преко фискалне касе 195
  4. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом продаје авио карата у оквиру претежне делатности 79.12 (Делатност тур-оператора) 197
  5. Могућност одобравања попушта на лицу места приликом продаје добара односно робе из малопродајног објекта (дневни попуст, викенд акција, ускршњи и новогодишњи попуст, као и попуст дат сталним купцима преко идентификационе картице) 198
  6. Обавеза прикључивања терминала за даљинско читавање свих формираних дневних извештаја из фискалне касе 200
  7. Начин отклањања грешке у евидентирању промета преко фискалне касе у случају када се купљено добро враћа или се на други начин врши рекламација добра после издавања фискалног исечка, а купац не поседује фискални исечак 201
  8. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом продаје авио карата, при чему је привредно друштво сертификовани IATA агент за продају авио карата 204
  9. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе, односно издавања фискалног исечка у случају префактурисане услуге (изнајмљивања возила – rent-a-car, услуге техничког прегледа и сервисирања возила) правном лицу 205
  10. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када основна школа у оквиру својих просторија (киоск) пружа услугу допунске исхране (продаја сендвича, пецива, помфрита и сл) ученицима школе који се не хране у школској кухињи или им је претплатнички оброк недовољан 206
  11. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом продаје производа (производа од полудрагог камења обрађеног новим иновационим технологијама и др) из изложбено-продајног простора у саставу привредног субјекта чија је претежна делатност 73102 (Истраживање и експериментални развој у техничко-технолошким наукама), односно делатност из гране делатности 72.1 (Истраживање и експериментални развој у природним и техничко-технолошким наукама) у складу са новим прописима који уређују класификацију делатности. 207
  12. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредно друштво пружа услуге из области образовања (школа страних језика), односно обавља делатност која, сходно Уредби о класификацији делатности („Сл. гласник РС“, бр. 54/10), спада у област делатности 85 (Образовање) 209
  13. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом продаје робе (оригинални делови ношње, ћилими, вез, керамика – посуде, копије средњовековног накита и остало) коју врши Етнографски музеј из својих продавница 210

---

14. Да ли је привредни субјект дужан да накнаду по основу испоруке поштом чланске карте физичком лицу, које попуњавањем електронског формулара и плаћањем чланарине стиче могућност остваривања попушта приликом куповине производа и коришћења услуга код партнера сајта, евидентира преко фискалне касе?	211
15. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредно друштво пружа услугу организације наступа певача, музичара, глумаца и других извођача на захтев физичких лица	212
16. Могућност продаје фискалних каса и резервних делова за исте у поступку стечаја над стечајним дужником коме је Влада Републике Србије Решењем одузела сагласност за стављање фискалних каса у промет и који је на основу наведеног Решења брисан из евиденције произвођача фискалних каса	213
17. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када се као купци добара у малопродаји појављују правна лица, у оквиру делатности 4778 (Остала трговина на мало новим производима у специјализованим продавницама)	216
18. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом издавања у закуп пословног и стамбеног простора правним и физичким лицима	217
19. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом пружања услуге смештаја старих лица (организације дневног боравка), као и пружања услуге свакодневног послужења пића (чај, сок, кафа и др) са или без накнаде у оквиру групе делатности 87 (Социјална заштита са смештајем) и групе делатности 88 (Социјална заштита без смештаја)	218
20. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом посредовања код наплате туристичких услуга правним и физичким лицима при чему је пружалац услуге физичко лице	219
21. „Депозит у каси“ односно обезбеђивања готовог новца за враћање кусура на почетку радног дана	221
22. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом промета добара (дивљач) својим члановима – физичким лицима у оквиру делатности из групе 01.70 (Лов, траперство и одговарајуће услужне делатности)	224
23. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом наплате накнаде за издавање лиценци, као што су лиценце одговорног планера, одговорног урбанисте, одговорног пројектанта и др. од стране Инжењерске коморе Србије којој је, у складу са законским одредбама које регулишу планирање и изградњу, Министарство животне средине и просторног планирања поверило административно-стручне и техничке послове везане за полагање стручних испита за добијање наведених лиценци	225
24. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када предузеће Теленор д.о.о. у оквиру своје основне делатности која је сврстана у грану делатности 61 (Телекомуникације) врши продају расходованих и нерасходованих основних средстава (аутомобила, мобилних телефона и лап топова) својим запосленим радницима	226

-
25. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом пружања услуга штампања искључиво правним лицима и предузетницима 227
26. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект у оквиру делатности коју обавља (телекомуникационе услуге) врши продају добара у циљу вршења интернет услуге, односно у оквиру претплатничких пакета врши продају припадајућих телекомуникационих уређаја правним и физичким лицима 228
27. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају продаје напитака (кафе, чаја и топле чоколаде) из аутомата који се налази на покретним колицима и који у себи има бројчаник за евидентирање броја продатих напитака, а наплату и послуживање купаца врши запослено лице 229
28. Обавеза евидентирања промета и начин фискализације фискалне касе приликом промета добара преко синдиката из путујућих продавница (службеног теретног возила) физичким лицима, као и могућност коришћења истог возила за друге сврхе (превоз добара из велепродаје у малопродају и сл) 230
29. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом вршења споредне услуге практичне обуке и едукације лекара из других здравствених установа, при чему се накнада за поменуте услуге наплаћује од здравствених установа које своје лекаре шаљу на обуку и едукацију у Клинички центар Србије, као и обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом организовања курсева реанимације, имобилисања повређеног на улици и сл. чији су полазници заинтересована физичка лица 233

Б У Џ Е Т С К И   С И С Т Е М

1. Да ли је у складу са Законом о буџетском систему да ЈП „Кладово“, као индиректни корисник буџета општине Кладово, из сопствених прихода издвоји 300.000 динара и пренесе Основној организацији синдиката тог јавног предузећа по основу спонзорства, односно да ли да се приликом израде завршног рачуна ЈП „Кладово“ за 2010. годину створи обавеза према синдикату и да му се та средства пренесу по основу оствареног суфицита, како би се побољшао положај запослених у том јавном предузећу? 235
2. Да ли општина Лучани, као организатор Драгачевског сабора трубача у Гучи, може ради финансирања ове манифестације остваривати приход по основу закључивања уговора о спонзорству? 235
-

ФИНАНСИРАЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. Да ли је члан 13. Одлуке о увођењу самодоприноса на подручју општине Лучани („Сл. гласник општине Лучани“, бр. 8/2010) у складу са законом, односно да ли се општински самодопринос може увести за део подручја општине, имајући у виду да се ради о општинском самодоприносу, а не о самодоприносу у појединим месним заједницама? 239
2. Да ли је Одлука о локалним комуналним таксама на територији града Лознице, у делу Тарифни број 10. тачка 10), којим је прописано да се за путничко возило које је предвиђено за погон на гас плаћа посебна накнада, усклађена са законом?..... 242
3. Да ли се прикупљање средстава од самодоприноса прекида уколико се пре рока за који је самодопринос уведен оствари износ средстава утврђен Одлуком о увођењу самодоприноса, као и да ли се средства остварена преко износа утврђеног Одлуком враћају уплатиоцима?..... 243
4. Да ли се одлука о локалним комуналним таксама, административним таксама и о накнади за заштиту и унапређење животне средине, доноси сваке године или једном донета одлука важи више година?..... 244
5. Да ли се Одлука о увођењу самодоприноса путем референдума сматра донетом ако је за њу гласала већина од укупног броја грађана који имају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се средства прикупљају или се сматра донетом ако се за њу изјаснила већина грађана која је гласала, под условом да је гласало више од половине укупног броја грађана? 245
6. Да ли је одлука о увођењу самодоприноса донета ако је за њу гласала већина грађана која је гласала, уз услов да је гласало више од половине укупног броја грађана? 246

ПОДСЕТНИК

Финансијски прописи донети у марту месецу 2011. године 247

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. Порески третман државних купонских обвезница које у име Републике емитује Управа за јавни дуг

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-133/2011-04 од 10.3.2011. год.)

1. Закон о порезу на добити правних лица

Одредбом члана 23. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 18/10, у даљем тексту: Закон) прописано је да се за утврђивање опорезиве добити признају приходи у износима утврђеним билансом успеха, у складу са МРС, односно МСФИ и прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија, осим прихода за које је овим законом прописан други начин утврђивања.

Према одредби члана 27. став 1. Закона, капиталним добитком сматра се приход који обвезник оствари продајом, односно другим преносом уз накнаду, између осталог, удела у капиталу правних лица и акција и осталих хартија од вредности, осим обвезница издатих у складу са прописима којима се уређује измирење обавезе Републике по основу зајма за привредни развој, девизне штедне грађана и дужничких хартија од вредности чији је издавалац, у складу са законом, Република, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије.

У смислу одредбе члана 40. став 1. Закона, на приходе које на територији Републике оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица, између осталог, по основу камате, обрачунава се и плаћа порез по одбитку по стопи од 20%, ако међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено.

У складу са наведеним законским одредбама, приход који по основу камате оствари резидентно правно лице (ималац обвезница), укључује се у опорезиву добит и опорезује се у складу са Законом. Приход који по основу камате оствари нерезидентно правно лице (ималац обвезница) од резидентног правног лица (издаваоца обвезница), опорезује се порезом по одбитку, сагласно Закону. Наиме, обвезник пореза по одбитку је нерезидентно правно лице (прималац прихода од камате), а исплатилац прихода (резидентно правно лице) дужан је да обрачуна, обустави и уплати порез на прописани рачун у моменту исплате прихода (камате), при чему је основица за обрачун пореза бруто приход који би био исплаћен нерезидентном правном лицу да порез није одбијен од исплаћеног прихода.

Одредбом члана 40. став 3. Закона прописано је да се на приходе које оствари нерезидентни обвезник од резидентног обвезника, другог нерезидентног обвезника, физичког лица, нерезидентног или резидентног или од отвореног инвестиционог фонда, на територији Републике, по основу капиталних добитака насталих у складу са одредбама чл. 27. до 29. Закона, обрачунава и плаћа порез по стопи од 20%, ако међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено. Међутим, имајући у виду да се према одредби члана 27. став 1. тачка 3) Закона, капиталним добитком сматра приход који обвезник оствари продајом, односно другим преносом уз накнаду, између осталог, удела у капиталу правних лица и акција и осталих хартија од вредности, осим обвезница издатих у складу са прописима којима се уређује измирење обавезе Републике по основу зајма за привредни развој, девизне штедне грађана и

дужничких хартија од вредности чији је издавалац, у складу са законом, Република, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије, а да се у конкретном случају ради о дугорочним обвезницама које издаје Република, капитални добитак остварен продајом ових обвезница не опорезује се сагласно члану 27. став 1. тачка 3) и члану 40. став 3. Закона.

2. Закон о порезу на доходак грађана

Са становишта Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01 ... 18/10, у даљем тексту: Закон), приходи које физичка лица, како резиденти тако и нерезиденти Републике Србије (за приход остварен на територији Републике), остварују као камату или капитални добитак по основу дужничких хартија од вредности (обвезница и др), у смислу прописа којима је уређено тржиште хартија од вредности и других финансијских инструмената, чији је издавалац Република, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије, не подлежу плаћању пореза на доходак грађана на приходе од капитала (камата) и пореза на капиталне добитке, сагласно члану 65. тачка 2) и члану 72а став 2. Закона.

2. Порески третман исплате нераспоређене добити власнику правног лица у облику уступања непокретности којом правно лице располаже

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2310/2010-04 од 7.3.2011. год.)

У складу са одредбама чл. 215. и 216. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 125/04), по усвајању финансијског извештаја за претходну пословну годину, добит те године распоређује се, између осталог, и за дивиденде у складу са

овим законом, при чему се дивиденде могу плаћати у новцу и у акцијама или другим хартијама од вредности акционарског друштва или акцијама тог друштва у другим друштвима, као и у другој имовини.

Са асијекција Закона о порезу на доходак грађана

Одредбом чл. 1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09 и 18/10, у даљем тексту: Закон) прописано је да порез на доходак грађана, у складу са одредбама овог закона, плаћају физичка лица која остварују доходак, на приходе из свих извора, сем оних који су посебно изузети тим законом.

Предмет опорезивања порезом на доходак грађана су одређене врсте прихода, сагласно одредби члана 3. Закона, било да су остварени у новцу, у природи, чињењем или на други начин.

Одредбом члана 61. став 1. тачка 2) Закона прописано је да се приходом од капитала сматрају дивиденде и удели у добити.

Поред тога, према одредби члана 61. став 1. тачка 3) Закона, приходом од капитала сматра се и узимање из имовине и коришћење услуга привредног друштва од стране власника привредног друштва за њихове приватне потребе (узимање из имовине привредног друштва) извршене у складу са законом.

Део нераспоређене добити по годишњем рачуну који се, у складу са прописима, распоређује удеоначарима (сразмерно учешћу сваког удеоначара у капиталу друштва), по одлуци одговарајућег органа привредног друштва о расподели добити, независно од начина плаћања (у новцу, у акцијама или другим хартијама од вредности, као и у другој имовини), има карактер прихода од капитала и подлеже плаћању пореза на доходак грађана по том основу, у складу са одредбама члана 61. до 64. Закона.

Обвезник пореза на приходе од капитала, према одредби члана 62. Закона, је физичко лице које остварује те приходе (како резидент, тако и нерезидент Републике Србије).

Опорезиви приход од капитала по основу дивиденди и удела у добити, између осталог, чини приход исплаћен (расподељен) обвезнику. Ако је примање остварено у неновчаном облику, његова вредност се процењује према упоредивој тржишној вредности (члан 63. став 2. Закона).

Према одредби члана 64. Закона, стопа пореза на приходе од капитала износи 10%.

Одредбом члана 99. став. 1. тачка 3) Закона прописано је да се на приходе од капитала порез утврђује и плаћа по одбитку, што значи да за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује порез на прописане рачуне у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода (члан 101. Закона).

На приход који физичко лице као оснивач – власник привредног друштва оствари по основу учешћа у добити, који је исплаћен из добити распоређене по одлуци одговарајућег органа привредног друштва о расподели добити, независно од начина плаћања (у новцу, у акцијама или другим хартијама од вредности, као и у другој имовини), извршеног по одредбама Закона о привредним друштвима, обрачунава се и плаћа порез по одбитку, на приходе од капитала, по стопи од 10% у складу са чл. 61. до 64, 99. и 101. Закона.

У случају када се исплата прихода од капитала по основу учешћа у добити врши оснивачу привредног друштва у неновчаном облику (конкретно, оснивач стиче право својине на непокретности, чији титулар права својине и уједно преносилац је то привредно друштво и та непокретност постаје лична имовина оснивача) по одлуци одговарајућег органа привредног друштва о расподели добити, тако да вредност тог прихода (тј. вредност некретнине) је еквивалентна вредности учешћа у добити која припада оснивачу по основу његовог удела у капиталу, тако остварени приход предмет је опорезивања порезом на приходе од капитала сагласно одредбама чл. 61. до 63. Закона.

Такође, уколико се ради о узимању из имовине привредног друштва од стране власника привредног друштва (стицање права својине на непокретности, чији титулар права својине и уједно преносилац је то привредно друштво, и та непокретност постаје лична имовина оснивача), тако остварени приход оснивача привредног друштва у предметном случају предмет је опорезивања порезом на приходе од капитала сагласно одредбама чл. 61. до 63. Закона.

Када физичко лице као оснивач – власник привредног друштва по основу учешћа у добити, односно по основу узимања из имовине привредног друштва, остварује примање у неновчаном облику, пореску основицу чини опорезиви приход као вредност тог примања процењена према упоредивој тржишној вредности (члан 63. став 2. Закона).

Са аспекта Закона о порезима на имовину

Према одредби члана 23. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“ бр. 26/01 ... и 101/10, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права својине на непокретности.

Преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а став 1. Закона).

Одредбом члана 25. став 1. Закона прописано је да је обвезник пореза на пренос апсолутних права продавац, односно преносилац права из члана 23. став 1. тач. 1), 2) и 4) Закона.

Према одредбама члана 27. ст. 1. до 3. Закона, основица пореза на пренос апсолутних права је уговорена цена у тренутку настанка пореске обавезе, уколико није нижа од тржишне вредности. Уколико надлежни порески орган оцени да је уговорена цена нижа од тржишне, има право да у року од 60 дана

од дана пријема пореске пријаве поднете у складу са одредбом члана 36. став 1. Закона, односно од дана сазнања надлежног пореског органа за пренос, утврди пореску основицу у висини тржишне вредности. Ако порески орган у року од 60 дана од дана пријема пореске пријаве не утврди пореску основицу у висини тржишне вредности, пореску основицу чини уговорена цена.

Према одредби члана 3. став 1. тачка 1) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон о ПДВ), који се примењује од 1. јануара 2005. године, предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружања услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Одредбом члана 25. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ прописано је да се ПДВ не плаћа на промет објеката, осим првог преноса права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као и првог преноса власничког удела на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката.

Ако привредно друштво преноси уз накнаду право својине на непокретности на оснивача тог друштва, плаћа се порез на пренос апсолутних права на пореску основицу из члана 27. Закона. Порески обвезник је привредно друштво, као преносилац права својине.

По мишљењу Министарства финансија, ако се пренос права својине на непокретности са правног лица на њеног оснивача врши на име исплате прихода од капитала у неновчаном облику по основу учешћа оснивача у расподели добити, ради се о теретном правном послу (давање уместо исплате новца) који подлеже плаћању пореза на пренос апсолутних права.

Надлежни порески орган, у сваком конкретном случају, цени чињенице од утицаја на облик пореза који се плаћа и висину пореске обавезе.

3. Порески третман примања које физичко лице – оснивач привредног друштва остварује по основу учешћа у добити привредног друштва

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-3118/2010-04 од 7.3.2011. год.)

Са аспектима Закона о порезу на доходак грађана

Одредбом чл. 1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09 и 18/10, у даљем тексту: Закон) прописано је да порез на доходак грађана, у складу са одредбама овог закона, плаћају физичка лица која остварују доходак, на приходе из свих извора, сем оних који су посебно изузети тим законом.

Предмет опорезивања порезом на доходак грађана су одређене врсте прихода, сагласно одредби члана 3. Закона, било да су остварени у новцу, у натура, чињењем или на други начин.

Одредбом члана 61. став 1. тачка 2) Закона прописано је да се приходом од капитала сматрају дивиденде и удели у добити.

Поред тога, према одредби члана 61. став 1. тачка 3) Закона, приходом од капитала сматра се и узимање из имовине и коришћење услуга привредног друштва од стране власника привредног друштва за њихове приватне потребе (узимање из имовине привредног друштва), извршене у складу са законом.

Део нераспоређене добити по годишњем рачуну који се, у складу са прописима, распоређује деоничарима (сразмерно учешћу сваког деоничара у капиталу друштва), по одлуци одговарајућег органа привредног друштва о расподели добити, независно од начина плаћања (у новцу, у акцијама или другим хартијама од вредности, као и у другој имовини), има карактер прихода од капитала и подлеже плаћању пореза на доходак грађана по том основу, у складу са одредбама члана 61. до 64. Закона.

Обвезник пореза на приходе од капитала, према одредби члана 62. Закона, је физичко лице које остварује те приходе (како резидент, тако и нерезидент Републике Србије).

Опорезиви приход од капитала по основу дивиденди и удела у добити, између осталог, чини приход исплаћен (расподељен) обвезнику. Ако је примање остварено у неновчаном облику, вредност тог примања се процењује према упоредивој тржишној вредности (члан 63. став 2. Закона).

Према одредби члана 64. Закона, стопа пореза на приходе од капитала износи 10%.

Одредбом члана 99. став 1. тачка 3) Закона прописано је да се на приходе од капитала порез утврђује и плаћа по одбитку, што значи да за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује порез на прописане рачуне у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода (члан 101. Закона).

На приход који физичко лице, као оснивач привредног друштва, оствари по основу учешћа у добити, који је исплаћен из добити распоређене по одлуци одговарајућег органа привредног друштва о расподели добити, независно од начина плаћања (у новцу, у акцијама или другим хартијама од вредности, као и у другој имовини), извршеног по одредбама Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 125/04), обрачунава се и плаћа порез по одбитку, на приходе од капитала, по стопи од 10% у складу са чл. 61. до 64, 99. и 101. Закона.

У случају када се исплата прихода од капитала по основу учешћа у добити врши оснивачу привредног друштва у неновчаном облику (конкретно, оснивач стиче право својине на непокретности, чији титулар права својине и уједно преносилац је то привредно друштво, и та непокретност постаје лична имовина оснивача) по одлуци одговарајућег органа привредног друштва о расподели добити, тако да вредност тог прихода (тј. вредност некретнине) је еквивалентна вредности учешћа у добити која припада оснивачу по основу његовог удела у капиталу, тако

остварени приход предмет је опорезивања порезом на приходе од капитала сагласно одредбама чл. 61. до 63. Закона.

Такође, уколико се ради о узимању из имовине привредног друштва од стране власника привредног друштва (стицање права својине на непокретности, чији титулар права својине и уједно преносилац је то привредно друштво, и та непокретност постаје лична имовина оснивача), тако остварени приход оснивача привредног друштва у предметном случају предмет је опорезивања порезом на приходе од капитала сагласно одредбама чл. 61. до 63. Закона.

Када физичко лице као оснивач – власник привредног друштва, по основу учешћа у добити, односно по основу узимања из имовине привредног друштва, остварује примање у неновчаном облику, пореску основицу чини опорезиви приход као вредност тог примања процењена према упоредивој тржишној вредности (члан 63. став 2. Закона).

Са аспектиа Закона о порезима на имовину

Према одредби члана 14. став 1. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 101/10, у даљем тексту: Закон), порез на наслеђе и поклон плаћа се на права на непокретности из члана 2. став 1. тач. 1) до 6) Закона, које наследници, односно поклонопримци наслеђују, односно приме на поклон.

Одредбом члана 14. став 3. Закона прописано је да се порез на поклон плаћа и у случају преноса без накнаде имовине правног лица, која је предмет опорезивања у складу са одредбама ст. 1, 2. и 4. до 9. тог члана.

Поклоном, у смислу Закона, не сматра се примање по основима који су изузети из дохотка за опорезивање, односно на које се плаћа порез на доходак грађана, у складу са законом којим се уређује опорезивање дохотка грађана (члан 14. став 6. Закона).

Одредбом члана 15. став 1. Закона прописано је да је обвезник пореза на наслеђе и поклон резидент и нерезидент Републике Србије који наследи или на поклон прими право из члана 34. став 1. Закона на непокретности која се налази на територији Републике Србије.

Основица пореза на поклон је тржишна вредност на поклон примљене имовине, на дан настанка пореске обавезе, коју утврђује надлежна организациона јединица Пореске управе (у даљем тексту: порески орган) (члан 16. став 2. Закона).

Према одредби члана 23. став 1. тачка 1) Закона, порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права својине на непокретности.

Одредбом члана 25. став 1. Закона прописано је да је обвезник пореза на пренос апсолутних права продавац, односно преносилац права из члана 23. став 1. тач. 1), 2) и 4) Закона.

Према одредбама члана 27. ст. 1. до 3. Закона, основица пореза на пренос апсолутних права је уговорена цена у тренутку настанка пореске обавезе, уколико није нижа од тржишне вредности. Уколико надлежни порески орган оцени да је уговорена цена нижа од тржишне, има право да у року од 60 дана од дана пријема пореске пријаве поднете у складу са одредбом члана 36. став 1. Закона, односно од дана сазнања надлежног пореског органа за пренос, утврди пореску основуцу у висини тржишне вредности. Ако порески орган у року од 60 дана од дана пријема пореске пријаве не утврди пореску основуцу у висини тржишне вредности, пореску основуцу чини уговорена цена.

1. Према томе, ако привредно друштво непокретност коју је стекло куповином, како се наводи, 2002. године, пренесе без накнаде свом оснивачу, на тај пренос се плаћа порез на поклон, осим ако тај пренос има карактер примања на које се плаћа порез на доходак грађана, у складу са законом којим се уређује опорезивање дохотка грађана. Основица пореза на поклон је тржишна вредност предметне непокретности, на дан настанка пореске обавезе, коју утврђује надлежни порески орган.

2. Ако привредно друштво преноси уз накнаду право својине на непокретности коју је стекло, како се наводи, 2002. године, на оснивача тог друштва, плаћа се порез на пренос апсолутних права на пореску основицу из члана 27. Закона. Порески обвезник је привредно друштво, као преносилац права својине.

По мишљењу Министарства финансија, ако се пренос права својине на непокретности са правног лица (као власника те непокретности од 2002. године) на њеног оснивача врши на име исплате прихода од капитала у неновчаном облику по основу учешћа оснивача у расподели добити, ради се о теретном правном послу (давање уместо исплате новца) који подлеже плаћању пореза на пренос апсолутних права.

Надлежни порески орган, у сваком конкретном случају, цени чињенице од утицаја на облик пореза који се плаћа и висину пореске обавезе.

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман промета услуге уступања уговора о финансијском лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга који врши обвезник ПДВ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-122/2011-04 од 30.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Према одредби члана 5. став 3. тачка 7) Закона, прометом услуга, у смислу овог закона, сматра се и уступање удела или права.

Са прометом услуга уз накнаду изједначава се свако друго пружање услуга без накнаде (члан 5. став 4. тачка 3) Закона).

Одредбом члана 18. став 1. Закона прописано је да се основицом код промета добара и услуга из члана 4. став 4. и члана

5. став 4. овог закона сматра набавна цена, односно цена коштања тих или сличних добара и услуга, у моменту промета.

У случају из става 1. овог члана ПДВ се не урачунава у основицу (став 2. истог члана Закона).

Сходно наведеним законским одредбама, када на основу уговора о уступању уговора о финансијском лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга, обвезник ПДВ – уступилац финансијског лизинга, тј. први прималац лизинга, предаје предмет лизинга другом примаоцу лизинга, без накнаде, при чему други прималац лизинга наставља отплату лизинг рата даваоцу лизинга, ради се о промету услуге уступања права без накнаде за који постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ по општој стопи ПДВ од 18%. У овом случају, према мишљењу Министарства финансија, основицу за обрачун ПДВ чини набавна цена предметне услуге, којом се сматра укупан износ лизинг рата које други прималац лизинга треба да плати даваоцу лизинга, без ПДВ.

Обвезник ПДВ који врши промет услуге уступања уговора о финансијском лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга, без накнаде, дужан је да, у складу са одредбама члана 42. Закона, изда рачун за промет ове услуге.

Поред тога, Министарство финансија напомиње да се свако друго пружање услуга без накнаде (између осталог и уступање права без накнаде) сматра предметом опорезивања ПДВ почев од 26. јула 2005. године, тј. од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 61/05).

2. Порески третман промета услуга организовања културних манифестација које се финансирају из буџета Града Београда, као и промета добара намењених промоцији и презентацији тих

културних манифестација, који врши обвезник ПДВ – Културни центар Београда

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-0421/2010-04 од 30.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено (члан 4. став 1. Закона).

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 25. став 2. тачка 14) Закона прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет услуга из области културе и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност.

Према одредбама члана 25. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05, 68/05, 58/06, 112/06, 63/07, 99/10 и 4/11, у даљем тексту: Правилник), пореско ослобођење из члана 25. став 2. тачка 14) Закона односи се на услуге из области културе које пружају лица регистрована за обављање ове делатности у складу са прописима који уређују област културе, као и са њима непосредно

повезани промет добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а којима се сматрају:

- 1) позоришна и музичка делатност;
- 2) делатност музеја и галерија;
- 3) делатност архива;
- 4) делатност заштите културних добара;
- 5) делатност заштите културних споменика;
- 6) делатност библиотека;
- 7) делатност ботаничких башти и зоолошких вртова.

Сходно наведеним одредбама Закона и Правилника, а у конкретном случају, када обвезник ПДВ – Културни центар Београда, основан од стране Града Београда, врши промет услуга организовања културних манифестација које се финансирају из буџета Града Београда (при чему се улазнице за ове манифестације не наплаћују од посетилаца), као и промет добара намењених промоцији и презентацији тих културних манифестација (нпр. каталози, информатори, компакт дискови) које поклања или продаје трећим лицима, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ – Културни центар Београда нема право на одбитак претходног пореза по том основу.

3. Порески третман испоруке опреме – аналитичких система (уз обавезу уградње и пуштања у рад) коју је привредно друштво – обвезник ПДВ произвео од свог материјала по налогу наручиоца – страног привредног друштва, лицу у Републици Србији са којим страном привредно друштво има уговор о испоруци предметне опреме

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-209/2011-04 од 29.3.2011. год.)

Према одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука

добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

У складу са одредбом става 3. тачка б) истог члана Закона, прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим споредним материјалима.

Према одредби члана 4. став 6. Закона, ако се уз испоруку добара врши споредна испорука добара или споредно пружање услуга, сматра се да је извршена једна испорука добара.

Код испоруке у низу једног истог добра, код које први испоручилац преноси право располагања непосредно последњем примаоцу добра, свака испорука добара у низу сматра се посебном испоруком (члан 4. став 7. Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, када обвезник ПДВ, на основу уговора закљученог са страним привредним друштвом, тј. привредним друштвом које на територији Републике Србије нема седиште ни сталну пословну јединицу (у даљем тексту: страном привредно друштво), изврши испоруку опреме – аналитичких система (уз обавезу уградње и пуштања у рад), коју је произвео од свог материјала по налогу наручиоца – страног привредног друштва, лицу са којим страном привредно друштво има уговор о испоруци предметне опреме, ради се о испоруци добара у низу. Наиме, у овом случају сматра се да су извршена два промета добара – промет добара од стране обвезника ПДВ страном привредном друштву и промет добара од стране страног привредног друштва примаоцу предметних добара.

Сагласно одредби члана 11. став 1. тачка 2) Закона, место промета добара је место уградње или монтаже добра, ако се оно уграђује или монтира од стране испоручиоца или, по његовом налогу, од стране трећег лица.

Одредбама члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара која обвезник или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство, односно за промет добара која инострани прималац или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство.

Према одредби члана 3. став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05, 68/05, 58/06, 112/06, 63/07, 99/10 и 4/11), пореско ослобођење из члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона за добра која се шаљу или отпремају у иностранство (у даљем тексту: извоз добара) обвезник може да оствари ако поседује извозну декларацију која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике Србије (у даљем тексту: извозна декларација), односно оверену копију извозне декларације, о извршеном извозу добара издату у складу са царинским прописима.

У складу са наведеним законским и подзаконским одредбама, на промет опреме – аналитичких система који обвезник ПДВ врши на територији Републике Србије страном привредном друштву, ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом, с обзиром да се наведена добра не отпремају у иностранство, односно не иступају са територије Републике Србије, а обвезник ПДВ који врши предметни промет има право на одбитак претходног пореза по том основу у складу са Законом. На промет опреме – аналитичких система који страно привредно друштво врши примаоцу те опреме у Републици Србији, ПДВ се такође обрачунава и плаћа, а обавезу да на накнаду за извршени промет

страног привредног друштва обрачуна и плати ПДВ има порески дужник из члана 10. став 2. тачка 2), односно тачка 3) Закона. Наиме, у овом случају обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ има порески пуномоћник страног привредног друштва, а у случају да страно привредно друштво није одредило пореског пуномоћника, обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ има прималац добара. Порески дужник, у складу са одредбом члана 28. став 5. Закона, има право да ПДВ обрачунат на накнаду за промет добара који је извршило страно привредно друштво одбије као претходни порез, уз испуњење осталих услова предвиђених Законом.

4. Право на одбитак ПДВ обвезника ПДВ – купца пословног простора који му је обрачунат по основу примљених авансних средстава од стране претходног учесника у промету – инвеститора за први пренос права располагања на пословном објекту

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00213/2011-04 од 29.3.2011. год.)

Према одредби члана 27. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

У складу са одредбама члана 28. став 1. Закона, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ;

3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбама става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга, који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1–3. овог члана.

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ – купац пословног простора има право да ПДВ који му је обрачунат по основу примљених авансних средстава од стране претходног учесника у промету – инвеститора за први пренос права располагања на пословном објекту, одбије као претходни порез, уз испуњење свих предвиђених услова – да поседује рачун (или други документ који служи као рачун) издат у складу са Законом, као и да предметни објекат користи или да ће га користити за обављање делатности у оквиру које врши промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза (промет који је опорезив ПДВ, промет за који у складу са чланом 24. Закона прописано ослобођење од плаћања ПДВ или промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици).

5. Право на одбитак ПДВ обрачунатог и исказаног у рачуну у којем је као прималац добара или услуга наведено друго лице

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00211/2011-04 од 25.3.2011. год.)

Према одредби члана 27. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Право на одбитак претходног пореза, у складу са одредбама члана 28. став 1. Закона, обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Одредбом става 2. истог члана Закона предвиђено је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбама става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1–3. овог члана.

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ има право да ПДВ обрачунат за промет добара или услуга од стране претходног учесника у промету – обвезника ПДВ, одбије као претходни порез, уз испуњење свих предвиђених услова – да поседује рачун (или други документ који служи као рачун) издат у складу са Законом од стране претходног учесника у промету у којем је наведен као прималац добара или услуга, као и да набављена добра, односно примљене услуге користи или ће их користити за промет са правом на одбитак претходног пореза (за промет који је опорезив ПДВ, промет за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ или промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици). Међутим, обвезник ПДВ нема право на одбитак ПДВ обрачунатог и исказаног у рачуну у којем је као прималац добара или услуга наведено друго лице.

6. Порески третман предаје добара комисионару на тзв. комисиону продају који врши промет тих добара трећим лицима

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2886/2010-04 од 24.3.2011. год.)

• Према одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у

Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра.) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Одредбом члана 4. став 3. тачка 3) Закона прописано је да се прометом добара, у смислу овог закона, сматра и пренос добара од стране власника комисионару и од стране комисионара примаоцу.

Одредбама члана 14. став 1. Закона прописано је да промет добара настаје даном:

1) отпочињања слања или превоза добара примаоцу или трећем лицу, по његовом налогу, ако добра шаље или превози испоручилац, прималац или треће лице, по њиховом налогу;

2) преузимања добара од стране примаоца у случају уградње или монтаже добара од стране испоручиоца или, по његовом налогу, трећег лица;

3) преноса права располагања на добрима примаоцу, ако се добро испоручује без отпреме, односно превоза;

4) читавања стања примљене воде, електричне енергије, гаса и топлотне енергије које врши испоручилац, у циљу обрачуна потрошње;

5) када је добро унето у царинско подручје Републике.

Према одредби члана 14. став 2. Закона, у комисионим и консигнационим пословима, време испоруке добара од стране комисионара или консигнатора одређује се, у складу са ставом 1. овог члана, и за испоруку комисионару или консигнатору.

Према одредбама члана 16. тач. 1) и 2) Закона, пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи:

1) промет добара и услуга;

2) наплата ако је накнада или део накнаде наплаћен пре промета добара и услуга.

У складу са наведеним законским одредбама, у случају када привредно друштво предаје добра комисионару на тзв. комисиону продају, а комисионар врши промет тих добара трећим лицима, са аспекта примене Закона сматра се да су извршена два промета – промет добара од стране привредног друштва комисионару и промет добара од стране комисионара трећем лицу (купцу добара). Промет предметних добара од стране привредног друштва комисионару сматра се извршеним даном када је комисионар, у смислу одредаба члана 14. став 1. Закона, извршио промет тих добара трећем лицу (купцу добара).

- Одредбом члана 8. став 1. Закона прописано је да је порески обвезник (у даљем тексту: обвезник) лице које самостално обавља промет добара и услуга, у оквиру обављања делатности.

Делатност из става 1. овог члана је трајна активност произвођача, трговца или пружаоца услуга у циљу остваривања прихода, укључујући и делатности експлоатације природних богатстава, пољопривреде, шумарства и самосталних занимања (став 2. истог члана Закона).

Сагласно ставу 3. истог члана Закона, сматра се да обвезник обавља делатност и када је врши у оквиру пословне јединице.

Обвезник је лице у чије име и за чији рачун се врши испорука добара или пружање услуга, као и лице које врши испоруку добара, односно пружање услуга у своје име, а за рачун другог лица (члан 8. ст. 4. и 5. Закона).

Одредбом члана 33. став 1. Закона прописано је да лице чији укупан промет добара и услуга, осим промета опреме и објеката за вршење делатности (у даљем тексту: укупан промет) у претходних 12 месеци није већи од 4.000.000 динара, односно ако при отпочињању или у току обављања делатности процени да у

наредних 12 месеци неће остварити укупан промет већи од 4.000.000 динара (у даљем тексту: мали обвезник), не обрачунава ПДВ за извршен промет добара и услуга.

Одредбом члана 38. став 1. Закона прописано је да је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара дужан да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

У складу са наведеним законским одредбама, привредно друштво које је у претходних 12 месеци остварило укупан промет добара и услуга (укључујући и промет добара који је извршило комисионару) већи од 4.000.000 динара, дужно је да до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве (10 дана по истеку пореског периода) поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу и да, почев од дана који следи дану у којем је остварило укупан промет већи од 4.000.000 динара, за извршени промет добара и услуга (укључујући и промет добара који врши комисионару) обрачунава и плаћа ПДВ у складу са Законом, издаје рачуне, води евиденцију и др, а има право на одбитак претходног пореза у складу са Законом. С тим у вези, када по основу комисионе продаје добара привредно друштво – комитент оствари износ укупног промета већи од 4.000.000 динара (у претходних 12 месеци), тј. када комисионар достави документ о одјави продатих добара комитенту на основу којег комитент добија информацију и о сопственом промету који је извршио комисионару, привредно друштво (комитент) почев од дана који следи дану у којем је остварило укупан промет већи од 4.000.000 динара, односно добило информацију о оствареном промету, стиче својство обвезника ПДВ са обавезама и правима прописаним Законом, при чему Министарство финансија напомиње да нема обавезу пописа залиха добара која се у моменту стицања тог својства налазе код комисионара.

7. Порески третман промета пословног објекта у изградњи који врши обвезник ПДВ – инвеститор

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-210/2011-04 од 24.3.2011. год.)

Према одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07,м у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредби члана 4. став 3. тачка 7) Закона, прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката.

У складу са одредбама члана 2. Правилника о утврђивању новоизграђених грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката чији је први пренос права располагања предмет опорезивања ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 105/04), новоизграђеним грађевинским објектима, у смислу члана 4. став 1. тачка 7) Закона, сматрају се објекти у свим степенима изграђености који као такви могу бити предмет преноса права располагања, а чија је изградња започета од 1. јануара 2005. године,

Према одредби члана 2. тачка 21) Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 и 64/10), инвеститор јесте лице за чије потребе се гради објекат и на чије име гласи грађевинска дозвола.

У смислу наведених законских одредаба, а имајући у виду да оригинарно право својине на грађевинском објекту има лице на које гласи грађевинска дозвола и за чије потребе се гради објекат, први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту врши инвеститор.

Према томе, када обвезник ПДВ – инвеститор (лице на које гласи грађевинска дозвола) врши промет пословног објекта који је у изградњи, при чему је изградња предметног објекта започета од 1. јануара 2005. године, реч је о првом преносу права располагања из члана 4. став 3. тачка 7) Закона, за који постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ по општој пореској стопи од 18%. У овом случају, основицу за обрачунавање ПДВ, у складу са одредбама члана 17. Закона, чини износ накнаде коју обвезник ПДВ – инвеститор прима или треба да прими за предметни промет, у коју није урачунат ПДВ.

• Према одредбама члана 28. став 1. Закона, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног

пореза, у складу са овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односио којим се потврђује даје прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбама става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1–3. овог члана.

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ има право да ПДВ који му је обрачунат од стране претходног учесника у промету за први пренос права располагања на пословном објекту у изградњи, одбије као претходни порез, уз испуњење свих предвиђених услова – да поседује рачун (или други документ који служи као рачун) издат у складу са Законом, као и да предметни објекат користи или да ће га користити за обављање делатности у оквиру које врши промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза (промет који је опорезив ПДВ, промет за који је у складу са чланом 24. Закона прописано ослобођење од плаћања ПДВ или промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици).

8. Да ли се продаја путничког аутомобила по основу чије набавке је обвезник ПДВ користио право на одбитак претходног пореза, после чега је извршио исправку одбитка претходног пореза (у целокупном износу) из разлога што је донео одлуку да тај

путнички аутомобил користи као службено возило које је користио искључиво за промет услуге давања у закуп, сматра предметом опорезивања ПДВ?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2072/2010-04 од 23.3.2011. год.)

Према одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04 ... 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Сагласно одредби члана 6. став 1. тачка 2) Закона, прометом добара и услуга, у смислу овог закона, не сматра се промет путничких аутомобила, мотоцикала, пловних објеката и ваздухоплова за које при набавци обвезник ПДВ није имао право на одбитак претходног пореза у потпуности или сразмерно.

Одредбом члана 29. став 1. тачка 1) Закона прописано је, између осталог, да обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке, производње и увоза путничких аутомобила.

Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, а према одредбама става 2. истог члана Закона, обвезник има право на одбитак претходног пореза ако превозна средства користи искључиво за обављање делатности промета и изнајмљивања превозних средстава, превоза лица и добара или обуку возача за управљање наведеним превозним средствима.

Сходно наведеним законским одредбама, продаја путничког аутомобила по основу чије набавке је обвезник ПДВ користио право на одбитак претходног пореза у складу са одредбом члана 29. став 2. Закона, после чега је извршио исправку одбитка претходног пореза (у целокупном износу) из разлога што је донео одлуку да тај путнички аутомобил (који је користио искључиво за промет услуга давања у закуп) користи као службено возило, не сматра се предметом опорезивања ПДВ. У овом случају плаћа се порез на пренос апсолутних права у складу са Законом о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... 101/10).

9. Обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ у случају када страном лице набави добра на територији Републике Србије и предметна добра унесе као улог у домаће привредно друштво

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-216/2011-04 од 23.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредбама члана 10. став 1. тач. 2) и 3) Закона, порески дужник, у смислу овог закона, је порески пуномоћник кога одреди страном лице које у Републици нема седиште ни сталну пословну јединицу, а које обавља промет добара и услуга у

Републици, као и прималац добара и услуга, ако страна лице из тачке 2) овог става не одреди пореског пуномоћника.

Ако је порески дужник из става 1. тач 2) и 3) овог члана и обвезник, дужан је да испуни обавезе које су овим законом прописане за обвезника, осим издавања рачуна.

Одредбом члана 17. став 5. Закона прописано је да се код промета добара и услуга које чине улог у привредно друштво, основицом сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке у коју није укључен ПДВ.

У складу са наведеним законским одредбама, у случају када страна лице (које није одредило пореског пуномоћника) набави добра на територији Републике Србије и предметна добра унесе као улог у домаће привредно друштво, обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ за промет страног лица, као порески дужник, има прималац тих добара – домаће привредно друштво. У овом случају, основицу за обрачунавање ПДВ чини тржишна вредност тих добара на дан њихове испоруке у коју није укључен ПДВ.

10. Порески третман продаје пословног простора стеченог закључно са 31. децембром 2004. године који се продаје од 1. јануара 2005. године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-205/2011-04 од 22.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу

које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено (члан 4. став 1. Закона).

Прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као и први пренос власничког удела на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката (члан 4. став 3. тач. 7) и 7а) Закона).

Према одредбама члана 2. Правилника о утврђивању новоизграђених грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката чији је први пренос права располагања предмет опорезивања ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 105/04, у даљем тексту: Правилник), новоизграђеним грађевинским објектима, у смислу члана 4. став 3. тачка 7) Закона, сматрају се објекти у свим степенима изграђености који као такви могу бити предмет преноса права располагања, а чија је изградња започета од 1. јануара 2005. године, док се економски дељивим целинама (стан, пословни простор, гаража и др) сматрају делови новоизграђених грађевинских објеката који се испоручују као посебна целина и за које се уговара посебна накнада.

Новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката (у даљем тексту: објекти), у смислу члана 4. став 3. тачка 7) Закона, сматрају се и објекти чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године, у делу који је изграђен од 1. јануара 2005. године, независно од степена изграђености, а који као такви могу бити предмет преноса права располагања (члан 3. став 1. Правилника).

У складу са наведеним одредбама Закона и Правилника, пословни простор стечен закључно са 31. децембром 2004. године, а који се, као такав, продаје од 1. јануара 2005. године, не опорезује се ПДВ. У овом случају, пренос права својине на предметној непокретности опорезује се порезом на пренос апсолутних права у

складу са Законом о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04, 61/07, 5/09 и 101/10).

11. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на увоз рачунарске опреме коју Народна библиотека прима по основу донације од EFT Switzerland

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-207/2011-04 од 22.3.2011. год.)

Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), у члану 3, прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сасгласно одредби члана 7. Закона, увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Према одредби члана 26. тачка 1а) Закона, ПДВ се не плаћа на увоз добара која се увозе на основу уговора о донацији, односно као хуманитарна помоћ.

Према одредби члана 1. став 1. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи („Сл. лист СРЈ“, бр. 53/01, 61/01 и 36/02 и „Сл. гласник РС“, бр. 101/05), државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације могу примати донације и хуманитарну помоћ.

Одредбом члана 2. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи прописано је да донације и хуманитарна помоћ могу бити у роби, осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

У складу са наведеним законским одредбама, на увоз рачунарске опреме, коју Народна библиотека Србије добија као донацију од EFT Switzerland, ПДВ се не плаћа, под условом да се увоз добара врши за рачун Народне библиотеке Србије, што значи да је Народна библиотека Србије у Јединственој царинској исправи за стављање робе у слободан промет, тј. увоз добара, издатој у складу са царинским прописима, наведена као власник добара која се увозе, као и под условом да се увоз у свему врши према одредбама Закона о донацијама и хуманитарној помоћи, Утврђивање да ли се увоз врши у складу са овим законом спроводи надлежни царински орган.

12. Порески третман штампања уџбеника

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 413-00-190/2011-04 од 22.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим споредним материјалима (члан 4. став 3. тачка б) Закона).

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Прометом услуга, у смислу овог закона, сматра се и предаја добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала наручиоца (члан 5. став 3. тачка 3) Закона).

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Према одредби члана 23. став 2. тачка 7) Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет уџбеника и наставних средстава.

Одредбом члана 6. став 1. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 108/04, 130/04–исправка, 140/04, 65/05 и 63/07, у даљем тексту: Правилник) прописано је да се уџбеницима, у смислу члана 23. став 2. тачка 7) Закона, сматрају књиге које су основно наставно средство за употребу у основној и средњој школи, чији је садржај утврђен наставним планом и програмом и планом уџбеника, а које су, у складу са законом којим се уређују уџбеници и друга наставна средства (у даљем тексту: Закон о уџбеницима) и у складу са законом којим се уређују основи система образовања и васпитања, одобрене за употребу као уџбеници, односно књиге које су, у складу са Законом о уџбеницима, одобрене за употребу у вишој школи, факултету и универзитету, као основни и помоћни уџбеници.

Према ставу 2. истог члана Правилника, издавач, односно продавац уџбеника из става 1. овог члана дужан је да обезбеди доказ на основу којег је књига одобрена као уџбеник.

- Сагласно наведеним законским и подзаконским одредбама, када обвезник ПДВ – штампарија штампа добра на сопственом материјалу која се, у складу са чланом 6. Правилника, сматрају уџбеницима, и испоручује предметна добра наручиоцу,

реч је о промету добара из члана 4. став 3. тачка б) Закона за који се ПДВ обрачунава по посебној стопи ПДВ од 8% и плаћа у складу са Законом.

- Ако се уџбеници штампају на материјалу наручиоца, обвезник ПДВ – штампарија пружа услугу из члана 5. став 3. тачка 3) Закона, која се опорезује по општој стопи ПДВ од 18%.

Такође, у случају када наручилац обезбеди део материјала за штампање уџбеника (део папира, CD и холограме), а обвезник ПДВ – штампарија део материјала (део папира), предаја уџбеника наручиоцу сматра се прометом услуга из члана 5. став 3. тачка 3) Закона, који се опорезује по општој стопи ПДВ од 18%, при чему Министарство финансија напомиње да се у овом случају испорука дела материјала (папира) сматра споредним прометом који се врши уз услугу штампања уџбеника у смислу одредбе члана 5. став 6. Закона.

13. а) Порески третман промета поштанских услуга од стране јавног предузећа

б) Порески третман промета добара путем ТВ продаје који врши обвезник ПДВ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-195/2011-04 од 21.3.2011. год.)

а) Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

Одредбом члана 25. став 2. тачка б) Закона прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет поштанских услуга од стране јавног предузећа, као и са њима повезаних испорука добара.

У складу са наведеним одредбама Закона, на промет поштанских услуга, који Јавно предузеће ППТ саобраћаја „Србија“ врши привредном друштву, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ – пружалац услуга нема право на одбитак претходног пореза по том основу.

б) Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Одредбом члана 17. став 1. Закона прописано је да пореску основицу код промета добара и услуга чини износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

У основицу се, сагласно одредби става 2. тачка 2) Закона, урачунавају и сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

У складу са наведеним законским одредбама, привредно друштво – обвезник ПДВ који врши промет добара путем ТВ продаје, дужан је да на накнаду за овај промет обрачуна ПДВ по прописаној пореској стопи и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом. У овом случају, основицу за обрачунавање ПДВ чини укупан износ накнаде, без ПДВ, коју обвезник ПДВ прима или треба да прими за промет ових добара, а у коју се урачунавају и споредни трошкови које обвезник ПДВ – продавац добара потражује од купца (нпр. трошак поштанских услуга).

14. Да ли је Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде обвезник ПДВ када врши штампање, издавање и дистрибуцију ловних карата, а за које се наплаћује накнада?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-189/2011-04 од 21.3.2011. год.)

• Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 9. став 1. Закона, Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом у циљу обављања послова државне управе, нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе.

Одредбом члана 4. тачка 19) Закона о дивљачи и ловству („Сл. гласник РС“, бр. 18/10) прописано је да је ловна карта исправа којом ловац стиче појединачно право на лов на територији Републике Србије, у периоду за који је издата, а који није дужи од једне ловне године.

Министарство надлежно за послове ловства (у даљем тексту: Министарство) надлежно је за ловство на територији Републике Србије (члан 5. став 1. Закона о дивљачи и ловству).

Према одредби члана 60. став 1. Закона о дивљачи и ловству, право на лов дивљачи, између осталих, имају лица са ловном картом за текућу ловну годину која испуњавају услове из прописа којима се регулише оружје и муниција и којима је корисник ловишта издао дозволу за лов.

Према одредбама члана 62. Закона о дивљачи и ловству, ловну карту издаје и штампа Министарство, а јавна предузећа и привредна друштва из члана 7. овог закона која обављају послове

дистрибуције ловних карата дужна су да Министарству достављају извештај о извршењу послова до 10-тог у месецу за претходни месец.

Према члану 81. ст. 1. и 2. Закона о дивљачи и ловству, министар на предлог Коморе прописује висину накнаде за ловну карту, а за добијање ловне карте накнада за ловну карту уплаћује се на рачун прописан за уплату јавних прихода.

Средства остварена од накнаде за ловну карту припадају Буџетском фонду за развој ловства Републике Србије и буџетском фонду за развој ловства аутономне покрајине и уплаћују се на рачун прописан за уплату јавних прихода (став 3. истог члана Закона о дивљачи и ловству).

У складу са наведеним законским одредбама, када министарство надлежно за послове ловства (Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде) врши штампање, издавање и дистрибуцију ловних карата у складу са Законом о дивљачи и ловству, а за које се наплаћује накнада, реч је о пословима из члана 9. став 1. Закона за које ово министарство није обвезник ПДВ.

- Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

У складу са наведеним одредбама Закона, на промет добара и услуга који врши обвезник ПДВ, а за који није прописано пореско ослобођење, ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом.

Међутим, када обвезник ПДВ, у конкретном случају ловачко удружење, наплати износ накнаде за ловну карту од

чланова удружења и заинтересованих лица и тако наплаћени износ уплати на рачун прописан за уплату јавних прихода, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, с обзиром да предметна новчана средства не представљају накнаду за промет који врши овај обвезник ПДВ.

15. Да ли је привредни субјекат који је основан од стране јавног предузећа дужан да се евидентира за обавезу плаћања ПДВ?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02916/2010-04 од 21.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Сагласно одредбама члана 8. ст. 1. и 2. Закона, порески обвезник је лице које самостално обавља промет добара и услуга у оквиру своје делатности којом се сматра трајна активност произвођача, трговца или пружаоца услуга у циљу остваривања прихода, укључујући и делатности експлоатације природних богатстава, пољопривреде, шумарства и самосталних занимања.

Према одредбама ст. 4. и 5. истог члана Закона, обвезник је лице у чије име и за чији рачун се врши испорука добара или пружање услуга, као и лице које врши испоруку добара, односно пружање услуга у своје име, а за рачун другог лица.

Одредбом члана 38. став 1. Закона прописано је да је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара дужан да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара дужан је да најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу. С тим у вези, а у конкретном случају, привредни субјект – Туристички центар Земун д.о.о, основан од стране јавног предузећа у циљу организовања манифестација, дужан је да се евидентира за обавезу плаћања ПДВ подношењем евиденционе пријаве надлежном пореском органу најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве (до 10-ог дана по истеку првог пореског периода), ако у претходних 12 месеци оствари укупан промет добара и услуга већи од 4.000.000 динара. Министарство финансија напомиње да се у укупан промет добара и услуга урачунавају и новчана средства пренета из општинског буџета, с обзиром да је у конкретном случају реч о накнади за промет услуга организације манифестација.

16. Порески третман реализације уговора названог уговором о пословно-техничкој сарадњи којим се прва уговорна страна (обвезник ПДВ) обавезује да другој уговорној страни да на коришћење део пословног објекта, а друга уговорна страна (обвезник ПДВ) да у том делу пословног објекта организује и обезбеди услове за рад ресторана, ентеријерску опремљеност, као и квалификовану радну снагу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-3470/2010-04 од 21.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено (члан 4. став 1. Закона).

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Промет услуга је и свако нечињење и трпљење (став 2. члана 5. Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, код реализације уговора названог уговором о пословно-техничкој сарадњи, којим се, у конкретном случају, прва уговорна страна (обвезник ПДВ) обавезује да другој уговорној страни да на коришћење део пословног објекта, а друга уговорна страна (обвезник ПДВ) да у том делу пословног објекта организује и обезбеди услове за рад ресторана, ентеријерску опремљеност, као и квалификовану радну снагу, при чему угоститељске услуге у ресторану пружа корисницима друга уговорна страна, са аспекта прописа којима се уређује опорезивање потрошне порезом на додату вредност, прва уговорна страна (обвезник ПДВ) врши промет услуге давања у закуп пословног простора другој уговорној страни, за који постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ. Поред тога, Министарство финансија напомиње да се време промета услуге давања у закуп одређује у складу са одредбама члана 15. став 1. тачка 2) и став 2. Закона, а настанак пореске обавезе за предметне услуге у складу са одредбама члана 16. тач. 1) и 2) Закона.

17. Да ли привредно друштво које је надлежни порески орган брисао из евиденције за ПДВ по службеној дужности, па се после тог брисања поново евидентирало за обавезу плаћања ПДВ од 1. јануара 2011. године, има право да ПДВ плаћен при брисању из

евиденције за ПДВ одбије као претходни порез од ПДВ који дугује за промет извршен од 1. јануара 2011. године?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-200/2011-04 од 21.3.2011. год.)

Сагласно одредби члана 27. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Према одредби члана 28. став 1. Закона, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1–3. овог члана.

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ има право да, ПДВ обрачунат за промет добара или услуга од стране претходног учесника у промету – обвезника ПДВ одбије као претходни порез, уз испуњење свих прописаних услова – да поседује рачун (или други документ који служи као рачун) издат у складу са Законом од стране претходног учесника у промету у којем је наведен као прималац добара или услуга, као и да набављена добра, односно примљене услуге користи или да ће их користити за промет са правом на одбитак претходног пореза (за промет који је опорезив ПДВ, промет за који у складу са чланом 24. Закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ или промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици).

С тим у вези, привредно друштво које је надлежни порески орган брисао из евиденције за ПДВ по службеној дужности у складу са одредбом члана 39. став 2. Закона (из разлога што је у претходној календарској години остварило укупан промет у износу мањем од 2.000.000 динара), па се после тог брисања поново евидентирало за обавезу плаћања ПДВ од 1. јануара 2011. године, нема право да ПДВ плаћен при брисању из евиденције за ПДВ одбије као претходни порез од ПДВ који дугује за промет извршен од 1. јануара 2011. године, с обзиром да је реч о износу ПДВ обрачунатом од стране претходних учесника у промету, односно плаћеном при увозу пре дана који је у другој евиденционој пријави наведен као датум почетка обављања ПДВ активности.

18. Место промета телекомуникационих услуга са становишта Закона о ПДВ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 483-00-00035/2011-04 од 21.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуге обавља своју делатност, а ако се промет обавља преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Одредбом члана 12. став 3. тачка 4) подтачка (2) Закона прописано је да се, изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра место у којем прималац услуге обавља делатност или има пословну јединицу за коју се пружа услуга, односно место у којем прималац услуге има седиште или пребивалиште, ако се ради о пружању телекомуникационих услуга.

У складу са наведеним законским одредбама, место промета телекомуникационих услуга је место у којем прималац услуге обавља делатност или има пословну јединицу за коју се пружа услуга, односно место у којем прималац услуге има седиште или пребивалиште. С тим у вези, ако је место промета телекомуникационих услуга на територији Републике Србије, обвезник ПДВ је дужан да на накнаду за промет предметних услуга, без ПДВ, обрачуна ПДВ по пореској стопи од 18% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом. Међутим, ако место

промета телекомуникационих услуга није на територији Републике Србије, у том случају не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ.

19. Порески третман промета добара намењених изградњи дела водоводног система Ћићевац, који врши обвезник ПДВ, при чему се набавка предметних добара финансира средствима донације, на основу закљученог уговора о донаторству (који није уговор о донацији из члана 24. став 1. тачка 1ба) Закона)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-194/2011-04 од 21.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Одредбама чл. 24. и 25. Закона прописана су пореска ослобођења за одређени промет добара и услуга.

Сагласно наведеном, на промет добара намењених изградњи дела водоводног система Ћићевац, који врши обвезник ПДВ, при чему се набавка предметних добара, према наводима из дописа, финансира средствима донације, на основу закљученог уговора о донаторству (који није уговор о донацији из члана 24. став 1. тачка 1ба) Закона), ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом, с обзиром да у овом случају не постоји законски основ за остваривање пореског ослобођења.

20. Порески третман промета услуга фарбања металних конструкција и реконструкције подова у оквиру непокретности која се налази у слободној зони

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2367/2010-04 од 21.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуге обавља своју делатност, а ако се промет обавља преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Одредбом члана 12. став 3. тачка 1) Закона прописано је да се, изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуге сматра место у којем се налази непокретност, ако се ради о промету услуге која је непосредно повезана са том непокретношћу, укључујући делатност посредовања и процене у вези непокретности, као и пројектовање, припрему и извођење грађевинских радова и надзор над њима.

У складу са наведеним законским одредбама, место промета услуга фарбања металних конструкција и реконструкције подова у оквиру непокретности је место у којем се налази непокретност, с обзиром да се предметне услуге сматрају услугама које су непосредно повезане са непокретношћу.

Према томе, обвезник ПДВ који врши промет услуга фарбања металних конструкција и реконструкције подова у

оквиру непокретности која се налази на територији Републике Србије дужан је да за промет ових услуга обрачуна ПДВ и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом, с обзиром да за предметни промет Законом није прописано пореско ослобођење. Министарство финансија напомиње да за одређивање пореског третмана наведених услуга није од утицаја да ли се непокретност налази у слободној зони и да ли се накнада за те услуге наплаћује од домаћег или страног лица.

21. Порески третман услуге посредовања код испоруке електричне енергије

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-3569/2010-04 од 21.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Добрима се сматрају и вода, електрична енергија, гас и топлотна енергија (став 2. члана 4. Закона).

Према одредби члана 7. Закона, увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Сагласно одредби члана 11. став 1. тачка 4) Закона, место промета воде, електричне енергије, гаса и топлотне енергије је место пријема предметних добара.

Приликом испоруке електричне енергије са територије Републике Србије у иностранство, из иностранства на територију Републике Србије, као и из једне стране земље у другу страну земљу преко територије Републике Србије, спроводе се одговарајући царински поступци у складу са царинским прописима.

Сходно наведеном, као и одредбама члана 24. став 1. тачка 2) и члана 26. тачка 5) Закона, на испоруку електричне енергије са територије Републике Србије у иностранство, као и на увоз електричне енергије у оквиру царинског поступка, над транзитом електричне енергије, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, при чему Министарство финансија напомиње да у случају из члана 24. став 1. тачка 2) Закона морају да буду испуњени услови из члана 3. ст. 1. и 2. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04 ... 4/11). На увоз електричне енергије (за који Законом није прописано пореско ослобођење), ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом.

У складу са одредбом члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Сагласно одредби члана 12. став 4. Закона, место промета услуга посредовања, осим услуга посредовања из става 3. тачка 4) подтачка (11) овог члана, одређује се према месту промета добара и услуга који је предмет посредовања.

Према томе, промет услуга посредовања код промета електричне енергије опорезује се према месту пријема електричне енергије. С тим у вези, обвезник ПДВ који посредује код промета електричне енергије дужан је за промет предметне услуге извршен на територији Републике Србије обрачуна ПДВ и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом, док за посредовање ван територије Републике Србије не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ.

22. Да ли се подноси евиденциона пријава за ПДВ када у поступку реализације изградње грађевинског објекта законски заступник малолетног физичког лица, на чије име гласи одобрење за изградњу тог објекта, закључи са извођачем радова уговор о грађењу, при чему ће након изградње предметног објекта једна економски дељива целина (стан) бити задржана за потребе малолетног лица, док ће се на осталим економски дељивим целинама извршити први пренос права располагања?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-3265/2010-04 од 15.3.2011. год.)

Одредбом члана 8. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да је порески обвезник (у даљем тексту: обвезник) лице које самостално обавља промет добара и услуга, у оквиру обављања делатности.

Делатност из става 1. овог члана је трајна активност произвођача, трговца или пружаоца услуга у циљу остваривања прихода, укључујући и делатности експлоатације природних богатстава, пољопривреде, шумарства и самосталних занимања (став 2. истог члана Закона).

Одредбом члана 38. став 1. Закона прописано је да је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара дужан да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

Евиденциону пријаву подноси и обвезник који при отпочињању обављања делатности процени да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 4.000.000 динара, у року из става 1. овог члана (став 2. истог члана Закона).

Сходно наведеним законским одредбама, када у поступку реализације изградње грађевинског објекта законски заступник малолетног физичког лица на чије име гласи одобрење за изградњу тог објекта закључи са извођачем радова уговор о

грађењу, при чему ће након изградње предметног објекта једна економски дељива целина (стан) бити задржана за потребе малолетног лица, док ће се на осталим економски дељивим целинама извршити први пренос права располагања, мишљење Министарства финансија је да се у конкретном случају не подноси евиденциона пријава (Образац ЕППДВ), с обзиром да није реч о промету добара (првом преносу права располагања на становима) који се врши самостално у оквиру обављања делатности као трајне активности.

23. Шта се сматра даном пружања услуга регистрације интернет домена и услуга хостинга, као и да ли постоји обавеза издавања рачуна за примљена авансна средства за промет ових услуга ако обвезник ПДВ у истом пореском периоду прими авансну уплату и изврши промет предметних услуга?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-3198/2010-04 од 14.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбама члана 15. став 1. Закона прописано је да се услуга сматра пруженом даном када је:

- 1) завршено појединачно пружање услуге;
- 2) престао правни однос који је основ пружања услуге – у случају пружања временски ограничених или неограничених услуга.

Према одредби члана 15. став 2. Закона, у случају пружања временски ограничених или неограничених услуга чије је трајање дуже од годину дана, обавезно се издаје периодични рачун, с тим што период за који се издаје тај рачун не може бити дужи од годину дана.

Ако се за пружање услуга издају периодични рачуни, промет услуга сматра се извршеним последњег дана периода за који се издаје рачун (члан 15. став 3. Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, услуга регистрације интернет домена сматра се пруженом даном када је пружање ове услуге извршено, док се услуга смештања веб сајта на серверу на одређени период (тзв. хостинг) сматра пруженом даном када је престао правни однос између уговорних страна који произилази из правног основа пружања ове услуге (уговора). Међутим, ако обвезник ПДВ за промет услуге хостинга издаје периодичне рачуне, услуга се сматра пруженом последњег дана периода за који се издаје рачун.

Према одредбама члана 16. тач. 1) и 2) Закона, пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи:

- 1) промет добара и услуга;
- 2) наплата ако је накнада или део накнаде наплаћен пре промета добара и услуга.

Одредбом члана 42. став 1. Закона прописано је да је обвезник дужан да изда рачун или други документ који служи као рачун (у даљем тексту: рачун) за сваки промет добара и услуга другим обвезницима.

Према одредби члана 42. став 2. Закона, обавеза издавања рачуна из става 1. овог члана постоји и ако обвезник наплати накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет добара и услуга (авансно плаћање), с тим што се у коначном рачуну одбијају авансна плаћања у којима је садржан ПДВ.

У складу са наведеним законским одредбама, рачун за промет услуга регистрације интернет домена и услуга хостинга издаје се на дан, односно након извршеног промета предметних услуга, док се рачун за примљена авансна средства за промет ових услуга издаје на дан, односно након примљене авансне уплате. Када обвезник ПДВ који пружа предметне услуге прими накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет тих услуга (авансно плаћање), дужан је да по том основу изда рачун у складу са одредбама члана 42. став 2. Закона и члана 12. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС“, бр. 105/04, 140/04 и 67/05), с тим што у коначном рачуну (који издаје на дан, односно након извршеног промета услуга) укупан износ накнаде умањује за износ авансних уплата, а износ ПДВ који је обрачунат на укупан износ накнаде умањује за износ који је обрачунат на износе авансних уплата. Међутим, ако обвезник ПДВ у истом пореском периоду прими авансну уплату и изврши промет услуга за који је примио авансну уплату, у том случају нема обавезу издавања авансног рачуна већ само обавезу издавања рачуна за извршени промет услуга.

24. Порески третман промета услуге техничког прегледа возила када се промет предметне услуге врши без накнаде

(Мишљење Министарства финансија, бр. 07-00-41/2011-04 од 12.3.2011. год.)

Према одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у

Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Са прометом услуга уз накнаду изједначава се свако друго пружање услуга без накнаде (члан 5. став 4. тачка 3) Закона).

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбама члана 18. ст. 1. и 2. Закона прописано је да се основицом код промета добара и услуга из члана 4. став 4. и члана 5. став 4. овог закона сматра набавна цена, односно цена коштања тих или сличних добара и услуга, у моменту промета, без ПДВ.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу са наведеним законским одредбама, промет услуге техничког прегледа возила, који врши обвезник ПДВ, опорезује се по општој стопи ПДВ од 18%. Када се промет услуге техничког прегледа возила врши уз накнаду, основицу за обрачунавање ПДВ чини укупан износ накнаде, без ПДВ, који обвезник ПДВ – пружалац услуге прима или треба да прими за промет ове услуге (независно од тога да ли накнаду плаћа прималац услуге или друго лице). Када се промет предметне услуге врши без накнаде, основицу за обрачунавање ПДВ чини цена коштања те или сличне услуге, без ПДВ, у моменту извршења промета услуге, при чему Министарство финансија напомиње да се ценом коштања сматра износ укупних трошкова које обвезник

ПДВ – пружалац услуге техничког прегледа возила има по основу пружања ове услуге.

25. Порески третман промета оквира за наочаре као помагала за слепе и слабовиде

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-181/2011-04 од 10.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

По посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет или увоз ортотичких и протетичких средстава, као и медицинских средстава – производа који се хируршки уграђују у организам (одредба става 2. тачка 4) истог члана Закона).

Одредбом члана 3. тачка 15) подтачка (10) Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 108/04 ... и 63/07, у даљем тексту: Правилник) прописано је да се ортотичким и протетичким средствима, у смислу члана 23. став 2. тачка 4) Закона, сматрају оквири за наочаре, као помагала за слепе и слабовиде.

Сагласно наведеном, промет оквира за наочаре, као помагала за слепе и слабовиде, опорезује се по посебној стопи ПДВ од 8%.

Министарство финансија – Сектор за фискални систем напомиње да је надлежан за давање одговора у вези са применом пореских прописа, а не за давање одговора на питања која се односе на могућност вршења одређених радњи на набављеним добрима.

26. Измена основице за обрачунавање ПДВ у случају када обвезник ПДВ – пружалац правних услуга, након извршеног промета предметних услуга, потражује од обвезника ПДВ – примаоца правних услуга део новчаних средстава остварених по основу давања у закуп телекомуникационог стуба за чију изградњу је вршио услугу проналажења одговарајуће локације и обављања правних послова ради добијања дозволе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2015/2010-04 од 9.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

Одредбом члана 17. став 1. Закона прописано је да пореску основицу код промета добара и услуга чини износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или

услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Према одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ који врши промет услуга проналажења одговарајуће локације и обављања правних послова ради добијања дозволе за изградњу телекомуникационог стуба (у даљем тексту: правне услуге) другом обвезнику ПДВ на кога ће, према наводима из захтева за мишљење, гласити грађевинска дозвола, дужан је да на накнаду за промет предметних услуга, без ПДВ, обрачуна ПДВ по пореској стопи од 18% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом.

Ако се измени основица за промет добара и услуга који је опорезив ПДВ, обвезник који је испоручио добра или услуге дужан је да износ ПДВ који дугује по том основу, исправи у складу са изменом (члан 21. став 1. Закона).

Одредбом става 7. истог члана Закона прописано је, између осталог, да се измена основице из става 1. овог члана врши у пореском периоду у којем је наступила измена.

Сагласно наведеном, када обвезник ПДВ – пружалац правних услуга, после извршеног промета предметних услуга, завршетка изградње телекомуникационог стуба и покрића трошкова изградње предметног добра од стране обвезника ПДВ на кога гласи грађевинска дозвола из средстава остварених по основу давања у закуп телекомуникационог стуба, потражује од обвезника ПДВ – примаоца правних услуга део новчаних средстава остварених по основу давања у закуп телекомуникационог стуба, обвезник ПДВ – пружалац правних услуга дужан је да по том основу обрачуна ПДВ и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом, с обзиром да је у овом случају реч о измени основице за обрачунавање ПДВ за промет правних услуга у смислу члана 21. став 1. Закона.

27. Порески третман новчаних средстава која на име покрића трошкова камате потражује обвезник ПДВ – организација преко које произвођачи фонограма колективно остварују имовинска права на фонограмима, од обвезника ПДВ – произвођача фонограма, по уговору о кредиту закљученог у циљу реализације расподеле новчаних средстава произвођачима фонограма

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-180/2011-04 од 9.3.2011. год.)

Према одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Сходно наведеним законским одредбама, у случају када обвезник ПДВ – организација преко које произвођачи фонограма колективно остварују имовинска права на фонограмима (у даљем тексту: обвезник ПДВ – организација) и коме обвезници ПДВ – произвођачи фонограма врше промет услуга уступања имовинских права на фонограмима (за који постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ по пореској стопи од 18%) потражује од произвођача фонограма новчана средства на име покрића трошкова камате по конкретном уговору о кредиту закљученог у циљу реализације расподеле новчаних средстава обвезницима ПДВ – произвођачима фонограма за одређени

временски период (односно плаћања накнаде или дела накнаде за промет предметних услуга извршеног у том периоду), ПДВ се не обрачунава и не плаћа, с обзиром да у овом случају није реч о промету добара, односно услуга који обвезник ПДВ – организација врши обвезницима ПДВ – произвођачима фонограма.

28. Порески третман новчаних средстава која обвезник ПДВ прими на име накнаде штете због једностраног раскида уговора од привредног друштва

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-179/2011-04 од 8.3.2011. год.)

Према одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Сходно наведеним законским одредбама, примање новчаних средстава без обавезе примаоца новчаних средстава да даваоцу изврши противчинидбу у виду промета добара или услуга, не сматра се предметом опорезивања ПДВ.

Према томе, на износ новчаних средстава која обвезник ПДВ прими од привредног друштва на име накнаде штете због једностраног раскида уговора, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, с

обзиром да та новчана средства не представљају накнаду за извршени промет добара и услуга.

Међутим, ако у конкретном случају из целокупног чињеничног стања које је од утицаја на постојање пореске обавезе произилази да новчана средства која се исплаћују на име накнаде штете у суштини представљају накнаду за опорезиви промет добара или услуга који врши обвезник ПДВ којем се та средства исплаћују, у том случају за извршени промет добара, односно услуга постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ у складу са Законом. Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореских обавеза у сваком конкретном случају утврђује надлежни порески орган у складу са начелима предвиђеним прописима којима се уређују порески поступак и пореска администрација.

29. Порески третман расхода сапуна чији промет врши обвезник ПДВ по тежини одређеној од стране купца

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00174/2011-04 од 8.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено,

Према одредби члана 4. став 4. тачка 3) Закона, са прометом добара уз накнаду изједначава се и исказани расход

(кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије.

Сагласно одредби члана 2. Уредбе о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, у даљем тексту: Уредба), расходом се сматрају губици који настају при манипулацији добрима, као последица природних утицаја, технолошког процеса или као последица предузимања неопходних радњи у поступку производње и промета добара.

Према одредби члана 3. став 1. Уредбе, обвезник утврђује расход добара непосредно пошто је одређени расход настао, или редовним или ванредним пописом робе у складишту, стоваришту, магацину, продавници или другом сличном објекту.

Утврђивање расхода врши овлашћено лице или пописна комисија обвезника, а о извршеном попису обавезно се састављају записник и пописна листа (члан 3. став 2. Уредбе).

Сагласно одредбама члана 4. ст. 1. и 2. Уредбе, порез на додату вредност не плаћа се на расход из чл. 2. и 3. ове уредбе до количине утврђене према Нормативу за утврђивање расхода на који се не плаћа порез на додату вредност (у даљем тексту: Норматив расхода), који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део, а за добра која нису обухваћена Нормативом расхода, количина расхода се утврђује према нормативу обвезника, ако надлежни порески орган не утврди другу количину.

Норматив расхода из става 1. овог члана изражава се у проценту од количине робе која је у одређеном пореском периоду набављена, прерађена, произведена или продата (став 3. истог члана Уредбе).

У складу са наведеним законским и подзаконским одредбама, обвезник ПДВ утврђује расход непосредно пошто је одређени расход настао, или редовним или ванредним пописом робе у складишту, стоваришту, магацину, продавници или другом сличном објекту, у пореском периоду, применом процента

предвиђеног Нормативом расхода, односно нормативом обвезника, на количину робе (добара) која је у том пореском периоду набављена, прерађена, произведена или продата. Када је реч о расходу робе (добара) која је обухваћена Нормативом расхода, ПДВ се не обрачунава и не плаћа до количине утврђене према Нормативу расхода. На расход робе (добара) изнад количине утврђене у складу са Нормативом расхода, ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом. Према томе, обвезник ПДВ који у малопродајном објекту врши промет сапуна по тежини одређеној од стране купца није дужан да, у пореском периоду у којем је расход сапуна настао, или који је утврђен редовним или ванредним пописом робе, обрачуна и плати ПДВ на расход до количине утврђене применом процента предвиђеног Нормативом расхода, а који износи 1 %, с обзиром да је предметно добро обухваћено Нормативом расхода (део – трговина на мало, редни број 9 – хемијски производи, алинеја четврта – козметички и хигијенски производи). На расход сапуна изнад количине утврђене у складу са Нормативом расхода, ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом.

30. Порески третман промета поштанских марака које се не продају по утиснутој вредности, као и поштанских марака којима се не могу плаћати поштанске услуге (нпр. које су повучене из употребе)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-107/2011-04 од 7.3.2011. год.)

Према одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Одредбом члана 25. став 2. тачка 5) Закона прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет удела, хартија од вредности, поштанских вредносница, таксених и других важећих вредносница по њиховој утиснутој вредности у Републици, осим власничких удела из члана 4. овог закона.

У складу са наведеним законским одредбама, на промет редовних и пригодних поштанских марака за које се наплаћује накнада по њиховој утиснутој вредности у Републици, независно од тога да ли се промет поштанских марака врши лицу које ће купљеним маркама плаћати поштанске услуге лепљењем на пошиљке или лицу које ће их користити као предмет колекције, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ нема право на одбитак претходног пореза по том основу.

Међутим, на промет поштанских марака које се не продају по утиснутој вредности, као и поштанских марака којима се не могу плаћати поштанске услуге (нпр. које су повучене из употребе), а који врши обвезник ПДВ, ПДВ се обрачунава и плаћа по општој пореској стопи од 18%. Основица за обрачунавање ПДВ за промет предметних поштанских марака утврђује се у складу са одредбама члана 17. Закона, осим у случају када се ради о поштанским маркама које се, у смислу одредаба члана 3. Правилника о утврђивању добара која се сматрају уметничким делима, колекционарским добрима и антиквитетима („Сл. гласник РС“, бр. 105/2004), сматрају колекционарским добрима, ако приликом њихове набавке испоручилац није дуговао ПДВ или је користио опорезивање разлике, када се основица за обрачунавање ПДВ утврђује у складу са одредбама члана 36. Закона.

31. Порески третман реализације уговора названог уговором о заједничкој производњи којим се једна уговорна страна – обвезник ПДВ обавезује да обезбеди сировине, амбалажу и радну снагу, као и да изврши продају и наплату накнаде за промет произведених добара, а друга уговорна страна – такође обвезник ПДВ даје на коришћење опрему за предметну производњу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-172/2011-04 од 4.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено (члан 4. став 1. Закона).

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Промет услуга је и свако нечићење и трпљење (став 2. члана 5. Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, код реализације уговора названог уговором о заједничкој производњи, којим се, примера ради, прва уговорна страна (обвезник ПДВ) обавезује да обезбеди сировине за производњу, амбалажу и радну снагу, као и да изврши продају и наплату накнаде за промет произведених добара, а друга уговорна страна (обвезник ПДВ) да првој уговорној страни да на коришћење опрему за производњу (нпр. машину), са аспекта прописа којима се уређује опорезивања потрошње порезом на додату вредност, прва уговорна страна (обвезник ПДВ) врши промет добара, док друга уговорна страна

(обвезник ПДВ) врши промет услуга првој уговорној страни. За извршени промет добара, односно услуга, обвезник ПДВ је дужан да обрачуна ПДВ по прописаној пореској стопи и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом. Поред тога, Министарство финансија напомиње да у овом случају прва уговорна страна (обвезник ПДВ) има право да ПДВ који јој је за извршени промет услуга обрачунала друга уговорна страна (обвезник ПДВ) одбије као претходни порез. Такође, друга уговорна страна (обвезник ПДВ) има право да ПДВ плаћен при увозу опреме за производњу (нпр. машине) одбије као претходни порез. Право на одбитак претходног пореза може се остварити ако су испуњени сви услови прописани одредбама члана 28. Закона.

32. Порески третман промета и увоза интравенских канила са ињекционим портом, сетова за трансфузију крви или крвних компоненти, хируршких рукавица за хируршке захвате, као и рукавица за лекарске прегледе и лабораторијске процедуре

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-167/2011-04 од 4.3.2011. год.)

Одредбом члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Према одредби става 2. тачка 4) истог члана Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет и увоз ортотичких и протетичких средстава, као и медицинских средстава – производа који се хируршки уграђују у организам.

Одредбама чл. 3. и 4. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 108/04 ... 63/07, у даљем тексту: Правилник) прописано је која се добра, у смислу члана 23. став 2. тачка 4) Закона, сматрају ортотичким и протетичким средствима, као и

медицинским средствима – производима који се хируршки уграђују у организам.

Посебна стопа од 8% примењује се и код увоза добара из чл. 2–9. Правилника, ако су та добра у истоветном називу разврстана, односно обухваћена прописом којим се уређује царинска тарифа (члан 10. Правилника).

Сагласно наведеном, промет добара из чл. 3. и 4. Правилника опорезује се по посебној стопи ПДВ од 8%. Такође, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се и увоз предметних добара под условом да су у истоветном називу разврстана, односно обухваћена прописом којим се уређује царинска тарифа.

На промет и увоз интравенских канила са ињекционим портом, сетова за трансфузију крви или крвних компоненти, хируршких рукавица за хируршке захвате, као и рукавица за лекарске прегледе и лабораторијске процедуре, ПДВ се обрачунава по општој стопи ПДВ од 18% и плаћа у складу са Законом, с обзиром да за промет и увоз предметних добара није прописано опорезивање по посебној стопи ПДВ од 8%.

33. Издавање и садржина рачуна (или другог документа који служи као рачун) у случају измене основице за промет услуге давања у закуп пословног простора

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-171/2011-04 од 4.3.2011. год.)

• Одредбом члана 42. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да је обвезник дужан да изда рачун или други документ који служи као рачун (у даљем тексту: рачун) за сваки промет добара и услуга другим обвезницима.

Према одредби става 3. истог члана Закона, рачун нарочито садржи следеће податке:

- 1) назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;
- 2) место и датум издавања и редни број рачуна;

- 3) назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна;
- 4) врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга;
- 5) датум промета добара и услуга и висину авансних плаћања;
- 6) износ основице;
- 7) пореску стопу која се примењује;
- 8) износ ПДВ који је обрачунат на основицу;
- 9) напомену о пореском ослобођењу.

Сагласно одредби члана 7. став 1. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС“, бр. 105/04, 140/04 и 67/05, у даљем тексту: Правилник), порески обвезник који врши опорезиви промет добара и услуга издаје рачун у којем не исказује податке из члана 42. став 3. тачка 9) Закона.

У складу са наведеним одредбама Закона и Правилника, рачун за опорезиви промет услуга нарочито садржи: назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна, место и датум издавања и редни број рачуна, назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна, врсту и обим услуга, датум промета услуга, износ основице, пореску стопу која се примењује и износ ПДВ који је обрачунат на основицу.

• Одредбом члана 21. став 1. Закона прописано је да ако се измени основица за промет добара и услуга који је опорезив ПДВ, обвезник који је испоручио добра или услуге дужан је да износ ПДВ, који дугује по том основу, исправи у складу са изменом.

Према одредби става 7. истог члана Закона, измена основице из ст. 1–5. овог члана врши се у пореском периоду у којем је наступила измена.

Сходно наведеном, када обвезник ПДВ у једном пореском периоду изврши промет услуге давања у закуп пословног простора и за тај промет изда рачун са прописаним подацима, а након тога, у

другом пореском периоду, утврди износ зависних трошкова који потражује од примаоца услуге (нпр. трошкови воде, ел. енергије и др), ради се о измени – повећању основице за обрачун ПДВ. У овом случају, измена основице и износа обрачунатог ПДВ врши се у пореском периоду у којем је обвезник ПДВ – пружалац услуге издао документ којим од примаоца услуге потражује новчана средства на име покрића зависних трошкова. Документ којим обвезник ПДВ – пружалац услуге потражује од другог обвезника ПДВ – примаоца услуге новчана средства на име покрића зависних трошкова (нпр. књижно задужење), тј. којим врши тзв. префактурисање зависних трошкова, према мишљењу Министарства финансија треба да садржи следеће податке: назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца документа, место и датум издавања и редни број документа, назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца документа, позив на рачун који је издат за период за који се врши префактурисање зависних трошкова (који, између осталог, садржи и податке о врсти и обиму услуга и датуму промета), износ основице (износ префактурисаних трошкова који не садржи ПДВ), пореску стопу која се примењује (18%) и износ ПДВ који је обрачунат на наведену основицу. На основу тако издатог документа обвезник ПДВ – купац има право да ПДВ који је обрачунат и исказан у документу којим се врши префактурисање зависних трошкова одбије од ПДВ који дугује, у пореском периоду у којем је примио документ, уз испуњење осталих услова прописаних чланом 28 Закона.

34. Порески третман промета услуга обраде података и уступања информација који страном лице врши домаћем привредном друштву – обвезнику ПДВ

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 413-00-00018/2010-04 од 3.3.2011. год.)

• Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем

тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбама члана 10. став 1. тач. 2) и 3) Закона прописано је да је порески дужник, у смислу овог закона, порески пуномоћник кога одреди страном лице које у Републици нема седиште ни сталну пословну јединицу, а које обавља промет добара и услуга у Републици, односно прималац добара и услуга, ако страном лице не одреди пореског пуномоћника.

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуге обавља своју делатност, а ако се промет обавља преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Одредбом члана 12. став 3. тачка 4) подтачка (8) Закона прописано је да се, изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуге сматра место у којем прималац услуге обавља делатност или има пословну јединицу за коју се пружа услуга, односно место у којем прималац услуге има седиште или пребивалиште, ако се ради о услугама обраде података и уступања информација.

У складу са наведеним законским одредбама, местом промета услуга обраде података и уступања информација сматра се место у којем прималац услуге обавља делатност или има пословну јединицу за коју се пружа услуга, односно место у којем прималац услуге има седиште или пребивалиште.

Према томе, када за пружање услуга обраде података и уступања информација привредно друштво – обвезник ПДВ ангажује страном лице, тј. лице које у Републици нема седиште ни сталну пословну јединицу, односно пребивалиште, и које није

одредило пореског пуномоћника у Републици, у том случају обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ има прималац услуга као порески дужник.

• Сагласно одредби члана 27. Закона, претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

У складу са одредбама члана 28. став 1. Закона, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

1) који је опорезив ПДВ;

2) за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ;

3) који је извршен у иностранству ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза даје извршен у Републици.

Одредбом става 2. истог члана Закона предвиђено је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбама става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1–3. овог члана.

Право на одбитак претходног пореза може да оствари и порески дужник из члана 10. став 1. тач. 2) и 3) овог закона, под условом да је на накнаду за примљена добра и услуге обрачунао ПДВ у складу са овим законом и да примљена добра и услуге користи за промет добара и услуга из става 1. овог члана (став 5. члана 28. Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, а према мишљењу Министарства финансија, обвезник ПДВ има право да ПДВ који је, као порески дужник из члана 10. став 1. тачка 3) Закона, обрачунао за промет услуга обраде података и уступања информација који му је извршило страно лице, укључујући и ПДВ који му је за овај промет обрачунат од стране надлежног пореског органа у поступку контроле, одбије као претходни порез, ако примљене услуге користи или ће их користити за промет са правом на одбитак претходног пореза, тј. за промет који је опорезив ПДВ, промет за који у складу са чланом 24. Закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ или промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици. Поред тога, Министарство финансија указује да ако обвезник ПДВ није обрачунао ПДВ у пореском периоду у којем му је страно лице извршило промет услуга обраде података и уступања информација, већ у неком од наредних пореских периода, у пореском периоду у којем је обрачунат ПДВ за предметни промет обвезник ПДВ може да оствари право на одбитак претходног пореза, уз испуњење прописаног услова.

Министарство финансија напомиње да се на износ мање плаћеног пореза обрачунава и плаћа камата у складу са прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

35. Порески третман промета услуге прегледа добара намењених извозу у циљу утврђивања фитосанитарне исправности који врши обвезник ПДВ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-3182/2010-04 од 3.3.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

Одредбом члана 24. став 1. тачка 8) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за превозне и остале услуге које су у непосредној вези са извозом, транзитом или привременим увозом добара, осим услуга које су ослобођене од ПДВ без права на порески одбитак у складу са овим законом.

Пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 8) Закона, а у складу са одредбом члана 10. став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04 ... 04/11), обвезник може да оствари ако поседује:

1) документ на основу којег се врши услуга превоза, односно документ о врсти услуге и износу споредних трошкова (уговор, рачун и др);

2) документ о извршеној услузи превоза (ЦМР, ЦИМ, манифест и др).

Сагласно наведеним одредбама Закона и Правилника, услуге прегледа добара намењених извозу у циљу утврђивања фитосанитарне исправности, за која је издат сертификат, сматрају

се услугама које су непосредно повезане са извозом добара. На накнаду за промет предметних услуга, уз испуњење услова прописаног Правилником, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ који врши овај промет има право на одбитак претходног пореза по том основу, у складу са Законом.

36. Порески третман промета услуга пружања стручне помоћи која се односи на послове канцеларијског пословања и заштите архивске грађе и документарног материјала који врши Историјски архив Београда

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-163/2011-04 од 2.3.2011. год.)

Одредбом члана 25. став 2. тачка 14) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет услуга из области културе и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност.

Према одредби члана 25. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05, 68/05, 58/06, 112/06, 63/07, 99/10 и 4/11), пореско ослобођење из члана 25. став 2. тачка 14) Закона односи се на услуге из области културе које пружају лица регистрована за обављање ове делатности у складу са прописима који уређују област културе, као и на са њима непосредно повезани промет добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а којима се сматрају:

- 1) позоришна и музичка делатност;
- 2) делатност музеја и галерија;
- 3) делатност архива;

- 4) делатност заштите културних добара;
- 5) делатност заштите историјских споменика;
- 6) делатност библиотека;
- 7) делатност ботаничких башти и зоолошких вртова.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о културним добрима („Сл. гласник РС“, бр. 71/94) прописано је да су културна добра ствари и творевине материјалне и духовне културе од општег интереса које уживају посебну заштиту утврђену овим законом.

Културна добра, у зависности од физичких, уметничких, културних и историјских својстава, јесу: споменици културе, просторне културно-историјске целине, археолошка налазишта и знаменита места – непокретна културна добра; уметничко-историјска дела, архивска грађа, филмска грађа и стара и ретка књига – покретна културна добра (став 2. члана 2. Закона о културним добрима).

Архивску грађу, у складу са чланом 24. Закона о културним добрима, чине изворни и репродуковани писани, цртани, компјутеризовани, штампани, фотографисани, филмовани, микрофилмовани, фонографисани или на други начин забележени документарни материјал од посебног значаја за науку и културу који је настао у раду државних органа и организација, органа јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, политичких организација и њихових органа, установа и других организација, верских заједница, као и појединаца, без обзира на то кад је и где настао и да ли се налази у установама заштите или ван њих.

Према одредбама члана 65. Закона о културним добрима, делатност заштите културних добара чине: истраживање и евидентирање добара која уживају претходну заштиту, предлагање и утврђивање културних добара, вођење регистра и документације о културним добрима, пружање стручне помоћи на чувању и одржавању културних добара сопственицима и корисницима тих добара, старање о коришћењу културних добара у сврхе одређене овим законом, предлагање и праћење

спровођења мера заштите културних добара, прикупљање, сређивање, чување, одржавање и коришћење покретних културних добара, спровођење мера техничке и физичке заштите културних добара, издавање публикација о културним добрима и о резултатима рада на њиховој заштити, излагање културних добара, организовање предавања и других пригодних облика културно-образовне делатности и други послови у области заштите културних добара утврђени овим законом и на основу њега.

Одредбом члана 70. став 1. Закона о културним добрима прописано је да су установе заштите: завод за заштиту споменика културе, музеј, архив и кинотека.

Према одредби члана 71. став 1. Закона о културним добрима, установа заштите може се основати и почети с радом и обављати делатност ако су испуњени и посебни услови у погледу просторија, техничке опреме и стручног кадра.

Министарство надлежно за послове културе утврђује испуњеност услова за почетак рада и обављање делатности установа заштите утврђених овим законом (став 3. истог члана Закона о културним добрима).

Одредбом члана 74. став 3. Закона о културним добрима, прописано је да архив врши делатност заштите архивске грађе и регистратурског материјала.

Архив, поред послова из члана 65. овог закона, а у складу са одредбом члана 76. став 1. Закона о културним добрима, врши стручни надзор над архивирањем, чувањем, стручним одржавањем и одабирањем архивске грађе, као и излучивањем безвредног регистратурског материјала, који се налази ван архива, налаже предузимање мера за отклањање утврђених недостатака у погледу заштите архивске грађе и регистратурског материјала, преузима, чува и одржава архивску грађу, сређује и обрађује архивску грађу, објављује архивску грађу и врши истраживања ради стварања целина архивске грађе (архивски фонд).

Према одредби члана 94. став 1. Закона о културним добрима, архивска и филмска грађа могу се користити само по одобрењу одговарајуће установе заштите.

Уверење о чињеницама које су садржане у архивској грађи архиви издају у складу са законом о општем управном поступку (члан 94. став 2. Закона о културним добрима).

Архиви могу издати и преписе докумената које чувају као архивску грађу (члан 94. став 3. Закона о културним добрима).

Сагласно наведеним одредбама Закона и Правилника, на промет услуга у оквиру пружања стручне помоћи која се односи на послове канцеларијског пословања и заштите архивске грађе и документарног материјала који, на основу уговора о пружању тих услуга, врши Историјски архив Београда, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ нема право на одбитак претходног пореза по том основу.

На промет услуга скенирања и микрофилмовања докумената, фотокопирања докумената, снимања података на CD-у и ласерске штампе, снимања – скенирања архивске грађе за објављивање и јавно приказивање и израде преписа докумената по страни, за потребе других лица, на основу поднетог захтева, ПДВ се обрачунава по пореској стопи од 18% и плаћа у складу са Законом, а обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза по основу промета предметних услуга у складу са Законом.

37. Основица за обрачунавање ПДВ за промет услуге издавања дозволе за риболов који врши обвезник ПДВ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00972/2010-04 од 2.3.2011. год.)

Према одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у

Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореску основицу код промета добара и услуга чини износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Сагласно одредбама члана 17. став 2. Закона, у основицу се урачунавају и:

1) акцизе, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ;

2) сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

У складу са наведеним законским одредбама, када обвезник ПДВ – ЈП „Национални парк Ђердап“ издаје дозволе за риболов ради се о промету услуга за који постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ у складу са Законом, с обзиром да за промет предметних услуга Законом није прописано пореско ослобођење. У овом случају, основицу за обрачунавање ПДВ, у складу са одредбама чл. 17. ст. 1. и 2. Закона, чини укупан износ накнаде, без ПДВ, коју обвезник ПДВ прима или треба да прими за издавање дозвола, укључујући и све споредне трошкове које зарачунава лицу коме издаје дозволу, при чему Министарство финансија напомиње да обвезник ПДВ нема право да основицу за обрачунавање ПДВ умањи за износ који плаћа на име накнаде за коришћење уступљеног рибарског подручја.

Поред тога, Министарство финансија – Сектор за фискални систем указује да није надлежан за давање одговора на питања у вези са применом прописа којима се уређује заштита и одрживо коришћење рибљег фонда.

38. Порески третман промета добара и услуга, односно увоза добара који се врши у оквиру спровођења пројекта „Balkan Regional Network for Social Inclusion“ који финансира Европска комисија преко чешке организације „People in Need“, са којом Иницијатива за права особа за менталним инвалидитетом Србије има закључен уговор о имплементацији овог пројекта у Републици Србији

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-161/2011-04 од 1.3.2011. год.)

Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), у члану 24. став 1. тачка 16а), прописано је да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга који се врши у складу са уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора, односно Републиком, а тим уговором је предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза.

Одредбом члана 26. тачка 1) Закона прописано је, између осталог, да се ПДВ не плаћа на увоз добара чији је промет у складу са чланом 24. став 1. тачка 16а) овог закона ослобођен ПДВ.

Према одредби члана 26. став 1. Закона о потврђивању Оквирног споразума између Владе Републике Србије и Комисије европских заједница о правилима за сарадњу која се односе на финансијску помоћ Европске заједнице Републици Србији у оквиру спровођења помоћи према правилима инструмента претприступне помоћи ИПА („Сл. гласник РС“, бр. 124/07, у даљем тексту: Оквирни споразум), изузев ако није другачије предвиђено у секторском или финансијском споразуму, порези, царинске и увозне дажбине или други трошкови који имају истоветно дејство нису прихватљиви по основу ИПА.

Сагласно наведеном, ако се промет добара и услуга, односно увоз добара који се реализује у оквиру пројекта „Balkan Regional Network for Social Inclusion“ (финансираног од стране Европске комисије, преко чешке организације „People in Need“), а

на основу уговора о имплементацији овог пројекта у Републици Србији који је Иницијатива за права особа за менталним инвалидитетом Србије закључила са чешком организацијом „People in Need“, врши и на основу, односно у оквиру спровођења Оквирног споразума или другог уговора о донацији из члана 24. став 1. тачка 16а) Закона, у том случају на тај промет добара и услуга, односно увоз добара, ПДВ се не обрачунава и не плаћа. Министарство финансија напомиње да се пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 16а), односно члана 26. тачка 1) Закона остварује на начин и по поступку прописаним Правилником о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05, 68/05, 58/06, 112/06, 63/07, 99/10 и 4/11), односно Правилником о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 68/05) када је реч о увозу добара.

39. Порески третман предаје предмета лизинга код уговора о лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1085/2010-04 од 1.3.2011. год.)

- Према одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност „Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредби става 3. тачка 2) истог члана Закона, прометом добара у смислу овог закона, сматра се и предаја добара по основу уговора о лизингу, у складу са законом, или на основу уговора о продаји са одложеним плаћањем којим је утврђено да се право располагања преноси најкасније отплатом последње рате.

У складу са наведеним законским одредбама, код уговора о лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга (најчешће се ради о уговору о финансијском лизингу), а који је закључен од 1. јануара 2005. године, предаја предмета лизинга од стране даваоца лизинга примаоцу лизинга сматра се прометом добара за који, ако је реч о опорезивом промету, постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ.

- Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Сагласно одредбама става 2. истог члана Закона, у основицу се урачунавају и акцизе, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ, и сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

У складу са наведеним законским одредбама, пореску основицу за обрачун ПДВ код предаје предмета лизинга, на основу уговора о лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга, чини укупна накнада, у коју није укључен ПДВ, коју давалац лизинга прима или треба да прими за овај промет, а која садржи вредност предмета лизинга, накнаду даваоца лизинга (тзв. камата), независно од тога да ли давалац лизинга наплаћује целокупан износ камате од примаоца лизинга или давалац лизинга наплаћује део износа камате од примаоца лизинга, а део од Фонда за развој Републике Србије на основу Уредбе о условима и критеријумима

за субвенционисање каматне стопе за потрошачке кредите, односно финансијски лизинг, за набавку одређених трајних потрошних добара у 2009. години („Сл. гласник РС“, бр. 9/09 ... 96/09), као и све споредне трошкове које давалац лизинга зарачунава примаоцу лизинга (нпр. манипулативни трошкови, трошкови превоза, осигурања и др).

• Министарство финансија – Сектор за фискални систем напомиње да није надлежан за давање одговора на питања која се односе на успостављени уговорни однос између уговорних страна, већ је надлежан за давање мишљења у вези са применом пореских прописа.

40. Право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана у случају када купац плаћа продавцу уговорену цену стана на рате без ПДВ, а ПДВ обрачунат за тај промет плати уз учешће за куповину стана

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 430-03-105/2011-04 од 28.2.2011. год.)

Одредбом члана 56а став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана, на основу поднетог захтева, има физичко лице – пунолетни држављанин Републике, са пребивалиштем на територији Републике, који купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана).

Према одредби става 2. истог члана Закона, купац првог стана може да оствари рефундацију ПДВ из става 1. овог члана, под следећим условима:

1) да од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче први стан није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике;

2) да је уговорена цена стана са ПДВ у потпуности исплаћена продавцу.

Сагласно наведеним законским одредбама, када купац стана плаћа продавцу стана уговорену цену стана на рате без ПДВ, а новчана средства на име ПДВ обрачунатог за тај промет плати уз учешће за куповину стана, право на рефундацију ПДВ, као купац првог стана, уз испуњење осталих законских услова, а по процедури прописаној Правилником о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефракције и рефундације ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 107/04 ... 63/07), може да оствари онда када уговорена цена стана са ПДВ у потпуности буде исплаћена продавцу.

Министарство финансија напомиње да се уговором о куповини стана не могу мењати законске одредбе, па ни одредбе Закона којима је уређено време промета добара, у конкретном случају стана.

Поред тога, давање мишљења у вези са облигационим односима који су успостављени између уговорених страна није у надлежности Министарства финансија – Сектора за фискални систем.

41. Порески третман услуге смештаја у мотелима, хотелима, одмаралиштима, домовима и камповима, као и услуге конзумације јела и пића на лицу места

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 413-00-3441/2010-04 од 28.2.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Сагласно одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Одредбом члана 23. став 2. тачка 11) Закона прописано је да се по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује промет услуга смештаја у хотелима, мотелима, одмаралиштима, домовима и камповима.

Према одредби члана 11. став 1. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 108/04, 130/04, 140/04, 65/05 и 63/07, у даљем тексту: Правилник), услугом смештаја у хотелима, мотелима, одмаралиштима, домовима и камповима, у смислу члана 23. став 2. тачка 11) Закона, сматра се услуга преноћишта у хотелима, мотелима и камповима, који су разврстани у категорије, у складу са прописима којима се уређује туризам, као и услуга преноћишта у одмаралиштима и домовима. Наведено одређивање услуга смештаја у хотелима, мотелима, одмаралиштима, домовима и камповима примењује се од 9. јула 2007. године, тј. од дана ступања на снагу Правилника о изменама и допунама Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 63/07). Од 1. јануара 2005. до 9. јула 2007. године, а у складу са одредбом члана 11. став 1. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 108/04, 130/04, 140/04 и 65/05), услугама смештаја у хотелима, мотелима, одмаралиштима, домовима и камповима сматрале су се услуге преноћишта у овим објектима, који су разврстани у категорије у складу са прописима којима се уређује обављање туристичке и угоститељске делатности.

У складу са наведеним законским и подзаконским одредбама, почев од 1. јануара 2005. године промет услуга

смештаја у хотелима, мотелима, одмаралиштима, домовима и камповима, који врши обвезник ПДВ, опорезује се по посебној стопи ПДВ од 8%, и то:

– од 1. јануара 2005. до 9. јула 2007. године као услуга преноћишта у овим објектима, који су били разврстани у категорије у складу са прописима којима се уређивало обављање туристичке и угоститељске делатности, при чему се услов категоризације објеката примењивао код објеката који су се, у складу са тадашњим прописима, разврставали у категорије;

– од 9. јула 2007. године као услуга преноћишта у хотелима, мотелима и камповима, који су разврстани у категорије, у складу са прописима којима се уређује туризам, и услуга преноћишта у одмаралиштима и домовима.

Министарство финансија напомиње да, према одредбама члана 11. ст. 2. и 3. Правилника, ако се уз услугу смештаја, за чији је промет прописано опорезивање по посебној стопи ПДВ, пружа и услуга конзумације јела и пића на лицу места (ноћење са доручком, полупансион, пансион и сл), посебна стопа примењује се само на услугу смештаја (преноћишта), при чему је обвезник дужан да у рачуну посебно исказе накнаду за услугу смештаја, а посебно накнаду за услугу конзумације јела и пића на лицу места.

Промет услуга смештаја у другим објектима, који врши обвезник ПДВ, опорезује се по општој стопи ПДВ од 18% почев од 1. јануара 2005. године.

42. Право обвезника ПДВ – огранка страног привредног друштва да ПДВ обрачунат од стране претходног учесника у промету, ЈП Аеродром „Никола Тесла“, за промет услуга путничког сервиса (боравак путника у згради аеродрома), одбије као претходни порез

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-160/2011-04 од 28.2.2011. год.)

Према одредбама члана 28. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05

и 61/07, у даљем тексту: Закон), право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбама става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

- 1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;
- 2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1–3. овог члана.

У складу са наведеним законским одредбама, а уз испуњење свих Законом прописаних услова, обвезник ПДВ – огранак страног привредног друштва, који у своје име и за свој рачун продаје карте за промет услуга међународног превоза лица

у ваздушном саобраћају што, са аспекта примене овог закона, значи да врши промет предметних услуга, има право да ПДВ обрачунат од стране претходног учесника у промету, ЈП Аеродром „Никола Тесла“, за промет услуга путничког сервиса (боравак путника у згради аеродрома), одбије од ПДВ који дугује као претходни порез.

43. Порески третман испоруке добара у деловима и обезбеђивања монтаже тих добара коју врши страном лице обвезнику ПДВ – домаћем лицу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-91/2011-04 од 28.2.2011. год.)

• Према одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Ако се уз испоруку добара врши споредна испорука добара или споредно пружање услуга, сматра се да је извршена једна испорука добара (члан 4. став 6. Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, када лице из иностранства (у даљем тексту: страном лице) врши испоруку добара у деловима, у конкретном случају жичаре и ски лифта, домаћем лицу – купцу, и уз испоруку тих добара обезбеђује њихову монтажу, при чему је за овај промет уговорена јединствена накнада, сматра се да је извршена јединствена испорука добара – жичаре и ски лифта.

- На увоз жичаре и ски лифта у Републику Србију ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом, с обзиром да за увоз тих добара Законом није прописано пореско ослобођење (чл. 7. и 26. Закона).

• Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуге обавља делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра се место у којем се налази непокретност, ако се ради о промету услуге која је непосредно повезана са том непокретношћу, укључујући делатност посредовања и процене у вези непокретности, као и пројектовање, припрему и извођење грађевинских радова и надзор над њима.

У складу са наведеним законским одредбама, на промет услуга које су непосредно повезане са непокретностима, у конкретном случају услуге монтирања жичаре и ски лифта, који обвезник ПДВ, огранак страног лица које је у деловима испоручило жичару и ски лифт купцу, врши том страном лицу, ПДВ се обрачунава и плаћа по општој стопи ПДВ од 18%, на основицу коју, у складу са одредбама члана 17. Закона, чини износ накнаде коју обвезник ПДВ прима или треба да прими за тај промет, без ПДВ. Обвезник ПДВ – огранак страног лица, који врши промет предметних услуга, има право на одбитак претходног пореза по том основу, у складу са одредбама члана 28. Закона.

44. Порески третман промета услуга call centra, тј. услуге давања информација телефонским путем, а које се односе на помоћ корисницима у вези са проблемима у току употребног циклуса

производа, давање општих информација, резервације производа, техничку подршку, набавку, продају и др.

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-152/2011-04 од 25.2.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Сагласно одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуга обавља своју делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Одредбом члана 17. став 1. Закона, прописано је да пореску основу код промета добара и услуга чини износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Према одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу са наведеном законским одредбама, обвезник ПДВ који врши промет услуга call centra, тј. услуге давања информација телефонским путем, а које се односе на помоћ корисницима у вези са проблемима у току употребног циклуса производа, давање општих информација, резервације производа, техничку подршку, набавку, продају и др. дужан је да на накнаду, без ПДВ, за промет предметних услуга обрачуна ПДВ по пореској

стопа од 18% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом, независно од тога да ли ове услуге пружа лицу са територије Републике Србије или лицу које на територији Републике Србије нема седиште, сталну пословну јединицу, односно пребивалиште.

45. Смањење износа накнаде за отпремање добара у иностранство исказаног у Обрасцу ШПДВ када обвезник ПДВ у једном пореском периоду изврши отпремање предметних добара у иностранство, а која се враћају у Републику Србију зато што не одговарају обавезама које проистичу из уговора, односно пословног односа на основу којег су била извезена, у неком наредном пореском периоду

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-3197/2010-04 од 25.2.2011. год.)

• Одредбом члана 24. став 1. тачка 2) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара која обвезник или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство.

Према одредби члана 3. став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05, 68/05 и 58/06, 112/06, 63/07, 99/10 и 4/11, у даљем тексту: Правилник о пореским ослобођењима код ПДВ), пореско ослобођење из члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона за добра која се шаљу или отпремају у иностранство, обвезник може да оствари ако поседује извозну декларацију, која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике Србије (у даљем тексту: извозна декларација), односно оверену копију извозне декларације о извршеном извозу добара издату у складу са царинским прописима.

У складу са наведеним одредбама Закона и Правилника о пореским ослобођењима код ПДВ, у пореском периоду у којем је обвезник ПДВ (или треће лице по његовом налогу) извршио отпремање добра у иностранство, обвезник ПДВ – власник добара која се извозе не обрачунава и не плаћа ПДВ, под условом да поседује доказ о извршеном извозу добара, тј. оригинал извозне декларације издате од стране надлежног царинског органа у складу са царинским прописима, која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике Србије, односно оверену копију те декларације. У пореској пријави коју обвезник ПДВ подноси за порески период у којем је извршио отпремање добара у иностранство, а у складу са одредбом члана 11. став 3. тачка 1) Правилника о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 94/04, 108/05 и 120/08, у даљем тексту: Правилник), под редним бројем 1. у пољу 001 Обрасца ПППДВ, обвезник ПДВ исказује укупан износ накнаде за извршени промет.

- Према одредби члана 7. Закона, увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Одредбом члана 26. тачка 16) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на увоз добара која су извезена, а која се у Републику враћају непродата или зато што не одговарају обавезама које проистичу из уговора, односно пословног односа на основу којег су била извезена.

У складу са наведеним законским одредбама, ПДВ се не плаћа на увоз добара која су била извезена, а која се враћају у Републику Србију зато што не одговарају обавезама које проистичу из уговора, односно пословног односа на основу којег су била извезена.

- Према одредби члана 11в Правилника, обвезник ПДВ који врши смањење пореске основице и смањење износа обрачунатог

ПДВ у складу са чланом 21. Закона, под ред. бр. 1, 2, 3. и 4. – у пољима 001, 002, 003 и 004 смањује износ накнаде за износ за који је смањена пореска основица, а у пољу 103, односно 104 смањује износ обрачунатог ПДВ за износ за који је смањен обрачунати ПДВ.

Сходно наведеном, када обвезник ПДВ у једном пореском периоду изврши отпремање добара у иностранство и износ накнаде за тај промет искаже под редним бројем 1. – у пољу 001 Обрасца ПППДВ, а након тога у неком наредном пореском периоду дође до поновног увоза тих добара (који је ослобођен ПДВ у складу са чланом 26. тачка 1б) Закона), у пореској пријави коју обвезник ПДВ подноси за порески период у којем је дошло до поновног увоза предметних добара обвезник ПДВ умањује укупан износ накнаде на редном броју 1. – у пољу 001 Обрасца ПППДВ за износ за који је смањена накнада за промет добара која су била отпремљена у иностранство и која се поново увозе. Међутим, ако у том пореском периоду укупан износ накнаде на редном броју 1. – у пољу 001 Обрасца ПППДВ није довољан да би се исказало смањење накнаде за промет добара која су првобитно отпремљена у иностранство и која се поново увозе, у том случају смањење накнаде за предметни промет не исказује се у пореској пријави, тј. Обрасцу ПППДВ.

46. Исказивање података о промету услуга давања новчаних позајмица без накнаде (камате) у Обрасцу ПППДВ у случају када се новчана позајмица даје повезаном правном лицу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-153/2011-04 од 24.2.2011. год.)

Према одредби члана 25. став 1. тачка 3) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка,

61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), ПДВ се не плаћа у промету новца и капитала, и то код: кредитних послова, укључујући посредовање, као и новчаних позајмица.

У складу са наведеном законском одредбом, на промет услуга давања новчаних позајмица ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ који врши промет предметних услуга нема право на одбитак претходног пореза по том основу.

Одредбом члана 11. став 3. тачка 2) Правилника о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 94/04, 108/05 и 120/08, у даљем тексту: Правилник) прописано је да се у делу I Обрасца ПППДВ исказују подаци о износима накнада за промет добара и услуга и износима ПДВ, и то: под редним бројем 2. – код промета добара и услуга који је ослобођен ПДВ без права на одбитак претходног пореза, у поље 002 уноси се податак о износу накнаде за извршени промет.

Подаци о промету за који је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, а који се врши без накнаде, не исказују се у Обрасцу ПППДВ сходно одредбама Правилника.

Сагласно наведеном, када обвезник ПДВ за промет услуга давања новчаних позајмица остварује накнаду (камату), податак о износу накнаде (камате) исказује се у делу I Обрасца ПППДВ, под редним бројем 2. у пољу 002. Међутим, када обвезник ПДВ врши промет предметних услуга без накнаде (камате), укључујући и случај када новчане позајмице даје повезаном правном лицу у којем има обавезу да, према прописима којима се уређује порез на добит правних лица, у пореском билансу посебно прикаже вредност тих трансакција по ценама које би се оствариле на тржишту таквих или сличних трансакција да се не ради о

повезаним лицима (принцип „ван дохвата руке“), подаци о промету ових услуга не исказују се у Обрасцу ПППДВ.

47. Да ли постоји обавеза измене основице за обрачун ПДВ у случају уговарања валутне клаузуле ако се курс стране валуте на дан настанка пореске обавезе разликује од курса стране валуте на дан плаћања?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00088/2011-04 од 24.2.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореска основица код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Сагласно одредби члана 22. став 1. Закона, ако је накнада за промет добара и услуга изражена у страниј валути, за обрачун те вредности у домаћој валути примењује се средњи курс централне банке који важи на дан настанка пореске обавезе.

Одредбом члана 16. тачке 1) и 2) Закона прописано је да пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи: промет добара и услуга или наплата ако је накнада или део накнаде наплаћен пре промета добара и услуга.

Према одредби члана 2. став 1. тачка 24) Закона о девизном пословању („Сл. гласник РС“, бр. 62/06) валутна клаузула

је уговарање вредности обавезе у девизама (валута обавезе) у Републици, с тим што се плаћање и наплаћивање по тим уговорима врши у динарима (валута исплате).

Одредбом члана 34. став 3. Закона о девизном пословању прописано је да је дозвољено уговарање у девизама у Републици, с тим што се плаћање и наплаћивање по тим уговорима врши у динарима.

Сагласно одредби члана 44. став 7. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Сл. гласник РС“, бр. 114/06, 119/08, 9/09, 4/2010 и 3/2011, у даљем тексту Правилник), на рачуну 564 – Расходи по основу ефеката валутне клаузуле, исказују се негативни ефекти проистекли из заштите потраживања, пласмана и обавеза валутном клаузулом, док се сагласно одредби члана 54. став 8. Правилника, на рачуну 664 – Приходи по основу ефеката валутне клаузуле, исказују позитивни ефекти проистекли из заштите потраживања, пласмана и обавеза валутном клаузулом.

У складу са наведеним законским и подзаконским одредбама, када обвезник ПДВ – испоручилац добара, односно пружалац услуга уговори вредност промета добара, односно услуга у иностранству валути, а плаћање те вредности се врши у домаћој валути, обрачунавање вредности у динарима врши се применом средњег курса централне банке који важи на дан настанка пореске обавезе. Ако се курс стране валуте на дан настанка пореске обавезе разликује од курса стране валуте на дан плаћања, приход који се оствари по том основу не доводи до обавезе измене пореске основице у смислу одредаба члана 21. Закона, с обзиром да се тако остварени приход не сматра делом накнаде за промет добара, односно услуга, већ се ради о приходу оствареном по основу заштите одређеног потраживања валутном клаузулом. Такође, измена пореске основице не врши се ни у случају оствареног расхода по основу валутне клаузуле.

48. Порески третман промене правне форме предузетничке радње, која има својство обвезника ПДВ, у друштво са ограниченом одговорношћу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-143/2011-04 од 18.2.2011. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 6. став 1. тачка 1) Закона, прометом добара и услуга, у смислу овог закона, не сматра се пренос целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, ако је стицалац порески обвезник или тим преносом постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност.

Одредбом члана 2. Правилника о утврђивању преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, који се не сматра прометом добара и услуга у смислу Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 67/05) прописано је да се прометом добара и услуга који, у смислу члана 6. став 1. тачка 1) Закона, не подлеже ПДВ сматра пренос целокупне имовине код статусне промене привредног друштва и промене правне форме привредног друштва, у складу са законом којим се уређују привредна друштва, односно у поступку редовног промета, ликвидације и стечаја.

Према одредби члана 52. тачка 8) Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 125/04), предузетник се брише из регистра у случају промене правне форме у правну форму привредног друштва, у складу са овим законом.

Промена правне форме је прелазак из једне правне форме у другу, у складу са овим законом (члан 426. Закона о привредним друштвима).

Одредбама члана 428. ст. 1. и 2. Закона о привредним друштвима прописано је да се промена правне форме привредног друштва региструје и објављује при чему после промене правне форме привредно друштво наставља да послује као исто правно лице, али друге правне форме.

Сходно наведеним законским и подзаконским одредбама, код промене правне форме предузетничке радње, која има својство обвезника ПДВ, у друштво са ограниченом одговорношћу, у складу са Законом о привредним друштвима, са аспекта прописа којима се уређује опорезивање потрошње ПДВ, а узимајући у обзир постојање правног континуитета, према мишљењу Министарства финансија сматра се да друштво са ограниченом одговорношћу том променом ступа на место предузетничке радње (са свим правима и обавезама) што, између осталог, значи и да стиче својство обвезника ПДВ, као и да је дужно да о изменама података из евиденционе пријаве (коју је поднела предузетничка радња) писмено обавести надлежни порески орган, у складу са одредбом члана 38. став 4. Закона. У овом случају, пренос целокупне имовине предузетничке радње друштву са ограниченом одговорношћу не сматра се прометом добара и услуга, под условом да друштво са ограниченом одговорношћу продужи да обавља делатност коју је обављала предузетничка радња.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. Право на порески кредит из члана 48. Закона о порезу на добит правних лица у случају када обвезник стекне основно средство – пољопривредно земљиште по основу Уговора о размени пољопривредног земљишта закљученог са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-84/2011-04 од 23.3.2011. год.)

Одредбом члана 48. ст. 1. и 2. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 18/10, у даљем тексту: Закон) прописано је да се обвезнику који изврши улагања у некретнине, постројења, опрему или биолошка средства (у даљем тексту: основна средства) у сопственом власништву за обављање претежне делатности и делатности уписаних у оснивачки акт обвезника, односно наведених у другом акту обвезнику којим се одређују делатности које обвезник обавља, признаје право на порески кредит у висини од 20% (40% за мала правна лица) извршеног улагања, с тим што не може бити већи од 50% (70% за мала правна лица) обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање.

Обрачун пореског кредита за улагања у основна средства врши се на Обрасцу ПК који је прописан Правилником о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 99/10 и 8/11), при чему се у Образац ПК уноси укупан износ улагања у основна средства која су плаћена у текућој години, односно у периоду израде пореског биланса.

Право на порески кредит из члана 48. Закона признаје се обвезнику уколико је (уз испуњење Законом прописаних услова) плаћање добављачу (у сврху набавке основног средства) извршено у складу са прописима којима се уређује платни промет.

У складу са наведеним, у случају када обвезник стекне основно средство (пољопривредно земљиште, у конкретном случају) по основу Уговора о размени пољопривредног земљишта закљученог са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, при чему (обвезник) не поседује доказ о извршеном плаћању, односно спроведеној компензацији, с обзиром да (а како произилази из садржине поднетог дописа) није било могуће (у конкретном случају) извршити међусобно плаћање или компензацију преко пословне банке, Министарство финансија сматра да нису испуњени услови за коришћење пореског кредита из члана 48. Закона.

2. Утврђивање капиталног добитка, односно губитка, приликом уноса неновчаног улога (акција) који врши друштво са ограниченом одговорношћу у своје зависно правно лице и по том основу стиче удео у капиталу тог (зависног) правног лица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-109/2011-04 од 22.3.2011. год.)

Одредбом члана 27. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 18/10, у даљем тексту: Закон) прописано је да се капиталним добитком сматра приход

који обвезник оствари продајом, односно другим преносом уз накнаду имовине наведене у овом ставу, између осталог и удела у капиталу правних лица и акција и осталих хартија од вредности, осим обвезница издатих у складу са прописима којима се уређује измирење обавезе Републике по основу зајма за привредни развој, девизне штедње грађана и дужничких хартија од вредности чији је издавалац, у складу са законом, Република, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије.

Капитални добитак представља разлику између продајне цене имовине и њене набавне цене, усклађене према одредбама овог закона, с тим што, уколико је разлика негативна, у питању је капитални губитак (члан 27. ст. 2. и 3. Закона).

У складу са одредбом члана 29. став 7. Закона, код хартија од вредности којима се не тргује на организованом тржишту, набавна цена хартије од вредности јесте цена коју обвезник документује као стварно плаћену, а ако не поседује одговарајућу документацију – њена номинална вредност. Набавну вредност хартија од вредности прибављених путем оснивачког улога или повећањем оснивачког улога, чини тржишна цена која је важила на организованом тржишту на дан уноса улога или, уколико таква цена није била формирана, номинална вредност хартије од вредности на дан уноса улога (члан 29. став 8. Закона).

Према прописима којима се уређују привредна друштва, члан друштва са ограниченом одговорношћу стиче удео у основном капиталу друштва сразмерно вредности улога, који може бити новчани или неновчани, при чему се неновчаним улозима, у смислу овог закона, сматрају, између осталог, и хартије од вредности – акције. Вредност неновчаних улога друштва са ограниченом одговорношћу утврђују споразумно чланови у складу са оснивачким актом. Ако се вредност неновчаног улога не утврди на овај начин чланови могу процену вредности улога поверити овлашћеном процењивачу или поднети захтев да га у ванпарничном поступку одреди суд, при чему се процена вредности неновчаног улога врши у складу са одредбама закона којим се уређује рачуноводство и ревизија.

У конкретном случају, друштво са ограниченом одговорношћу (д.о.о) стекло је путем оснивачког улога (приликом оснивања 2009. године) акције по тржишној, односно процењеној вредности од 20 ЕУР (по акцији), у динарској противвредности на дан уноса улога. На овај начин утврђена вредност акција (као неновчаног улога наведеног у оснивачком акту) евидентирана је у пословним књигама новооснованог д.о.о. Током 2010. године д.о.о. је (као власник предметних акција) основао своје зависно правно лице и као неновчани улог (у то зависно правно лице) унео наведене акције по (процењеној) вредности од 15 ЕУР (по акцији), у динарској противвредности на дан уноса улога.

Уколико обвезник (д.о.о. у конкретном случају) уноси неновчани улог (акције) у своје зависно правно лице и по том основу (сразмерно процењеној вредности унетих акција) стиче удео у капиталу тог (зависног) правног лица, Министарство финансија сматра да се, у том случају, ради о преносу имовине уз накнаду, у смислу члана 27. Закона. С тим у вези, разлика између вредности (на овај начин) стеченог удела и набавне вредности унетих акција (као неновчаног улога), представља капитални добитак, односно губитак, при чему набавну вредност предметних акција, према мишљењу Министарства финансија, чини тржишна, односно процењена вредност тих акција која је (приликом оснивања) наведена у оснивачком акту обвезника (д.о.о).

3. Да ли постоји обавеза обрачунавања и плаћања пореза по одбитку у случају када нерезидент остварује приход по основу закупа покретних ствари од огранка нерезидентног правног лица?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-39/2011-04 од 21.3.2011. год.)

Сагласно одредби члана 3. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 18/10, у даљем тексту:

Закон), нерезидент Републике (у даљем тексту: нерезидентни обвезник) подлеже опорезивању добити коју оствари пословањем преко сталне пословне јединице која се налази на територији Републике, при чему је нерезидентни обвезник, у смислу овог закона, правно лице које је основано и има седиште стварне управе и контроле ван територије Републике.

Нерезидентни обвезник који обавља делатност на територији Републике пословањем преко сталне пословне јединице која води пословне књиге у складу са прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија (огранак и други организациони делови нерезидентног обвезника који обављају делатност – у даљем тексту: огранак), опорезиву добит, сагласно члану 5. став 1. Закона, утврђује у складу са овим законом и подноси за сталну пословну јединицу порески биланс као порески обвезник из члана 1. став 1. Закона.

Према одредби члана 40. став 1. Закона, на приходе које оствари нерезидентни обвезник од резидентног обвезника, по основу дивиденди и удела у добити у правном лицу, накнада по основу ауторског и сродних права и права индустријске својине (у даљем тексту: ауторска накнада), камата и накнада по основу закупа непокретности и покретних ствари, на територији Републике, обрачунава се и плаћа порез по одбитку по стопи од 20%, ако међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено.

У конкретном случају, огранак нерезидентног правног лица је привремено увезао (на територију Републике) покретну опрему (неопходну за обављање пословне делатности), чији је власник нерезидент, и с тим у вези обавезан је да (нерезиденту) плаћа накнаду по основу закупа (те) покретне опреме.

Имајући у виду да нерезидент (у конкретном случају) остварује приход (по основу закупа покретних ствари) од огранка нерезидентног правног лица (а не од резидентног обвезника), Министарство финансија сматра да није настао опорезив догађај (из члана 40. Закона), па, с тим у вези, не постоји ни обавеза обрачунавања и плаћања пореза по одбитку.

4. Порески третман накнаде коју резидентни обвезник исплаћује нерезидентном правном лицу по основу права коришћења рачунарског програма

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-01-3563/2010-04 од 21.3.2011. год.)

Према одредби члана 40. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 18/10, у даљем тексту: Закон), на приходе које оствари нерезидентни обвезник од резидентног обвезника, по основу дивиденди и удела у добити у правном лицу, накнада по основу ауторског и сродних права и права индустријске својине (у даљем тексту: ауторска накнада), камата и накнада по основу закупа непокретности и покретних ствари, на територији Републике, обрачунава се и плаћа порез по одбитку по стопи од 20%, ако међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено.

У складу са одредбом члана 71. ст. 1. и 2. Закона, порез по одбитку на приходе из члана 40. став 1. овог закона за сваког обвезника и за сваки појединачно остварени, односно исплаћени приход исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује на прописане рачуне у моменту када је приход остварен, односно исплаћен, при чему приход из става 1. овог члана представља бруто приход који би се исплатио нерезидентном обвезнику да порез није одбијен од оствареног, односно исплаћеног прихода.

Одредбом члана 2. Закона о ауторском и сродним правима („Сл. гласник РС“, бр. 104/09) прописано је да се ауторским делом, између осталог, сматрају и рачунарски програми.

У конкретном случају (а како произилази из садржине поднетог дописа) резидентни обвезник исплаћује нерезидентном правном лицу (резиденту Хрватске), као регионалном дистрибутеру лиценци, накнаду по основу права коришћења рачунарског програма, при чему је власник предметног рачунарског програма правно лице из Холандије.

С тим у вези, накнада коју резидентни обвезник исплаћује нерезидентном правном лицу (из Хрватске) по основу права

коришћења рачунарског програма, има карактер ауторске накнаде, која се опорезује порезом по одбитку у складу са чланом 40. став 1. Закона.

5. Како се утврђује основица за обрачун амортизације за пореске сврхе за стална средства набављена пре 1. јануара 2004. године?

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 413-00-00104/2011-04 од 17.3.2011. год.)

Према одредби члана 10. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 18/10, у даљем тексту: Закон), основицу за амортизацију сталних средстава, која се признаје у пореском билансу, чини: за непокретности набавна вредност средства, за свако стално средство посебно, а за остала стална средства (разврстана у групе од II до V) у првој години набавна вредност, а у наредним годинама неотписана вредност сталних средстава групе.

Одредбом члана 9. Правилника о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе („Сл. гласник РС“, бр. 116/04 и 99/10) прописано је да основицу за амортизацију сталних средстава на дан 1. јануара 2004. године код правних лица која примењују међународне рачуноводствене стандарде од 1. јануара 2004. године чини неотписана вредност сталних средстава утврђена на дан 31. децембра 2003. године, у складу са прописима о рачуноводству који су се примењивали на годишње финансијске извештаје за 2003. годину.

У складу са наведеним законским одредбама, основицу за обрачун амортизације прописане Законом, за стална средства набављена пре 1. јануара 2004. године, чини њихова набавна вредност на дан 31.12.2003. године, утврђена тако што је вредност по којој је обвезник стекао стално средство (непокретност у конкретном случају) умањена по основу амортизације и увећана по основу ревалоризације, у складу са прописима о рачуноводству који су се примењивали до краја 2003. године.

6. Право на порески кредит из члана 48а Закона о порезу на добит правних лица у случају када је то право стечено по основу улагања у делатност у оквиру области 33, подгрупа 33200, али је новим Законом о класификацији делатности обвезник разврстан у област 26, група 2651

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00061/2011-04 од 16.3.2011. год.)

Према члану 48а Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 18/10, у даљем тексту: Закон), обвезнику се признаје право на порески кредит у висини од 80% улагања извршеног у тој години у основна средства у сопственом власништву за обављање делатности, под условом да је, у складу са законом којим се уређује класификација делатности и регистар јединица разврставања, разврстан у једну од делатности наведених у ставу 1. овог члана, при чему се обвезнику (који је разврстан у смислу става 1. овог члана) признаје право на порески кредит за све делатности из става 1. овог члана које су уписане у његов оснивачки акт, односно наведене у другом акту обвезника, којим се одређују делатности које обвезник обавља.

Порески кредит признаје се без ограничења у односу на обрачунати порез у години у којој је извршено улагање и у наредних десет година у које се може пренети неискоришћени део пореског кредита (члан 48а став 3. Закона).

У конкретном случају, порески обвезник је, према прописима којима се уређује регистрација привредних субјеката, а у складу са Законом о класификацији делатности и о регистру јединица разврставања („Сл. лист СРЈ“, бр. 31/96 ... 74/99), као претежну делатност регистровао делатност која је наведена у члану 48а став 1. Закона у оквиру области 33 – Производња медицинских, прецизних и оптичких инструмената (у конкретном случају подгрупа 33200 – Производња мерних уређаја и апарата) и

по том основу стекао право на порески кредит за улагања извршена у основна средства у складу са чланом 48а Закона.

Међутим, даном ступања на снагу новог Закона о класификацији делатности („Сл. гласник РС“, бр. 104/09) престаје да важи Закон о класификацији делатности и о регистру јединица разврставања, а Уредбом о класификацији делатности („Сл. гласник РС“, бр. 54/10) прописана је (нова) класификација делатности која се примењује од 12. августа 2010. године, у складу са којом је обвезник (у конкретном случају) разврстан према својој претежној делатности у област 26 – Производња рачунара, електронских и оптичких производа (група 2651 – Производња мерних, истраживачких и навигационих инструмената и апарата). Имајући у виду да је (према претходно важећој класификацији делатности) обвезник био разврстан у подгрупу делатности 33200 – Производња мерних уређаја и апарата (по ком основу је за улагања извршена у основна средства за обављање те делатности имао право на порески кредит из члана 48а Закона), Министарство финансија сматра да и у случају улагања извршених у основна средства која му служе за обављање делатности из групе 2651 – Производња мерних, истраживачких и навигационих инструмената и апарата, обвезник, у смислу одредбе члана 48а Закона, остварује право на порески кредит прописан тим чланом Закона, с обзиром да се у конкретном случају, а према мишљењу Министарства финансија, ради о подударности делатности из групе 2651 (Производња мерних, истраживачких и навигационих инструмената и апарата) и претходно важеће подгрупе делатности 33200 (Производња мерних уређаја и апарата).

Министарство финансија напомиње да у сваком конкретном случају Пореска управа у поступку пореске контроле утврђује све неопходне чињенице (на основу података из пословних књига и евиденција пореског обвезника, као и других исправа и доказа), у складу са законом којим се уређује порески поступак и пореска администрација, које су од утицаја на висину пореске обавезе.

7. Исказивање камате по основу уговора о зајму између два повезана лица у пореском билансу обвезника

(Мишљење Министарства финансија, бр. 412-04-12/2011-04 од 14.3.2011. год.)

Према одредби члана 59. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 18/10, у даљем тексту: Закон), трансферном ценом сматра се цена настала у вези са трансакцијама или стварањем обавеза међу повезаним лицима, с тим што су повезана лица дефинисана на начин прописан ст. 2–5. истог члана, на следећи начин:

Лицем повезаним са обвезником сматра се оно физичко или правно лице у чијим се односима са обвезником јавља могућност контроле или значајнијег утицаја на пословне одлуке.

Поседовање 50% и више или појединачно највећег дела акција или удела сматра се омогућеном контролом над обвезником.

Утицај на пословне одлуке обвезника постоји, поред случаја предвиђеног у ставу 3. овог члана, и када лице повезано с обвезником поседује 50% и више или појединачно највећи број гласова у обвезниковим органима управљања.

Лицем повезаним са обвезником сматра се и оно правно лице у коме, као и код обвезника, иста физичка или правна лица непосредно или посредно учествују у управљању, контроли или капиталу, на начин предвиђен у ст. 3. и 4. овог члана.

У ситуацији када је исто физичко лице власник (100% удела) једног привредног друштва и истовремено сувласник (50% удела) другог привредног друштва, Министарство финансија сматра да, у складу са ставом 5. члана 59. Закона, између та два привредна друштва постоји повезаност, имајући у виду да власништво односно сувласништво (у наведеним процентима) над оба привредна друштва од стране истог лица претпоставља постојање контроле или значајнијег утицаја на пословне одлуке једног у односу на друго привредно друштво.

С тим у вези, у случају када обвезник (као у конкретном случају) даје зајам свом повезаном правном лицу, дужан је да,

сагласно одредби члана 60. став 2. Закона, у свом пореском билансу на ред. бр. 51. Обрасца ПБ 1 (који је прописан Правилником о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица – „Сл. гласник РС“, бр. 99/10 и 8/11) исказе износ обрачунате камате (по основу зајма датог свом повезаном лицу), односно да на ред. бр. 52. Обрасца ПБ 1 посебно исказе камату која би по тржишним условима (по принципу „ван дохвата руке“) била обрачуната на зајам. Разлика између обрачунатих прихода по основу камате утврђене применом принципа „ван дохвата руке“ (ред. бр. 52. Обрасца ПБ 1) и обрачунатих прихода по основу камате на дати зајам (ред. бр. 51. Обрасца ПБ 1), исказује се на ред. бр. 53. Обрасца ПБ 1, и укључује у пореску основицу.

Међутим, имајући у виду да је предметним уговором о зајму између два повезана лица (у конкретном случају) предвиђено да се камата не обрачунава, обвезник (као давалац зајма) на ред. бр. 51. Обрасца ПБ 1 неће исказати податак, што значи да ће на ред. бр. 53. Обрасца ПБ 1 исказати износ камате која би по тржишним условима (по принципу „ван дохвата руке“) била обрачуната на зајам (а који одговара износу са ред. бр. 52. Обрасца ПБ 1) и за тај износ увећати пореску основицу.

8. Обавеза обрачунавања и плаћања пореза по одбитку у случају када нерезидентно правно лице оствари од резидентног обвезника приход од камате по основу закљученог уговора о кредиту, уколико је уговором о кредиту предвиђено да се камата обрачунава једном годишње, али да се њена исплата врши у моменту исплате главнице

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2605/2010-04 од 14.3.2011. год.)

Према одредби члана 40. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 18/10, у даљем тексту:

Закон), на приходе које оствари нерезидентни обвезник од резидентног обвезника по основу дивиденди и удела у добити у правном лицу, накнада по основу ауторског и сродних права и права индустријске својине (у даљем тексту: ауторских накнада), камата и накнада по основу закупа непокретности и покретних ствари на територији Републике, обрачунава се и плаћа порез по одбитку по стопи од 20%, ако међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено.

У складу са одредбом члана 71. ст. 1. и 2. Закона, порез по одбитку на приходе из члана 40. став 1. овог закона за сваког обвезника и за сваки појединачно остварени, односно исплаћени приход исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује на прописане рачуне у моменту када је приход остварен, односно исплаћен, при чему приход из става 1. овог члана представља бруто приход који би се исплатио нерезидентном обвезнику да порез није одбијен од оствареног, односно исплаћеног прихода.

Сагласно наведеним законским одредбама, уколико нерезидентно правно лице оствари од резидентног обвезника приход од камате (по основу закљученог уговора о кредиту), обвезник је пореза по одбитку. С тим у вези, у случају када резидентни обвезник не исплаћује (уговорену) камату нерезидентном правном лицу, већ (ту) камату само обрачунава у својим пословним књигама, мишљење Министарства финансија је да не постоји обавеза обрачунавања и плаћања пореза по одбитку, имајући у виду да нерезидент (у том случају) није остварио приход који је, сагласно члану 40. Закона, опорезив порезом по одбитку.

Међутим, уколико је уговором о кредиту предвиђено да се камата обрачунава једном годишње, али да се исплата (камате) врши у моменту исплате главнице, резидентни обвезник (као исплатилац камате) дужан је да приликом исплате камате обрачуна и плати порез по одбитку, на цео износ камате.

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Порески третман непокретности на територији Републике Србије у својини стране државе у случају када би амбасада те државе издала у закуп ту непокретност другом страном дипломатско-конзуларном представништву, односно физичком или правном лицу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 337-00-00120/2011-04 од 28.3.2011. год)

Према одредби члана 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02, 135/04, 61/07, 5/09 и 101/10, у даљем тексту: Закон), порез на имовину плаћа се на право својине на непокретности.

Одредбом члана 12. став 1. тачка 2) Закона прописано је да се порез на имовину не плаћа на права на непокретности дипломатских и конзуларних представништава страних држава, под условом реципроцитета.

Порез на имовину не плаћа се на права на непокретности из члана 2. Закона за које је међународним уговором који је закључила Република Србија уређено да се неће плаћати порез на имовину (члан 12. став 1. тачка 12) Закона).

Према одредби члана 12. став 3. Закона, одредбе става 1. тач. 1) до 11) и става 2. тог члана не примењују се на непокретности које се трајно дају другим лицима ради остваривања прихода.

Трајним давањем другим лицима, у смислу члана 12. став 3. Закона, сматра се свако уступање непокретности другом лицу уз накнаду, које у току 12 месеци, непрекидно или са прекидима, траје дуже од 183 дана (члан 12. став 4. Закона).

Према одредби члана 23. Бечке конвенције о дипломатским односима („Сл. лист СФРЈ“ – додатак број 2/64, у даљем тексту: Бечка конвенција), држава која акредитује и шеф мисије ослобођени су сваког државног, регионалног или комуналног пореза и такса за просторије мисије чији су они власници или закупци, под условом да се не ради о порезима или таксама који се убирају као накнада за посебно учињене услуге. Фискално ослобођење предвиђено у овом члану не примењује се на такве порезе и таксе, ако, према законодавству државе код које се акредитује, оне падају на терет лица које је саговорач државе која акредитује или шефа мисије.

Одредбом члана 1. тачка и) Бечке конвенције прописано је да израз „просторије мисије“ означава зграде или делове зграда и околно земљиште који се, ма ко био њихов власник, користе за потребе мисије укључујући и резиденцију шефа мисије.

Према одредби члана 3. став 1. Бечке конвенције, функције дипломатске мисије се састоје нарочито у:

- представљању државе која акредитује код државе код које се акредитује;
- заштити у држави код које се акредитује интереса државе која акредитује и њених држављана, у границама које дозвољава међународно право;
- преговарању с владом државе код које се акредитује;
- обавештавању, свим дозвољеним средствима, о условима и развоју догађаја у држави код које се акредитује и подношењу извештаја о томе влади државе која акредитује;

– унапређивању пријатељских односа и развијању привредних, културних и научних односа између државе која акредитује и државе код које се акредитује.

Према томе, када се непокретност на територији Републике Србије, у својини државе која акредитује, која је коришћена као „просторије мисије“, издаје у закуп другом лицу уз накнаду на период који у току 12 месеци, непрекидно или са прекидима, траје до 183 дана, порез на имовину у Републици Србији се не плаћа применом одредбе члана 12. став 1. тачка 2) Закона, уз услов реципроцитета.

Уколико се предметне непокретности трајно дају другом лицу ради остваривања прихода (тј. у закуп за период који у току 12 месеци траје дуже од 183 дана), нема основа за пореско ослобођење применом одредбе члана 12. став 1. тачка 2) Закона, независно од тога да ли је закупац друго стране дипломатско-конзуларно представништво, односно правно или физичко лице.

Имајући у виду да Бечка конвенција прописује ослобођење од сваког државног, регионалног или комуналног пореза и такса за просторије мисије у власништву државе која акредитује, а како су просторије мисије Бечком конвенцијом дефинисане као зграда или делови зграда и околно земљиште који се, ма ко био њихов власник, користе за потребе мисије укључујући и шефа мисије, нема основа за ослобођење од пореза на имовину применом одредбе члана 12. став 1. тачка 12) Закона у случају када се непокретност на територији Републике Србије, у својини државе која акредитује, која је коришћена као „просторије мисије“, издаје у закуп другом лицу.

2. Да ли је у случају преноса права својине на непокретности по основу уговора о хипотекарној продаји непокретности, који подлеже плаћању пореза на пренос апсолутних права, обвезник

пореза на пренос апсолутних права хипотекарни поверилац или власник непокретности?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00086/2011-04 од 24.3.2011. год)

1. Према одредби члана 23. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04, 61/07, 5/09 и 101/10, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права плаћа се на пренос уз накнаду права својине на непокретности.

Преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а став 1. Закона).

Према одредби члана 25. став 1. Закона, обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из члана 23. став 1. тач. 1), 2) и 4) Закона.

Према одредби члана 9. став 1. Закона о хипотеци („Сл. гласник РС“, бр. 115/05, у даљем тексту: Закон о хипотеци), уговор о хипотеци је уговор између власника непокретности и повериоца којим се власник непокретности обавезује, ако дуг не буде исплаћен о доспелости, да поверилац наплати своје обезбеђено потраживање из вредности те непокретности, на начин прописан законом.

Хипотекарни поверилац може, ако дужник не исплати дуг о доспелости, да намири своје потраживање из вредности хипотековане непокретности, без обзира у чијој својини или државини се она налази у том тренутку (члан 24. став 1. Закона о хипотеци).

Према томе, када се пренос права својине на непокретности на којој је конституисана хипотека врши по основу уговора о хипотекарној продаји, у циљу намирења потраживања обезбеђеног хипотеком, у складу са законом којим се уређује

хипотека, порез на пренос апсолутних права се плаћа, ако се на тај пренос не плаћа порез на додату вредност у складу са прописима којима се уређује порез на додату вредност, осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење.

Према мишљењу Министарства за економске односе са иностранством број: 180-011-00-272/2006-02 од 8.1.2007. године, датом у вези преноса права својине код продаје хипотековане непокретности, „у складу са Законом о хипотеци („Службени гласник РС“, број 115/05), у случају продаје хипотековане непокретности, пренос права својине врши се са власника хипотековане непокретности на купца. Хипотекарни поверилац једино има право да приступи поступку вансудске продаје хипотековане непокретности, на основу члана 34. Закона о хипотеци, али у том поступку не наступа у својству власника.“

Имајући у виду мишљење Министарства за економске односе са иностранством број: 180-011-00-272/2006-02 од 8.1.2007. године, као и да нико не може пренети на другога више права него што сам има, Министарство финансија сматра да је обвезник пореза на пренос апсолутних права код продаје хипотековане непокретности (који подлеже плаћању пореза на пренос апсолутних права) преносилац права својине на непокретности тј. њен власник.

Министарство финансија напомиње да, сагласно одредби члана 42. Закона, лице на које је пренето апсолутно право јемчи супсидијарно за плаћање пореза на пренос апсолутних права. Лице на које је пренето апсолутно право које се уговором обавезало да плати порез на пренос апсолутних права јемчи солидарно за плаћање тог пореза.

2. Сектор за фискални систем Министарства финансија није надлежан за давање мишљења у примени Закона о хипотеци, што значи ни по питању да ли се хипотекарни поверилац може појавити као уговорна страна – продавац у Уговору о хипотекарној продаји, иако није власник непокретности, односно да ли може

продати непокретност у своје име у случају када власник непокретности – заложни дужник својом вољом неће да закључи Уговор.

3. Порески третман промета непокретности у току 1972. и 1980. године по основу експропријације и изузимања национализованог земљишта

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00124/2011-04 од 24.3.2011. год)

1. Према одредби члана 23. став 1. тач. 1), 5) и 7) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02, 135/04, 61/07, 5/09 и 101/10, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права својине на непокретности, права коришћења грађевинског земљишта, као и права на експроприсаној непокретности – ако се експропријација врши ради изградње стамбених или привредних објеката.

Ако уговор о преносу апсолутног права, уговор о закупу, одлука суда, односно решење надлежног управног органа или други правни основ преноса права из чл. 23. до 24а Закона, нису пријављени или су пријављени неблаговремено, сматраће се да је пореска обавеза настала даном сазнања надлежног пореског органа за пренос (члан 29. став 8. Закона).

Према одредби члана 45. став 2. Закона, не плаћа се порез на пренос апсолутних права на непокретности по одредбама овог закона на који се, по прописима који су били у примени када је основ преноса настао и пренос извршен у складу са прописима, а до ступања на снагу овог закона, овај порез није плаћао.

Према томе, ако је надлежни порески орган сада сазнао за пренос уз накнаду права коришћења грађевинског земљишта, односно права на експроприсаној непокретности – која је раније извршена ради изградње стамбених или привредних објеката, који

(пренос) није, или није у прописаном року пријављен надлежном пореском органу, порез на пренос апсолутних права се плаћа ако се, према прописима који су били у примени када је основ тих преноса настао и пренос извршен у складу са прописима, порез на промет непокретности и права, односно порез на пренос апсолутних права, плаћао код преноса уз накнаду права коришћења грађевинског земљишта, односно права на експроприсаној непокретности – која је извршена ради изградње стамбених или привредних објеката.

Међутим, ако се порез на пренос апсолутних права, односно порез на промет непокретности и права, није плаћао код преноса права на експроприсаној непокретности – која је извршена ради изградње стамбених или привредних објеката, по прописима који су били у примени када је решење о експропријацији постало коначно и пренос права својине извршен у складу са прописима, нема законског основа да се на тај пренос утврђује пореска обавеза на пренос апсолутних права по одредбама Закона, што значи ни у случају када је порески орган сада сазнао за тај пренос. Исто се односи и на пренос уз накнаду права коришћења на грађевинском земљишту.

Према одредби члана 54. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02, 84/02–исправка, 23/03–исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05–др. закон, 62/06–др. закон, 61/07, 20/09, 72/09–др. закон и 53/10, у даљем тексту: ЗПППА), у вези са чланом 39. став 2. Закона, утврђивање пореза на пренос апсолутних права је делатност Пореске управе, која се састоји у издавању управних аката, односно у предузимању законом прописаних радњи, којима се успоставља постојање појединачне пореске обавезе и одређују порески обвезник, пореска основица и износ пореске обавезе.

Дакле, за сваки конкретан пренос надлежни порески орган утврђује да ли се, применом прописа који су били на снази када је конкретни основ преноса настао и пренос извршен, плаћао порез на пренос апсолутних права, односно порез на промет

непокретности и права, те ако се плаћао – да ли тај пренос према Закону подлеже опорезивању, у ком смислу утврђује пореску обавезу или њено непостојање.

2. Према одредби члана 31. став 1. тачка 13) Закона, порез на пренос апсолутних права не плаћа се када је обвезник Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе.

Према томе, нема законског основа да се применом наведене одредбе ослободи пореза на пренос апсолутних права јавно предузеће које је основала Република Србија.

4. Да ли се право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана односи и на земљиште на коме се налази породична стамбена зграда (кућа) која купцу представља први стан?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00075/2011-04 од 23.3.2011. год)

Према одредби члана 23. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02, 80/02, 135/04, 61/07, 5/09 и 101/10, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права својине на непокретности.

Одредбом члана 2. став 2. Закона прописано је да се непокретностима, у смислу става 1. тог члана, сматрају: земљиште, стамбене и пословне зграде, станови, пословне просторије, гараже, зграде и просторије за одмор и рекреацију и други грађевински објекти, односно њихови делови.

Обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из члана 23. став 1. тач. 1), 2) и 4) Закона (члан 25. став 1. Закона).

Према одредби члана 31а став 1. Закона, порез на пренос апсолутних права не плаћа се на пренос права својине на стану или породичној стамбеној згради, односно својинском уделу на стану или породичној стамбеној згради (у даљем тексту: стан) физичком лицу које купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана), за површину која за купца првог стана износи до 40m² и за чланове његовог домаћинства који од 1. јула 2006. године нису имали у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије до 15m² по сваком члану (у даљем тексту: одговарајући стан), под условом да:

1) је купац првог стана пунолетни држављанин Републике Србије, са пребивалиштем на територији Републике Србије;

2) купац првог стана од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о продаји на основу кога купац стиче први стан, није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије.

Право на пореско ослобођење у складу са одредбама члана 31а Закона нема обвезник који право својине на стану преноси:

1) лицу на основу чије прве куповине стана је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона;

2) члану породичног домаћинства купца првог стана за кога је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона (члан 31б став 1. Закона).

Одредбе члана 31а и 31б Закона у примени су од 8. јула 2007. године.

Према томе, на пренос уз накнаду права својине на породичној стамбеној згради и земљишту на коме се она налази

порез на пренос апсолутних права се плаћа (када се на тај пренос не плаћа порез на додату вредност у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност), осим у случајевима који су Законом прописани као основ за ослобођење од пореза на пренос апсолутних права.

Имајући у виду да се применом одредаба чл. 31а и 31б Закона право на пореско ослобођење (када су испуњени прописани услови) може остварити на пренос права својине физичком лицу које купује први стан, али не и на пренос права својине на земљишту (што значи ни у случају када је оно намењено за изградњу првог стана лица из члана 31а Закона), по мишљењу Министарства финансија, код преноса уз накнаду права својине на породичној стамбеној згради са земљиштем испод и око објекта – стана (који објекат купац купује као први стан), купцу првог стана који испуњава прописане услове из чл. 31а и 31б Закона, на основу уговора о купопродаји закљученог од 8. јула 2007. године, порез на пренос апсолутних права не плаћа се за површину предметног објекта која за купца првог стана износи до 40m² и за чланове његовог домаћинства који од 1. јула 2006. године нису имали у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије до 15m² по сваком члану, као и на земљиште под тим објектом (за површину земљишта која одговара површини објекта за који се остварује право на пореско ослобођење), али не и на земљиште:

- испод дела објекта за површину за коју нема основа за пореско ослобођење применом чл. 31а и 31б Закона као и
- на земљиште око објекта које са земљиштем испод објекта представља једну грађевинску парцелу.

У сваком конкретном случају надлежни порески орган утврђује чињенице од утицаја на постојање и висину пореза на пренос апсолутних права, као и на постојање законског основа за ослобођење од пореза.

5. Да ли се плаћа порез на имовину на право закупа осталог неизграђеног грађевинског земљишта, конституисаног на 99 година, ради изградње производне фабрике?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00332/2010-04 од 23.3.2011. год)

1. Према одредби члана 2. став 1. тачка 5а) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02, 135/04, 61/07, 5/09 и 101/10, у даљем тексту: Закон), порез на имовину плаћа се на право закупа грађевинског земљишта у јавној својини, односно пољопривредног земљишта у државној својини. Тачка 5а) примењује се од 1. јануара 2011. године.

Обвезник пореза на имовину на права из члана 2. овог закона је правно и физичко лице које је ималац тих права на непокретности које се налазе на територији Републике Србије (члан 4. став 1. Закона).

Према томе, на право закупа грађевинског земљишта у јавној својини порез на имовину се плаћа од 1. јануара 2011. године.

У конкретном случају, право закупа осталог неизграђеног грађевинског земљишта по основу уговора између привредног друштва – закупца и Дирекције за изградњу општине Инђија, на период од 99 година, предмет је опорезивања порезом на имовину, независно од тога што је привредно друштво – закупца, како се наводи, у целини исплатило износ закупнине, накнаду за уређивање грађевинског земљишта и утврђени порез на пренос апсолутних права, као и да је земљиште закупљено ради изградње производне фабрике. Порески обвезник је привредно друштво, као закупца.

Према члану 34. став 1, став 3. тачка 1.) и став 5. Закона, за имовину коју стекне, започне или престане да користи у току године, или му по другом основу настане или престане пореска обавеза, обвезник подноси пореску пријаву у року од 10 дана од дана настанка такве промене. За имовину за коју је поднео пореску пријаву у складу са ставом 1. тог члана, обвезник пореза на

имовину – правно лице дужан је да подноси пореску пријаву, са тачним подацима, до 31. марта сваке године за коју се врши утврђивање пореза. Пријава из тог члана подноси се надлежном органу јединице локалне самоуправе у општини на чијој територији се непокретност налази.

Министарство финансија напомиње да је Влада 18.2.2011. године утврдила Предлог закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину и упутила га Народној скупштини, ради разматрања и усвајања по хитном поступку. Између осталог, предложено је да предмет опорезивања порезом на имовину чини право закупа грађевинског земљишта у јавној својини – површине преко 10 ари. Порез на имовину на то земљиште (површине преко 10 ари) плаћао би се на разлику његове површине и површине од 10 ари.

Предлог закона уврштен је у дневни ред 1. седнице 1. редовног заседања Народне скупштине у 2011. години.

2. До 31.12.2010. године порез на имовину није се плаћао на грађевинско, односно пољопривредно земљиште у државној својини, које је дато у закуп, сходно члану 12. став 6. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02, 135/04, 61/07 и 5/09).

6. Поступак и начин обрачуна камате због доцње у плаћању пореза на имовину који примењује јединица локалне самоуправе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 412-04-00015/2011-04 од 16.3.2011. год)

Према одредби члана 32. став 2. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02, 135/04, 61/07, 5/09 и 101/10), у погледу начина утврђивања, поступка по правним лековима, начина и рокова плаћања пореза, камате, повраћаја пореза, застарелости наплате, принудне наплате, казних

одредаба и осталог што није посебно уређено овим законом, примењује се закон којим се уређује порески поступак и пореска администрација.

Према одредби члана 75. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... 72/09), која се примењивала од 1. јануара 2003. године до 31. децембра 2010. године, на износ мање или више плаћеног пореза и споредних пореских давања обрачунавала се и плаћала камата по стопи једнакој годишњој есконтној стопи централне емисионе банке увећаној за 15 процентних поена, применом комфорне методе обрачуна.

Према одредби члана 75. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... 53/10, у даљем тексту: ЗПППА), који се примењује од 1. јануара 2011. године, на износ мање или више плаћеног пореза и споредних пореских давања обрачунава се и плаћа камата по стопи једнакој годишњој референтној стопи централне емисионе банке увећаној за десет процентних поена, применом комфорне методе обрачуна.

С тим у вези, када се због доцње у плаћању пореза на имовину обвезнику обрачунава и наплаћује камата, обрачун камате за период од 1.1.2003. до 31.12.2010. године врши се по стопи једнакој годишњој есконтној стопи централне емисионе банке увећаној за 15 процентних поена., применом комфорне методе обрачуна, а од 1.1.2011. године по стопи једнакој годишњој референтној стопи централне емисионе банке увећаној за десет процентних поена, применом комфорне методе обрачуна.

Утврђивање, наплата и контрола пореза на имовину је, сходно члану 60. Закона о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06), у надлежности јединице локалне самоуправе.

Према томе, јединица локалне самоуправе, између осталог, надлежна је и дужна да врши обрачун камате због доцње у плаћању пореза на имовину у складу са законом. Према томе, Министарство финансија – Сектор за фискални систем није

надлежно да врши контролу правилности обрачунате камате конкретном обвезнику.

7. Да ли се на деобу заједничке имовине (непокретности, удела у правним лицима и финансијских средстава), стечене за време трајања брака, која се врши споразумом између супружника закљученим у току трајања брака, којом сваки супружник постаје искључиви власник дела те имовине, плаћа порез на поклон или порез на пренос апсолутних права, у случају када вредност коју сваки од супружника деобом стекне одговара његовом доприносу у стицању те заједничке имовине?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00136/2011-04 од 15.3.2011. год)

Према одредбама члана 14. ст. 1. и 2. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02, 135/04, 61/07, 5/09 и 101/10, у даљем тексту: Закон), порез на наслеђе и поклон плаћа се на права на непокретности из члана 2. став 1. тач. 1) до б) Закона, које наследници, односно поклонопримци наслеђују, односно приме на поклон. Порез на наслеђе и поклон плаћа се и на наслеђени, односно на поклон примљени готов новац, штедне улоге, депозите у банкама, новчана потраживања, права интелектуалне својине, право својине на употребљаваном моторном возилу – осим на мопеду, мотокултиватору, трактору и радној машини, употребљаваном пловилу, односно на употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон осим државног, и друге покретне ствари, осим удела у правном лицу, односно хартија од вредности.

Према одредби члана 23. став 1. тач. 1), 2), 4) и 5) Закона, порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права својине на непокретности, права интелектуалне својине, права својине на употребљаваном моторном возилу – осим на мопеду, мотокултиватору, трактору и радној машини, употре-

бљаваном пловилу, односно употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон (осим државног) и права коришћења грађевинског земљишта.

Према одредби члана 9. Породичног закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/05, у даљем тексту: Породични закон), имовински односи у породици уређују се законом, а могу се уређивати и споразумно, у складу са овим законом.

Имовина супружника може бити заједничка и посебна имовина (члан 29. став 1. Породичног закона).

Имовина коју је супружник стекао пре склапања брака представља његову посебну имовину. Имовина коју је супружник стекао у току трајања брака деобом заједничке имовине односно наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибављају искључиво права представља његову посебну имовину (члан 168. Породичног закона).

Имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину (члан 171. став 1. Породичног закона).

Имовина стечена игром на срећу у току трајања заједнице живота у браку представља заједничку имовину, осим ако супружник који је остварио добитак не докаже да је у игру уложио посебну имовину (члан 172. Породичног закона).

Имовина стечена коришћењем права интелектуалне својине у току трајања заједнице живота у браку представља заједничку имовину (члан 173. Породичног закона).

Према одредби члана 177. Породичног закона, деобом заједничке имовине сматра се утврђивање сувласничког односно суповерилачког удела сваког супружника у заједничкој имовини.

Деоба заједничке имовине може се вршити за време трајања брака и после његовог престанка (члан 178. Породичног закона).

Према одредби члана 179. Породичног закона, супружници могу закључити споразум о деоби заједничке имовине (споразумна деоба).

Одредбом члана 18. Закона о основама својинскоправних односа („Сл. лист СФРЈ“, бр. 6/80, 36/90, „Сл. лист СРЈ“, бр. 29/96 и „Сл. гласник РС“, бр. 115/05–др. закон) уређено је да у случајевима и под условима одређеним законом може постојати право заједничке својине. Заједничка својина је својина више лица на неподељеној ствари када су њихови удели одредиви, али нису унапред одређени.

Према томе, када супружници за време трајања брака изврше споразумну деобу имовине која се у складу са Породичним законом сматра заједничком, тако што утврде сувласнички односно суповерилачки удео сваког супружника у заједничкој имовини (као имовини на којој је њихово право својине постојало и пре споразума о деоби, али њихови удели нису били унапред одређени), на ту деобу се не плаћа ни порез на наслеђе и поклон, ни порез на пренос апсолутних права, уз услов да на име стицања споразумом утврђеног сувласничког односно суповерилачког удела, у корист сваког од супружника, ниједан од њих другом супружнику не даје накнаду из своје посебне имовине.

На развргнуће сувласничке заједнице у сразмери са споразумом утврђеним сувласничким уделима сваког супружника (било да су они једнаки или да су – сагласно уделу у њеном стицању, различити), порез на наслеђе и поклон ни порез на пренос апсолутних права се не плаћа.

Такође, када супружници за време трајања брака изврше споразумну деобу имовине која се у складу са Породичним законом сматра заједничком, тако што истовремено утврде сувласнички односно суповерилачки удео сваког супружника у заједничкој имовини и изврше њену деобу, на ту деобу се не плаћа ни порез на наслеђе и поклон, ни порез на пренос апсолутних права, уз услов да на име стицања искључивог права у корист сваког од супружника ниједан од њих другом супружнику не даје накнаду из своје посебне имовине.

У сваком конкретном случају, надлежни порески орган, на основу пружених доказа (па и доказа да ли је имовина стечена у

браку заједничка имовина), цени чињенично стање од утицаја на постојање пореске обавезе.

8. На који начин обвезник – купац грађевинског земљишта у јавној својини утврђује пореску основицу и исказује у пореској пријави за право купа грађевинског земљишта у јавној својини?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00118/2011-04 од 10.3.2011. год)

Одредбом члана 7. став 2. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02, 135/04, 61/07, 5/09 и 101/10, у даљем тексту: Закон) уређено је да основицу пореза на имовину код пољопривредног и шумског земљишта и других непокретности пореског обвезника који води пословне књиге чини вредност непокретности утврђена у његовим пословним књигама, у складу са прописима, са стањем на дан 31. децембра године која претходи години за коју се утврђује и плаћа порез на имовину.

Утврђивање пореза на имовину, пореза на наслеђе и поклон и пореза на пренос апсолутних права врши се на основу података из пореске пријаве, пословних књига пореских обвезника и других података којима орган надлежан за утврђивање, наплату и контролу пореза располаже, а од значаја су за утврђивање пореске обавезе (члан 33. став 1. Закона).

Порез на имовину из члана 2. Закона утврђује се решењем органа јединице локалне самоуправе (члан 39. став 1. Закона).

Према томе, купац грађевинског земљишта у јавној својини који води пословне књиге обвезник је пореза на имовину на то право, а порез се плаћа на основицу коју чини вредност тог земљишта у његовим пословним књигама.

Утврђивање пореза на имовину, што значи и пореске основице, у надлежности је органа јединице локалне самоуправе, а не пореског обвезника.

За сврху утврђивања пореза на имовину, порески обвезник (па и купац грађевинског земљишта у јавној својини) у пореску пријаву ППИ-1 уноси податке о вредности непокретности у његовим пословним књигама на дан 31. децембра године која претходи години за коју се утврђује и плаћа порез на имовину.

При томе, под вредношћу земљишта у смислу одредбе члана 7. став 2. Закона, подразумева се вредност која је у обвезниковим пословним књигама, на одговарајућем рачуну, утврђена за земљиште на дан 31. децембра године која претходи години за коју се утврђује и плаћа порез на имовину, било да је реч о земљишту на коме обвезник има право својине или друго право из члана 2. Закона које је предмет опорезивања.

9. Да ли се максимално дозвољени износ повећања пореске обавезе пореза на имовину за 2011. годину од 60% у односу на пореску обавезу утврђену за 2010. годину обвезнику који не води пословне књиге, за одговарајућу површину исте непокретности, односи и на непокретности код којих је дошло до промена у квалитету непокретности (већи број бодова у 2011. години), или до реконструкције (промена периода за који се признаје амортизација), промена од утицаја на остваривање права на порески кредит (промена пребивалишта обвезника због чега у 2011. години нема право на порески кредит)?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00125/2011-04 од 9.3.2011. год)

Према одредби члана 34. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 101/10, у даљем тексту: Закон), за непокретност обвезника који не води пословне књиге, за коју је том обвезнику утврђен порез на имовину за 2010. годину, за одговарајућу површину исте непокретности, пореска обавеза истом обвезнику за 2011. годину, применом Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр.

26/01 ... 101/10, у даљем тексту: Закон о порезима на имовину), може бити утврђена у износу не већем од 60% у односу на пореску обавезу утврђену за 2010. годину.

Имајући у виду да се максимално дозвољени износ повећања пореске обавезе на имовину од 60% за 2011. годину, у односу на пореску обавезу утврђену за 2010. годину, односи само на непокретности обвезника који не води пословне књиге – за одговарајућу површину исте непокретности, по мишљењу Министарства финансија, када су у питању објекти на којима су конституисана права која су предмет опорезивања порезом на имовину, наведено ограничење значи да пореска обавеза за предметни објекат површине за коју је утврђен порез за 2010. годину – за 2011. годину не може бити већа од 60% у односу на пореску обавезу за 2010. годину, за исту површину истог објекта (стамбена зграда, стан као посебни део стамбене зграде, гаража ...) тог обвезника, независно од тога да ли је дошло до промена у квалитету тог објекта. Наиме, ако је на предметном објекту дошло до промена у квалитету (било да је коефицијент квалитета за тај објекат повећан или смањен у односу на коефицијент квалитета за 2010. годину), порез на имовину за 2011. годину утврдиће се имајући у виду „нови“ коефицијент квалитета, при чему тако утврђена обавеза за 2011. годину, за одговарајућу површину исте непокретности, не може бити већа од 60% у односу на утврђену пореску обавезу за 2010. годину.

Ако је површина предметног објекта за који се утврђује порез на имовину за 2011. годину већа у односу на површину за коју је утврђен порез за 2010. годину, ограничење од 60% односи се само на површину за коју је пореска обавеза утврђена за 2010. годину.

Ако је површина предметног објекта за коју се утврђује порез на имовину за 2011. годину мања у односу на површину за коју је утврђена пореска обавеза за 2010. годину (на пример, срушен је део објекта, отуђен је део објекта ...), ограничење од 60% односи се на сразмерни део површине у односу на површину за коју је пореска обавеза утврђена за 2010. годину (прерачуном пореске

обавезе утврђене том обвезнику за предметни објекат за 2010. годину по јединици површине).

Када порески обвезник који не води пословне књиге за 2010. годину за одговарајућу непокретност није имао право на порески кредит, али то право има за 2011. годину, ограничење од 60% рачуна се у односу на утврђену пореску обавезу за 2010. годину за одговарајућу површину исте непокретности (у коју није укључен порески кредит, јер обвезник није имао право на њега). То значи да ће се конкретном обвезнику утврдити порез применом Закона о порезима на имовину и умањити за порески кредит, при чему та пореска обавеза (са признатим правом на порески кредит) за одговарајући објекат исте површине не може бити већа од 60% у односу на утврђену пореску обавезу за 2010. годину.

Такође, када је порески обвезник који не води пословне књиге за 2010. годину за предметну непокретност имао право на порески кредит, али то право нема за 2011. годину, ограничење од 60% рачуна се у односу на утврђени порез на имовину за 2010. годину за одговарајућу површину исте непокретности (после оствареног права на порески кредит).

10. На који се износ пореске обавезе за 2010. годину обвезницима пореза на имовину који не воде пословне књиге, а који порезом на имовину нису били задужени за целу 2010. годину (с обзиром да су право на непокретности стекли у току те године), рачуна 60% као максимално дозвољени износ повећања пореске обавезе за 2011. годину?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-106/2011-04 од 28.2.2011. год)

Према одредби члана 34. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 101/10, у даљем тексту: Закон), за непокретност обвезника који не води пословне књиге, за коју је том обвезнику утврђен порез на имовину

за 2010. годину, за одговарајућу површину исте непокретности, пореска обавеза истом обвезнику за 2011. годину, применом Закона, може бити утврђена у износу не већем од 60% у односу на пореску обавезу утврђену за 2010. годину.

Имајући у виду да се порез на имовину принципијелно утврђује за календарску годину, када је пореском обвезнику који не води пословне књиге обавеза по основу пореза на имовину настала у току 2010. године, због чега је том обвезнику порез на имовину утврђен за део те године (од настанка пореске обавезе до истека те године), по мишљењу Министарства финансија, применом одредбе члана 34. Закона, пореска обавеза за 2011. годину за одговарајућу површину исте непокретности истог обвезника, не може бити већа од 60% у односу на пореску обавезу која би том обвезнику била утврђена за целу 2010. годину (прерачуном пореза који је том обвезнику утврђен за део 2010. године на порез који би му био обрачунат да је пореска обавеза постојала у целој 2010. години).

11. Ко је обвезник пореза на имовину на непокретностима – ходницима и заједничким просторијама у објектима за смештај станара, чији је власник привредно друштво, а заједничке просторије и ходнике фактички користе физичка лица – закупци соба за становање у тим објектима?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00047/2011-04 од 4.2.2011. год)

Према одредби члана 2. став 1. тач. 1) и 5а) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 101/10, у даљем тексту: Закон), порез на имовину плаћа се на право својине на непокретности, односно на право закупа стана или стамбене зграде у складу са законом којим је уређено становање, за период дужи од једне године или на неодређено време.

Одредбом члана 2. став 2. Закона прописано је да се непокретностима, у смислу става 1. тог члана, сматрају:

земљиште, стамбене и пословне зграде, станови, пословне просторије, гараже, зграде и просторије за одмор и рекреацију и други грађевински објекти, односно њихови делови.

Према одредби члана 2. став 3. Закона, у случају кад на непокретности постоји неко од права из става 1. тач. 3) до 6) тог члана, порез на имовину плаћа се на то право, а не на право својине.

Одредбом члана 4. став 1. Закона, обвезник пореза на имовину из члана 2. Закона је правно и физичко лице које је ималац тих права на непокретности које се налазе на територији Републике Србије.

Ако више правних или физичких лица остварује једно од права из члана 2. Закона на истој непокретности, порески обвезник је свако од њих, сразмерно свом уделу (члан 4. став 2. Закона).

Према одредби члана 3. Закона о становању („Сл. гласник РС“, бр. 50/92 ... и 101/05, у даљем тексту: Закон о становању), станом, у смислу тог закона, сматра се једна или више просторија намењених и подобних за становање, које, по правилу, чине једну грађевинску целину и имају засебан улаз.

Дакле, на право својине на објекту на коме није конституисано право становања, односно право закупа стана или стамбене зграде у складу са законом којим је уређено становање за период дужи од једне године или на неодређено време, обвезник пореза на имовину је власник објекта.

Према томе, власник објеката за смештај станара – привредно друштво је обвезник пореза на имовину на ходницима и другим заједничким просторијама у саставу тих објеката, независно од чињенице што те просторије фактички користе физичка лица – корисници соба за становање у тим објектима за приступ собама које су закупили.

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман прихода које остварују страна физичка лица из држава чланица Европске уније која привремено бораве на територији Републике Србије и ангажовани су као стручњаци за послове извршавања уговора који је финансиран из ИПА фондова Европске комисије, за реализацију пројекта „Подршка инфраструктурним пројектима у земљама западног Балкана (Europe Aid/124605/C/SER/MULTI)“, у периоду од 29. јуна 2009. године до 13. јуна 2013. године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-176/2011-04 од 18.3.2011. год)

Оквирни споразум између Владе Републике Србије и Комисије европских заједница о правилима за сарадњу која се односе на финансијску помоћ Европске заједнице Републици Србији у оквиру спровођења помоћи према правилима инструмента претприступне помоћи – ИПА („Сл. гласник РС“, бр. 124/2007, у даљем тексту: Оквирни споразум о ИПА), који је ратификован 26. децембра 2007. године, представља правни основ за спровођење сарадње која се односи на финансијску помоћ Европске заједнице Републици Србији у оквиру спровођења помоћи према правилима инструмента претприступне помоћи (ИПА).

Одредбом члана 26. став 2. тачка в) Оквирног споразума о ИПА прописано је да ће добит и/или приход остварен на основу уговора ЕЗ подлегати опорезивању у Републици Србији, у складу са националним/локалним пореским системом, с тим да ће физичка и правна лица, укључујући и страну особље, из држава чланица Европске уније или из других држава прихватљивих на основу ИПА, која извршавају уговоре које финансира Заједница, бити изузета од плаћања тих пореза у Републици Србији.

Имајући у виду наведену одредбу Оквирног споразума о ИПА из које произилази да је у конкретном случају порески третман прихода које остварују страна физичка лица која извршавају уговоре које финансира Европска заједница, уређен међународним споразумом – Оквирним споразумом о ИПА, Министарство финансија указује да су према члану 16. став 2. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/06) општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни споразуми саставни део правног поретка Републике Србије и да се непосредно примењују.

Дакле, сагласно наведеној одредби поменутог међународног споразума, у случају када странац – физичко лице из државе чланице Европске уније привремено ради на територији Републике Србије и оствари приход по основу радног ангажовања као стручњак укључен у послове извршавања уговора који је финансиран из ИПА, фондова Европске комисије ради реализације пројекта „Подршка инфраструктурним пројектима у земљама западног Балкана (Europe Aid/124605/C/SER/MULTI)“, и који, сагласно наведеној одредби члана 26. став 2. тачка в) Оквирног споразума о ИПА, извршава уговоре које финансира Заједница, тако остварени приход не подлеже обавези плаћања пореза на доходак грађана у Републици Србији.

Према одредби члана 87. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09 и 18/10, у даљем тексту: Закон) годишњи порез на доходак грађана плаћају физичка лица –

резиденти, укључујући и странца–резидента, који су у календарској години остварили доходак већи од троструког износа просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици у години за коју се утврђује порез, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике.

Дохотком из става 1. члана 87. Закона сматра се годишњи збир:

- 1) зарада из чл. 13. до 14б овог закона;
- 2) опорезивог прихода од самосталне делатности из чл. 33. и 40. овог закона;
- 3) опорезивог прихода од ауторских и сродних права и права индустријске својине из чл. 55. и 60. овог закона;
- 4) опорезивог прихода од непокретности из чл. 68. и 70. овог закона;
- 5) опорезивог прихода од давања у закуп покретних ствари из члана 82. ст. 3. до 5. овог закона;
- 6) опорезивог прихода од осигурања лица из члана 84. ст. 2. и 3. овог закона;
- 7) опорезивог прихода спортиста и спортских стручњака из члана 84а овог закона;
- 8) опорезивих других прихода из члана 85. овог закона;
- 9) прихода по основима из тач. 1) до 8) овог става, остварених и опорезованих у другој држави.

Имајући у виду да приход који оствари странац – физичко лице из државе чланице Европске уније који привремено ради на територији Републике Србије по основу радног ангажовања као стручњак укључен у послове извршавања уговора који је финансиран из ИПА фондова Европске комисије ради реализације пројекта „Подршка инфраструктурним пројектима у земљама западног Балкана (Europe Aid/124605/C/SER/MULTI)“ и који, сагласно одредби члана 26. став 2. тачка в) Оквирног споразума о ИПА, извршава уговоре које финансира Заједница, не подлеже обавези плаћања пореза на доходак грађана у Републици Србији, Министарство финансија је мишљења да се то ослобођење од

плаћања пореза на доходак грађана у Републици Србији односи на све врсте прихода који су сагласно одредбама Закона о порезу на доходак грађана предмет опорезивања, па се самим тим односи и на годишњи порез на доходак грађана (чл. 5, 87, 88. и 89. тог закона).

2. Порески третман дневница за службена путовања које се исплаћују лицима – држављанима Републике Србије која су укључена у реализацију пројеката „Tempus“ и „Erasmus Mundus“, а нису у радном односу код исплатиоца, као и порески третман дневница за службена путовања у земљи и иностранству које се, сходно прописима Европске заједнице, исплаћују у износима већим од неопорезивог износа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-66/2011-04 од 2.3.2011. год)

Како се наводи у захтеву за мишљење, универзитети – ректорати у Србији су координатори пројеката „Tempus“ и „Erasmus Mundus“, који се спроводе по финансијском споразуму који је потписала Влада Републике Србије о учешћу у програмима који се финансирају из ИПА, а на основу Закона о потврђивању Оквирног споразума о правилима за сарадњу која се односе на финансијску помоћ Европске заједнице Републици Србији у оквиру спровођења помоћи према правилима Инструмента претприступне помоћи – ИПА. Даље се наводи да се као партнери у реализацији пројеката често ангажују физичка лица са других универзитета у Србији, као и правна и физичка лица ван универзитета.

Оквирни споразум између Владе Републике Србије и Комисије европских заједница о правилима за сарадњу која се односе на финансијску помоћ Европске заједнице Републици Србији у оквиру спровођења помоћи према правилима Инструмента претприступне помоћи – ИПА („Сл. гласник РС“, бр.

124/2007, у даљем тексту: Оквирни споразум о ИПА), који је ратификован 26. децембра 2007. године, представља правни основ за спровођење сарадње која се односи на финансијску помоћ Европске заједнице Републици Србији у оквиру спровођења помоћи према правилима Инструмента претприступне помоћи (ИПА).

Одредбом члана 26. став 2. тачка в) Оквирног споразума о ИПА прописано је да ће добит и/или приход остварен на основу уговора ЕЗ подлегати опорезивању у Републици Србији, у складу са националним/локалним пореским системом, с тим да ће физичка и правна лица, укључујући и страно особље, из држава чланица Европске уније или из других држава прихватљивих на основу ИПА, која извршавају уговоре које финансира Заједница, бити изузета од плаћања тих пореза у Републици Србији.

Имајући у виду да се одредба члана 26. став 2. тачка в) Оквирног споразума о ИПА односи искључиво на физичка лица из држава чланица Европске уније или из других држава прихватљивих на основу ИПА, која извршавају уговоре које финансира Заједница, сходно томе приходи које физичка лица – држављани Републике Србије остваре по основу радног ангажовања на наведеном пројекту подлежу обавези плаћања пореза на доходак грађана сагласно одредбама Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06 – исправка, 31/09, 44/09 и 18/10, у даљем тексту: Закон).

Одредбом чл. 1. и 2. Закона прописано је да порез на доходак грађана, у складу са одредбама овог закона, плаћају физичка лица која остварују доходак, на приходе из свих извора, сем оних који су посебно изузети тим законом.

Одредбом члана 85. став 1. тачка 13) Закона прописано је да се осталим приходима, у смислу тог закона, сматрају и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито накнаде трошкова и други расходи лицима која нису запослена код исплатиоца. Порез на доходак грађана на друге приходе плаћа се по стопи од 20% на основицу коју чини опорезиви

приход (брutto приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%), у складу са одредбама члана 85. ст. 1. до 3. и члана 86. Закона.

Изузетно од става 1. тачка 13) Закона, порез на друге приходе, сагласно одредби члана 85. став 4. тачка 1) Закона, не плаћа се на документоване накнаде трошкова по основу службених путовања највише до износа тих трошкова који су изузети од плаћања пореза на зараде за запослене по члану 18. тач. 2) до 4) тог закона, ако се исплата врши физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а та лица су упућена, односно позвана од стране државног органа, односно организације, са правом накнаде трошкова у складу са законом и другим прописима.

С тим у вези, имајући у виду законске одредбе и наводе из дописа, Министарство финансија сматра да примање физичког лица, које није у радном односу код исплатиоца, по основу дневнице за службена путовања у земљи и иностранству, представља други приход физичког лица који подлеже опорезивању у складу са чл. 85. и 86. Закона.

У случају кад се физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а та лица су упућена, односно позвана од стране државног органа, односно организације, са правом накнаде трошкова у складу са законом и другим прописима, врши накнада трошкова по основу службених путовања највише до износа тих трошкова који су изузети од плаћања пореза на зараде за запослене по члану 18. тач. 2) до 4) Закона, на накнаде документованих трошкова по основу службених путовања не плаћа се порез на друге приходе.

Иначе, висина накнаде трошкова за службено путовање у иностранство утврђена је актом надлежног државног органа – Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС“, бр. 98/07, у даљем тексту: Уредба) којом је, поред осталог, прописано да се накнађују трошкови исхране и градског превоза у месту боравка у иностранству (дневница) у износу који је утврђен у Списку

дневница по страним државама, који је одштампан уз ту уредбу и чини њен саставни део.

У вези са пореским третманом дневница у земљи и иностранству, које остварују запослени, одредбом члана 18. став 1. тачка 2) Закона прописано је да се не плаћа порез на зараде запосленог по основу дневнице за службено путовање у земљи до износа од 1.737 динара, односно дневнице за службено путовање у иностранство до износа прописаног од стране надлежног државног органа.

Имајући у виду наведене одредбе Закона и Уредбе, износ дневнице којом се накнађују трошкови исхране и градског превоза у месту боравка у иностранству, утврђен у Списку дневница по страним државама, са становишта опорезивања прихода физичких лица представља обрачунску (мерну) величину за утврђивање висине неопорезивог износа за примање запосленог по основу дневнице за службено путовање у иностранство.

Дневница за службено путовање у иностранство која се запосленом исплаћује у износу већем од износа који је прописан Уредбом, односно у износу већем од износа прописаног Законом као неопорезивог износа, предмет је опорезивања порезом на доходак грађана на зараде на део изнад неопорезивог износа из члана 18. став 1. тачка 2) Закона.

3. Обавезе плаћања пореза на капитални добитак у случају продаје непокретности

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-183/2010-04 од 2.3.2011. год)

Како се наводи у захтеву за мишљење, непокретност – стан је стечен уговором о откупу стана који је закључен и оверен код надлежног суда у месецу априлу 1992. године. Накнадно, анексом тог уговора, који је закључен и оверен пред надлежним судом дана 27. фебруара 2006. године, прецизирано је да предметни стан има

9m² више него што је то првобитно наведено у основном уговору о откупу стана.

Одредбом члана 72. став 1. тачка 1) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 30/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09 и 18/10, у даљем тексту: Закон) прописано је да се капиталним добитком сматра приход који обвезник оствари продајом, односно другим преносом уз накнаду стварних права на непокретностима.

Капитални добитак представља разлику између продајне цене права, удела, односно хартија од вредности и њихове набавне цене усклађене према одредбама Закона (члан 72. став 5. Закона).

Обвезник који је право, удео или хартију од вредности пре продаје држао у свом портфељу пре 24. јануара 1994. године, не остварује капитални добитак сагласно одредби става 7. члана 72. Закона.

Продајном ценом, за сврху одређивања капиталног добитка, у смислу овог закона, сматра се уговорена цена, односно тржишна цена коју утврђује надлежни порески орган ако оцени да је уговорена цена нижа од тржишне (члан 73. став 1. Закона).

Набавном ценом, за сврху одређивања капиталног добитка, у смислу овог закона, сматра се цена по којој је обвезник стекао право, удео или хартију од вредности, односно цена коју је утврдио порески орган у складу са Законом (члан 74. став 1. Закона).

Имајући у виду наведено, у случају када су уговором о откупу стана, који је конкретно закључен и оверен код надлежног суда у априлу 1992. године (дакле пре 24. јануара 1994. године), као битни елементи уговора наведени одређена откупна цена, као и површина тог стана, па се накнадно (2006. године) анексом уговора измени одредба која се односи на површину стана тако што се само прецизира површина стана (у смислу да је стварна површина предметног стана већа за 9m² него што је то наведено првобитно у основном уговору о откупу стана) сагласно фактичком стању (квadrатури) које је постојало и у моменту откупа стана, с тим да се не мења износ купопродајне цене непокретности, Министарство

финансијска сматра да физичко лице које је предметни стан наведене (накнадно прецизно утврђене) површине држало у свом портфељу пре 24. јануара 1994. године, и по основу његове продаје оствари приход, тај приход не би био предмет опорезивања порезом на капитални добитак. Околност да је накнадно (2006. године) утврђена и анексом основног уговора само прецизирана права површина предметног стана која је постојала и у моменту откупа стана (који је физичко лице фактички држало у свом портфељу и пре 24. јануара 1994. године), по мишљењу Министарства финансија није од значаја у погледу опорезивања прихода капиталним добитком уколико се предметним анексом само врши усклађивање са фактичким стањем у погледу површине стана (које је постојало и пре 24. јануара 1994. године).

Сагласно начелу фактицитета, Пореска управа у сваком конкретном случају утврђује све чињенице које су од значаја за опредељење пореског третмана прихода које оствари физичко лице, сагласно члану 9. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... и 53/10).

4. Порески третман награде за рад привременог заступника капитала који није у радном односу у субјекту приватизације

(Мишљење Министарства финансија, бр. 120-01-5/2011-04 од 17.2.2011. год)

Чланом 2. Правилника о висини награде за рад и накнаде стварних трошкова привременог заступника капитала („Сл. гласник РС“, бр. 75/05, у даљем тексту: Правилник) прописано је да се награда за рад привременог заступника капитала обрачунава и исплаћује једном месечно, најмање у висини једне, а највише у висини три просечне месечне зараде по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику.

Одредбом члана 85. став 1. тачка 11) Закона о порезу на доходак грађана прописано је да се осталим приходима, у смислу тог закона, сматрају и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито награде, новчане помоћи и друга давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која по својој природи чине доходак физичких лица.

Имајући у виду наведено, Министарство финансија сматра да награда за рад привременог заступника капитала представља други приход физичког лица који подлеже опорезивању сагласно одредби члана 85. став 1. тачка 11) Закона.

Порез на доходак грађана на друге приходе плаћа се по стопи од 20% на основицу коју чини опорезиви приход (брutto приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%), у складу са одредбама члана 85. ст. 1. до 3. и члана 86. Закона.

Порез на друге приходе утврђује се и плаћа по одбитку, што значи да за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћен приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује порез на прописане рачуне у тренутку исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода (чл. 99. и 101. Закона).

У погледу обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање, Министарство финансија указује да се на приходе које физичко лице оствари по основу награде за рад привременог заступника капитала плаћа допринос за пензијско и инвалидско осигурање по стопи од 22%, а уколико лице није осигурано по другом основу и допринос за обавезно здравствено осигурање по стопи од 12,3%, сагласно одредбама чл. 7, 8, 28. и 44. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06 и 5/09).

У вези са питањем да ли је при обрачуну и исплати награде за рад привременог заступника капитала износ од три просечне месечне зараде, прописан Правилником, исказан у „нето“ или „брutto“ износу, давање одговора по том питању није у

надлежности Министарства финансија – Сектора за фискални систем. Давање мишљења о примени одредаба наведеног Правилника је у надлежности Министарства економије и регионалног развоја, Београд, Булевар краља Александра бр. 15.

5. Порески третман примања која запослени у земљорадничкој задрузи остварују по основу учешћа у добити те задруге

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-105/2010-04 од 28.1.2011. год)

Законом о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09), којим се уређују права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада, одредбом члана 14. прописано је да се уговором о раду или одлуком послодавца може утврдити учешће запосленог у добити оствареној у пословној години, у складу са законом и општим актом. Такво примање запосленог, које послодавац као привредни субјект исплаћује из опорезоване добити, са становишта Закона о раду не чини зараду тог лица према мишљењу Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, број 011-00-00242/2007-02 од 22. марта 2007. године, према коме „примања запосленог по основу учешћа у добити не чине зараду“ и „на наведена примања се не плаћају доприноси“.

Са становишта пореза на доходак грађана, примања запослених и чланова управе привредног друштва, по основу учешћа у добити – у новцу или путем доделе или опцијске куповине сопствених акција, сагласно одредби члана 61. став 1. тачка 3) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09 и 18/10, у даљем тексту: Закон) сматрају се приходом од капитала.

На примања запослених и чланова управе привредног друштва, по основу учешћа у добити која је претходно

опорезована, порез на доходак грађана плаћа се по стопи од 10% (члан 62. Закона), која се примењује на пореску основицу коју представља опорезиви приход од капитала као приход исплаћен (расподељен) обвезнику, а уколико је примање у неновчаном облику (нпр. у облику опцијске куповине задружних удела), вредност тог примања се процењује према тржишној вредности (конкретно, купопродајној цени), сагласно одредби члана 63. став 2. Закона.

Одредбом члана 99. став. 1. тачка 3) Закона прописано је да се на приходе од капитала порез утврђује и плаћа по одбитку, што значи да за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћен приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује порез на прописане рачуне у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода (члан 101. Закона).

Исплатилац прихода, на које се према члану 99. Закона плаћа порез по одбитку, утврђује, плаћа и евидентира порез по одбитку на начин прописан Правилником о начину утврђивања, плаћања и евидентирања пореза по одбитку и о садржини збирне пореске пријаве о обрачунатом и плаћеном порезу по одбитку („Сл. гласник РС“, бр. 137/04 и 82/06, у даљем тексту: Правилник). Пореска пријава о обрачунатом и плаћеном порезу на приходе од капитала подноси се на Обрасцу ПП ОПЈ-3, који је прописан Правилником.

Пореска пријава ПП ОПЈ-3 подноси се организационој јединици Пореске управе надлежној према седишту исплатиоца, једном месечно и то у року од 5 дана по истеку месеца, посебно за сваку исплату извршену у претходном месецу, сагласно одредби чл. 38. и 41. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... и 53/10).

6. Порески третман, са становишта опорезивања дохотка грађана, као и са становишта доприноса за обавезно социјално осигурање,

плаћања трошкова превентивних здравствених прегледа запослених (тзв. систематских прегледа) од стране послодавца

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-4/2011-04 од 28.1.2011. год)

Са становишта опорезивања прихода физичких лица, под зарадом у смислу Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09 и 18/10, у даљем тексту: Закон) сматра се зарада која се остварује по основу радног односа, дефинисана законом којим се уређују радни односи и друга примања запосленог, сагласно одредби члана 13. став 1. Закона.

У погледу доприноса за обавезно социјално осигурање, одредбом члана 13. став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06 и 5/09) прописано је да основица доприноса за запослене и за послодавце је зарада, односно плата и накнада зараде, односно плате у складу са законом који уређује радне односе, општим актом и уговором о раду, односно решењем надлежног органа.

• Одредбом члана 12. став 1. Закона о раду прописано је право запосленог, поред осталог, на безбедност и заштиту живота и здравља на раду, здравствену заштиту, заштиту личног интегритета и друга права у случају болести, смањења или губитка радне способности и старости. Сходно томе, послодавац је дужан да запосленом обезбеди услове рада и организује рад ради безбедности и заштите живота и здравља на раду, у складу са законом и другим прописима (члан 16. тачка 2) Закона о раду).

Законом о здравственој заштити („Сл. гласник РС“, бр. 107/05 ... и 99/10), одредбом члана 14. став 1, прописано је да послодавац организује и обезбеђује из својих средстава здравствену заштиту запослених ради стварања услова за здравствено одговорно понашање и заштиту здравља на радном

месту запосленог, која се односи и на, поред осталог, превентивне здравствене прегледе запослених као облике здравствене заштите запослених.

Према мишљењу Министарства рада и социјалне политике, број 011-00-12/2011-02 од 13. јануара 2011. године – у вези са питањем да ли се зарадом сматра давање којим послодавац, плаћањем директно на рачун здравствене установе (као пружаоца услуге) обезбеђује систематске прегледе за све запослене, независно од тежине и специфичности радног места – средстава за здравствену заштиту која обезбеђује послодавац из својих средстава, када ова давања послодавац плаћа за све запослене директно на рачун здравствене установе која пружа услуге, то „ова давања не чине зараду запослених, већ представљају давање које представља издатак за послодавца“.

• Одредбом члана 38. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09), којим је уређен радни однос за обављање послова са повећаним ризиком, прописано је да уговор о раду може да се закључи за послове за које су прописани посебни услови рада само ако запослени испуњава услове за рад на тим пословима и да запослени може да ради на тим пословима само на основу претходно утврђене здравствене способности за рад на тим пословима од стране надлежног здравственог органа.

Радно место са повећаним ризиком, према одредби члана 4. став 1. тачка 16) Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 101/05), јесте радно место утврђено актом о процени ризика на коме, и поред потпуно или делимично примењених мера у складу са законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог.

За таква радна места, сагласно одредби члана 15. став 1. тачка 8) и члана 16. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду, послодавац је дужан да, на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада, обезбеди прописане лекарске прегледе запослених у складу са тим законом, као и да на основу

оцене службе медицине рада одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени за обављање одређених послова на радним местима у радној околини или за употребу поједине опреме за рад.

Имајући у виду наведену законске одредбе као и предметно мишљење Министарства рада и социјалне политике, у случају када послодавац, у циљу пружања редовне здравствене заштите (тзв. систематских прегледа) под једнаким условима свим својим запосленима, ради утврђивања њиховог здравственог стања у функцији обављања послова радног места на које су распоређени запослени, а сагласно општем акту послодавца, на свој терет обезбеђује средства и врши плаћање директно на рачун здравствене установе која пружа услуге, укључујући и када послодавац из сопствених средстава врши плаћање за превенцију радне инвалидности и рехабилитацију запослених, за запослене који обављају послове са повећаним ризиком (сагласно одредби члана 38. Закона о раду и одредбама Закона о безбедности и здрављу на раду), Министарство финансија сматра да то не представља давање запосленима од стране послодавца и као такво не подлеже опорезивању порезом на доходак грађана на зараду и плаћању доприноса за обавезно социјално осигурање.

7. Порески третман прихода које физичко лице оствари од продаје својих ствари, која у погледу својстава, као и са становишта намене и употребе, по својој суштини представљају секундарне сировине, правним лицима регистрованим за вршење откупа секундарних сировина

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-109/2010-04 од 28.1.2011. год)

Одредбама чл. 1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка,

31/09, 44/09 и 18/10, у даљем тексту: Закон) прописано је да порез на доходак грађана плаћају физичка лица која остварују доходак, на приходе из свих извора, сем оних који су посебно изузети Законом.

Одредбом члана 85. став 1. тачка 10) Закона прописано је да се осталим приходима, у смислу тог закона, сматрају и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито, поред осталог, приходи по основу прикупљања и продаје секундарних сировина, ако нису опорезовани као приходи од самосталне делатности у смислу овог закона.

Обвезник пореза на друге приходе је физичко лице које оствари те приходе (став 2. тог члана Закона).

Пореску основицу чини опорезиви приход, као бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%, на коју се примењује пореска стопа од 20%. На друге приходе које оствари физичко лице по основу прикупљања и продаје секундарних сировина обрачунати порез умањује се за 40%.

Сагласно наведеном, са становишта пореза на доходак грађана, уколико се ради о приходима које физичко лице оствари по основу продаје појединих предмета, односно делова предмета сопствене покретне имовине (који у погледу својстава, као и са становишта намене и употребе, по својој суштини представљају секундарне сировине, у моменту продаје, односно откупа) правним лицима која су регистрована за вршење откупа секундарних сировина, а ради њихове даље прераде у смислу секундарних сировина, Министарство финансија сматра да тако остварени приход подлеже плаћању пореза на доходак грађана као други приход, сагласно одредби члана 85. став 1. тачка 10) Закона.

8. Порески третман примања које оствари физичко лице у случају када, сагласно облигационом правном односу, као зајмодавац

прими новчани износ по основу извршења уговора (враћањем дугованог износа) од стране зајмопримца

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-15/2011-04 од 27.1.2011. год)

Одредбом члана 557. став 1. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89–УС, 57/89, „Сл. лист СРЈ“, бр. 31/93, 22/99–др. пропис, 23/99–исправка, 35/99–др. пропис, 44/99–др. пропис) прописано је да уговором о зајму зајмодавац се обавезује да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета.

Одредбама чл. 1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09 и 18/10, у даљем тексту: Закон) прописано је да порез на доходак грађана плаћају физичка лица која остварују доходак и то на приходе из свих извора, сем оних који су изузети од опорезивања, односно који су ослобођени од плаћања пореза тим законом.

Обвезник пореза на доходак грађана је резидент Републике Србије (даље: Република) за доходак остварен на територији Републике и у иностранству, као и нерезидент Републике за доходак остварен на територији Републике (чл. 7. и 8. Закона).

Предмет опорезивања порезом на доходак грађана су приходи које физичка лица – обвезници остваре по основу рада, при чему се ти приходи, сагласно члану 3. став 2. Закона, опорезују било да су остварени у новцу, у натури, чињењем или на други начин.

Сходно наведеним законским одредбама, како је предмет опорезивања порезом на доходак грађана приход који по основу неког свог (радног) ангажовања оствари физичко лице сагласно

Закону, у случају кад физичко лице као зајмодавац прими натраг новчани износ који је дао на зајам (позајмио) по основу извршења уговорне обавезе од стране зајмопримца (који измирује своју обавезу враћања дуга по основу зајма), Министарство финансија сматра да по природи тог правног односа не би требало да буде ни прихода који би био предмет опорезивања порезом на доходак грађана.

У противном, уколико у конкретном случају физичко лице остварује приход који по својој суштини представља накнаду, у новцу, стварима или правима, а по основу неког свог (претходног, садашњег или будућег) радног ангажовања, то представља опорезиви приход сагласно одредбама Закона.

Поред тога, Министарство финансија указује да Пореска управа у сваком конкретном случају утврђује све чињенице које су од значаја за опорезивање, примењујући начела, првенствено начело фактицитета, прописана Законом о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... и 53/10).

ПОРЕСКИ ПОСТУПАК

И ПОРЕСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

1. Ко је овлашћен за доношење закључка о продаји непокретности непосредном погодбом у поступку принудне наплате доспелог, а неплаћеног дуга по основу накнаде за коришћење грађевинског земљишта, из непокретности обвезника, који спроводи надлежни орган јединице локалне самоуправе?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00114/2011-04 од 24.3.2011. год.)

Чланом 6. Закона о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, у даљем тексту: Закон о финансирању локалне самоуправе) прописани су изворни приходи јединица локалне самоуправе у које се, сходно тачки 5), убраја накнада за коришћење грађевинског земљишта.

Одредбом члана 60. Закона о финансирању локалне самоуправе прописано је да јединица локалне самоуправе у целости утврђује, наплаћује и контролише јавне приходе из члана 6. Закона почев од 1. јануара 2007. године.

Према одредби члана 220. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 81/09–исправка и 64/10–УС), накнада за коришћење грађевинског земљишта плаћа се у складу са Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 47/03 и 34/06), док се наведена накнада не интегрише у порез на имовину.

Одредбом члана 77. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 47/03 и 34/06, у даљем тексту: Закон о планирању и изградњи) прописано је да накнаду за коришћење изграђеног јавног грађевинског земљишта и осталог грађевинског земљишта у државној својини плаћа власник објекта.

Изузетно, накнаду из става 1. тог члана плаћа носилац права коришћења на објекту, односно посебном делу објекта, а ако је објекат, односно посебан део објекта дат у закуп, накнаду плаћа купац објекта, односно дела објекта.

Накнаду за коришћење неизграђеног јавног грађевинског земљишта и осталог грађевинског земљишта у државној својини плаћа корисник.

Висина накнаде из ст. 1. и 2. тог члана утврђује се у зависности од обима и степена уређености земљишта, његовог положаја у насељу, опремљености земљишта објектима друштвеног стандарда, саобраћајне повезаности земљишта са локалним, односно градским центром, радним зонама и другим садржајима у насељу, односно погодностима које земљиште има за кориснике.

Ближе критеријуме, мерила, висину, начин и рокове плаћања накнаде из ст. 1. и 2. тог члана, прописује општина, односно град, односно град Београд.

Принудна наплата накнаде из ст. 1. и 2. тог члана врши се по прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

Према одредби члана 110. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02,

84/02, 23/03, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05, 62/06, 61/07, 20/09, 72/09 и 53/10, у даљем тексту: ЗПППА), ако непокретност не буде продата по правилима о усменом јавном надметању у року од три месеца од дана доношења закључка о одређивању јавне продаје усменим јавним надметањем, директор Пореске управе или лице у Пореској управи које он за то овласти, закључком одређује продају непокретности непосредном погодбом.

С обзиром на то да је накнада за коришћење грађевинског земљишта изворни приход јединице локалне самоуправе, који јединица локалне самоуправе у целости утврђује, наплаћује и контролише, а имајући у виду да наплата може бити редовна и принудна, при чему се принудна наплата накнаде за коришћење грађевинског земљишта из члана 77. ст. 1. и 2. Закона о планирању и изградњи врши по прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација, по мишљењу Министарства финансија то не значи надлежност Пореске управе за спровођење принудне наплате наведене накнаде, нити надлежност директора Пореске управе или лица у Пореској управи које он за то овласти, да закључком одређује продају непокретности непосредном погодбом у циљу наплате неплаћене накнаде за коришћење грађевинског земљишта у складу са чланом 110. став 1. ЗПППА, већ спровођење принудне наплате те накнаде од стране јединице локалне самоуправе, сходно одредбама по којима се врши принудна наплата пореза у пореском поступку уређеном ЗПППА.

У том смислу, ако непокретност из које се спроводи принудна наплата накнаде за коришћење грађевинског земљишта из члана 77. ст. 1. и 2. Закона о планирању и изградњи, не буде продата по правилима о усменом јавном надметању у року од три месеца од дана доношења закључка о одређивању јавне продаје усменим јавним надметањем, надлежни орган јединице локалне самоуправе или лице које он за то овласти, закључком одређује продају непокретности непосредном погодбом, сходно одредби члана 110. став 1. ЗПППА.

Надлежност органа јединице локалне самоуправе уређује се Статутом у складу са законом којим се уређује локална самоуправа.

2. Да ли општина може у 2011. години да изврши отпис камате обрачунате због доцње у плаћању изворних јавних прихода те општине?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 412-04-13/2011-04 од 8.3.2011. год.)

Према одредби члана 52. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 53/10, у даљем тексту: Закон), изузетно од одредаба тог закона, јединице локалне самоуправе могу својом одлуком у 2010. години уредити друкчије услове и начин одлагања, плаћања и отписа камате на порески дуг по основу изворних јавних прихода доспеле до 31. децембра 2009. године, а која до краја 2010. године није плаћена.

Према томе, одредба члана 52. Закона је правни основ да јединице локалне самоуправе могу (а не морају) одлуком у 2010. години уредити услове и начин одлагања, плаћања и отписа (само) камате на порески дуг по основу (свих или само неких) њихових изворних јавних прихода које су доспеле до 31. децембра 2009. године, а које до краја 2010. године нису плаћене.

ДОПРИНОСИ ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

1. Ослобођење од плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање у случају запошљавања лица са инвалидитетом

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-102/2010-04 од 7.3.2011. год.)

Према наводима из дописа и приложене документације, правно лице – послодавац је примио у стални радни однос, дана 30. јуна 2010. године, физичко лице које је било на евиденцији незапослених код Националне службе за запошљавање лица. Новозапослено лице је по заснивању радног односа, дана 5. јула 2010. године поднело Националној служби за запошљавање захтев за процену радне способности и могућности запослења или одржања запослења, након чега Национална служба за запошљавање, дана 21. септембра 2010. године доноси решење да новозапослено лице има статус особе са инвалидитетом која се запошљава под општим условима. Такође, наводи се да је послодавац од Националне службе за запошљавање, дана 26. октобра 2010. године, добио обавештење о неразматрању захтева за остваривање права на ослобађање од плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање, у коме је наведено да захтев послодавца за остваривање предметног ослобођења није

разматран због неиспуњавања услова прописаних законом, с обзиром да, како је наведено, новозапослено лице са којим је послодавац засновао радни однос дана 30. јуна 2010. године, у моменту заснивања радног односа није било инвалидно лице јер решење надлежне филијале Националне службе за запошљавање о утврђивању статуса особе са инвалидитетом која се запошљава под општим условима, које је послодавац доставио као доказ инвалидности, је донето тек дана 21. септембра 2010. године, а радни однос је заснован дана 30. јуна 2010. године.

Одредбом члана 45б став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06 и 5/09, у даљем тексту: Закон о доприносима) прописано је да се послодавац који на неодређено време запосли лице са инвалидитетом у складу са законом који уређује спречавање дискриминације лица са инвалидитетом, за које одговарајућом правно-медицински валидном документацијом докаже инвалидност, ослобађа од плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање који се плаћају на основицу, односно на терет средстава послодавца, за период од три године од дана заснивања радног односа тог лица. Новозапосленим лицем са инвалидитетом сматра се лице са којим је послодавац закључио уговор о раду у складу са законом који уређује рад и које је пријавио на обавезно социјално осигурање код надлежних организација за обавезно социјално осигурање.

Законом о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом („Сл. гласник РС“, бр. 33/06), одредбом члана 3. тачка 1), прописано је да израз „особа са инвалидитетом“ означава особе са урођеном или стеченом физичком, сензорном, интелектуалном или емоционалном онеспособљеношћу које услед друштвених или других препрека немају могућности или имају ограничене могућности да се укључе у активности друштва на истом нивоу са другима, без обзира на то да ли могу да остварују поменуте активности уз употребу техничких помагала или служби подршке.

Одредбом члана 1. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Сл. гласник РС“, бр. 36/09) прописано је да се тим законом уређују подстицаји за запошљавање ради стварања услова за равноправно укључивање особа са инвалидитетом на тржиште рада; процена радних способности; професионална рехабилитација; обавеза запошљавања особа са инвалидитетом; услови за оснивање и обављање делатности предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом и других посебних облика запошљавања и радног ангажовања особа са инвалидитетом; друга питања од значаја за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом. Сагласно чл. 4. и 6. тог закона, права која су утврђена тим законом, која се односе на подстицање запошљавања, утврђивање статуса и процену радне способности, запошљавање, професионалну рехабилитацију и др, а која су прописана овим законом, остварује особа која има утврђен статус особе са инвалидитетом.

Имајући у виду наводе у предметном случају и поменуте законске одредбе, како је реч о остваривању права послодавца на ослобађање од плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање у случају запослења лица са инвалидитетом, сагласно одредби члана 45б Закона о доприносима, Министарство финансија указује да је то право послодавца (а не запосленог) у виду ослобођења од плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање на његов терет, за период од три године од дана заснивања радног односа са инвалидним лицем. Како то право послодавац може да оствари ако на неодређено време запосли лице са инвалидитетом у складу са законом који уређује спречавање дискриминације лица са инвалидитетом и за које одговарајућом правно-медицински валидном документацијом докаже инвалидност и ако то лице пријави на обавезно социјално осигурање код надлежних организација за обавезно социјално осигурање, Министарство финансија сматра да је за остваривање права сагласно одредби члана 45б Закона о доприносима,

потребно да инвалидност лица које запошљава послодавац докаже документацијом која је правно и медицински валидна и одговарајућа да из ње неспорно произилази да је лице са којим заснива радни однос особа са инвалидитетом у складу са законом који уређује спречавање дискриминације лица са инвалидитетом, као и да то лице пријави на обавезно социјално осигурање.

Иначе, у погледу остваривања права на ослобођење од обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног пореза из зараде новозапосленог лица са инвалидитетом, сагласно одредби члана 21г став 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09 и 18/10, у даљем тексту: Закон), прописани су исти услови као за ослобођење од плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање за ту категорију новозапослених лица.

Министарство финансија сматра да, сагласно одредбама Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, околност утврђивања статуса особе са инвалидитетом од значаја је за остваривање права тих лица у вези са њиховом професионалном рехабилитацијом и равноправним укључивањем као особа са инвалидитетом на тржиште рада, сходно одредбама тог закона.

ЦАРИНЕ

1. Коначно решавање статуса машина које се налазе у поступку привременог увоза и питање плаћања компензаторне камате у том случају

(Мишљење Министарства финансија, бр. 483-00-00034/2011-17 од 14.3.2011. год.)

Од маја 2010. године у примени је нови Царински закон („Сл. гласник РС“, бр. 18/10). Чланом 308. тог закона прописано је да ће царински поступци који су започети пре дана почетка примене овог закона бити окончани у складу са прописима који су важили до дана почетка примене овог закона. У конкретном случају, то би значило да се поступак привременог увоза по одобрењима из 2006, 2009. и 2010. године (како се наводи у допису Управи царина), када је на снази још увек био стари Царински закон („Сл. гласник РС“, бр. 73/03 ... 9/10–одлука УС), има окончати у складу са одредбама тог закона.

Одредбом члана 160. тог закона предвиђено је да у поступку привременог увоза царински орган одобрава употребу у царинском подручју стране робе намењене поновном извозу, у неизмењеном стању, осим уобичајеног смањења вредности због употребе, уз потпуно или делимично ослобођење од плаћања увозних дажбина и без примене мера комерцијалне политике. Одобрење за поступак привременог увоза даје царински орган на

писани захтев лица које употребљава робу или организује да се она употреби.

На основу члана 163. наведеног закона, царински орган одређује рок у коме се увезена роба мора поново извести или се мора одобрити ново царински дозвољено поступање или употреба те робе, при чему овај рок мора бити довољан за постизање сврхе привременог увоза. Изузетно, царински орган може продужити овај рок, на основу писаног захтева заинтересованог лица. Рок почиње да тече од дана стављања робе у поступак привременог увоза и требало би да буде назначен у одобрењу за примену поступка привременог увоза.

Према одредби члана 166. став 4. Царинског закона, ако се роба стављена у поступак привременог увоза ставља у слободан промет, носилац одобрења је дужан да плати компензаторну камату на износ утврђеног царинског дуга, за период од дана прихватања декларације за привремени увоз до дана стављања у слободан промет, по стопи коју одређује Влада.

У конкретном случају, првобитни поступак привременог увоза окончан је стављањем робе у поступак царинског складиштења (нови царински поступак), а затим је дошло до поновног стављања исте робе у поступак привременог увоза, што представља нови царински поступак, за који је издато ново одобрење. С обзиром да је законом прописано да се компензаторна камата наплаћује у случају када се роба стављена у поступак привременог увоза ставља у слободан промет, то би даље значило да, уколико се жели да се роба која се налази у поступку привременог увоза стави у слободан промет, питање плаћања компензаторне камате може се поставити само за период трајања привременог увоза по последње издатим одобрењима за поступак привременог увоза. Ово из разлога што првобитни поступак привременог увоза (по одобрењу из 2006. године) није окончан стављањем робе у слободан промет, већ је иста стављена у поступак царинског складиштења, па и није постојала обавеза плаћања компензаторне камате.

На крају, Министарство финансија још напомиње да, према новом Царинском закону, који је у примени од маја 2010. године,

роба може остати у поступку привременог увоза најдуже 24 месеца, с тим што царински орган може, ради постизања сврхе привременог увоза, да продужи овај рок. Такође, према новом закону, компензаторна камата се не наплаћује аутоматски, тј. увек када се роба из поступка привременог увоза ставља у слободан промет, већ се, према члану 251. став 4. новог Царинског закона, на износ царинског дуга наплаћује компензаторна камата ради спречавања неоснованог стицања финансијске користи због померања дана настанка или обрачуна царинског дуга, под условима и околностима које утврди Влада. Приликом оцене да ли је дошло до неоснованог стицања финансијске користи узима се у обзир чињеница да ли је у поступку привременог увоза било плаћања царинског дуга или је положено обезбеђење за наплату царинског дуга.

2. Накнадна контрола декларације, повраћај и наплата царинског дуга, поништавање и укидање одлука од стране царинског органа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 483-00-00037/2011-17 од 14.3.2011. год.)

1. Чланом 105. Царинског закона из 2003. године било је прописано да се накнадна контрола може спроводити до истека рока од пет година од дана прихватања декларације. Чланом 234. став 3. истог закона било је прописано да царински орган враћа наплаћени царински дуг по службеној дужности, ако у року од три године од дана кад је дужник обавештен о износу дуга, утврди постојање услова за повраћај дуга.

Тумачећи одредбе члана 26. новог Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/10) Сектор за царински систем и политику Министарства финансија заузео је став да се и према новом закону накнадна контрола декларације из члана 103. Закона може спроводити у роковима утврђеним за чување исправа које се подносе у царинском поступку, тј. у року од пет година. Чланом 273. став 5. овог закона прописано је да царински орган одобрава

повраћај или отпуст царинског дуга по службеној дужности ако у року од три године од дана када је о износу дуга обавештен дужник, утврди да постоји основ за повраћај или отпуст дуга.

Другим речима, ако се у поступку накнадне контроле утврди да постоје услови за повраћај царинског дуга, а од дана када је дужник обавештен о износу дуга протекло је више од 3 године, царински орган неће вршити повраћај дуга по службеној дужности, али може да прихвати захтев заинтересованог лица и по истеку овог рока, под условима прописаним чланом 273. став 4. Царинског закона.

За време важења Царинског закона из 2003. као спорно није се поставило питање поступања царинских органа када се у поступку накнадне контроле царинских органа по службеној дужности утврди да је царински дуг, о коме је декларант обавештен у спровођењу редовног царинског поступка, погрешно плаћен у већем износу, те треба извршити повраћај, али је рок од три године протекло, пошто се накнадна контрола, с обзиром на члан 105. овог закона, могла предузети у року од пет година од прихватања декларације. Имајући у виду ову чињеницу, а с обзиром да нови Царински закон није унео никакве измене у овом погледу, тј. рокови прописани старим и новим законом су исти, то нема потребе да царински органи одустају од до сада утврђене праксе у оваквим случајевима.

2. Члан 103. став 5. Царинског закона каже да ако се накнадном контролом декларације или накнадном контролом царинења утврди да су прописи који се односе на одређени царински поступак примењени на основу нетачних или непотпуних података, царински орган, у складу са царинским и другим прописима, предузима неопходне мере и доноси одговарајуће одлуке да се неправилности исправе и правно стање усклади с новоутврђеним околностима. Према томе, у поступку накнадне контроле царински орган предузима све неопходне мере у циљу

отклањања утврђених неправилности, како би се новоутврђено чињенично стање ускладило са правним стањем, а не само да врши накнадну наплату мање плаћеног царинског дуга.

Што се тиче различитих рокова за накнадну контролу и повраћај царинског дуга, треба имати у виду да се од привредних субјеката очекује да штите своје финансијске интересе и благовремено предузимају одговарајуће правне радње.

3. Чланом 11. став 6. Царинског закона прописано је да се на поступак пред царинским органом примењују одредбе закона који уређује општи управни поступак, осим ако није другачије предвиђено овим законом. Према томе, за доношење одлука у царинско-управном поступку важе рокови прописани Законом о општем управном поступку, ако другачији рокови нису прописани Царинским законом. То значи да рокови за доношење одлука у царинско-управном поступку, у зависности од резултата накнадне контроле, почињу да теку од окончања поступка те контроле. Ово тим пре што се накнадна контрола не спроводи у сваком случају, тј. не постоји обавеза накнадне контроле декларације, већ се она може спровести на иницијативу царинског органа (у зависности од процене царинског органа) или на захтев декларанта, нити свака накнадна контрола резултира доношењем одлуке у управном поступку.

4. Не би требало правити никакву разлику у погледу поступања царинског органа, без обзира да ли је поступак накнадне контроле покренут по службеној дужности самог царинског органа или на захтев декларанта. Нејасно је шта то у овом случају додатно отежава правилност у спровођењу накнадних контрола.

5. Што се тиче рокова за поступање царинског органа у случајевима из чл. 14. и 15. Царинског закона, Министарство финансија упућује на одредбу члана 11. став 6. Царинског закона и на претходно дато објашњење у тачки 3.

3. Потврда Привредне коморе Србије да се роба која се увози не производи у земљи као један од неопходних доказа за ослобођење од плаћања увозних дажбина на нову опрему

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00066/2011-17 од 24.2.2011. год.)

Одредбама члана 218. тачка 1) Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/10) прописано је да се увозне дажбине не плаћају на нову опрему која се не производи у земљи, која се увози за нову или проширење постојеће производње, модернизацију производње, увођење нове односно осавремењавање постојеће технологије, осим путничких моторних возила и апарата за игре на срећу. У тачки 3. Одлуке о одређивању робе на коју се не плаћају увозне дажбине („Сл. гласник РС“, бр. 27/10 и 48/10) прописано је да је ради коришћења ове повластице потребно да се уз захтев за увоз опреме без плаћања увозних дажбина, царинском органу поднесе:

- 1) доказ о упису у Регистар привредних субјеката,
- 2) изјава корисника да се опрема увози за нову или проширење постојеће производње, модернизацију производње и увођење нове, односно осавремењавање постојеће технологије и користи искључиво за потребе сопствене производње, и
- 3) потврда Привредне коморе Србије да се роба не производи у земљи.

Из претходно цитираних одредби недвосмислено се изводи закључак да је потврда Привредне коморе Србије да се роба не производи у земљи, један од докумената који је неопходан за остваривање права на ослобођење од плаћања увозних дажбина. Ова потврда се издаје на основу података којима Привредна комора располаже у тренутку подношења захтева за издавање потврде. С обзиром да се од тренутка издавања потврде, до тренутка остваривања овог права код царинског органа, могу променити околности, тако да стварно стање више не одговара наводима из потврде (опрема у међувремену почне да се производи у земљи), то је оправдано да се ограничи временско важење

потврде. Стога, чињеница да је Привредна комора својим актом ограничила рок важења потврде ни на који начин не ограничава могућност примене Царинског закона и Одлуке о одређивању робе на коју се не плаћају увозне дажбине, нити је то у супротности са царинским прописима, што би даље значило да није могуће остварити право на ослобођење од плаћања увозних дажбина при увозу опреме, уколико је рок важности потврде Привредне коморе Србије истекао.

4. Царински третман опреме која је као оснивачки улог страног оснивача унета у домаће правно лице, а коју то домаће правно лице намерава да отуђи и извезе у иностранство пре истека законски одређеног рока од три године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 483-00-00021/2011-17 од 23.2.2011. год.)

Материја ослобођења од плаћања увозних дажбина при увозу опреме по основу улога страног лица најпре је била регулисана Царинским законом из 2003. године. Доношењем новог Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/10) остваривање права на ослобођење од плаћања увозних дажбина при увозу опреме по основу улога страног лица је другачије конципирано. Наиме, овај закон не садржи одредбу о ослобођењу од плаћања увозних дажбина при увозу опреме по основу улога страног лица, да би се избегло понављање одредбе исте садржине из Закона о страним улагањима, али је одредба о ослобођењу од плаћања увозних дажбина при увозу опреме по основу улога страног лица унета у Одлуку о одређивању робе на коју се не плаћају увозне дажбине („Сл. гласник РС“, бр. 27/10 и 48/10).

Међутим, и према решењу из Царинског закона из 2003. године и према решењу из Одлуке о одређивању робе на коју се не плаћају увозне дажбине, предвиђена је забрана отуђења, давања другом на употребу или коришћења опреме увезене по овом основу у друге сврхе, пре истека рока од три године.

Према члану 108. Царинског закона роба која се ставља у слободан промет по сниженој стопи царине или без плаћања увозних дажбина, због своје употребе у одређене сврхе, остаје под царинским надзором све док постоје разлози због којих је одобрена снижена стопа царине или због којих увозне дажбине нису плаћене, док се роба не извезе или не уништи или док се не дозволи њена употреба у другачије сврхе од оних које су прописане за примену снижене стопе царине, односно без плаћања увозних дажбина, ако су плаћене увозне дажбине.

Одобравањем увоза опреме без плаћања увозних дажбина одређеном лицу, тј. лицу које испуњава услове за уживање ове повластице омогућава се да ту опрему користи на царинском подручју Србије. Сврха прописивања забране отуђења јесте да се спречи употреба ове опреме од стране лица коме није одобрена ова повластица у Србији, што би даље значило да ако се предметна роба, тј. опрема, извози у иностранство пре истека рока од три године, нема кршења забране отуђења и самим тим не постоји обавеза плаћања увозних дажбина, јер опрема не остаје на царинском подручју Србије. У прилог овоме говори и члан 108. Царинског закона према коме продужени царински надзор над робом која се ставља у слободан промет по сниженој стопи царине или без плаћања увозних дажбина траје све док постоје разлози због којих је одобрена снижена стопа царине или због којих увозне дажбине нису плаћене, док се роба не извезе или не уништи или док се не дозволи употреба те робе у другачије сврхе.

5. Да ли се на захтеве поднете у периоду од дана ступања на снагу новог Царинског закона до дана почетка његове примене примењује стари или нови Царински закон?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00055/2011-17 од 23.2.2011. год.)

Одредбом члана 310. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/10) јасно је прописано који прописи престају да важе даном

почетка примене овог закона. Наиме, овом одредбом се каже да даном почетка примене овог закона престаје да важи Царински закон („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05–др. закон и 62/06–др. закон), осим чл. 252. до 329. тог закона. Истом одредбом је прописано и да ће се прописи за извршавање овог закона донети најкасније у року од шест месеци од дана почетка примене овог закона. До ступања на снагу прописа из става 2. овог члана примењиваће се прописи донети на основу Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05–др. закон и 62/06–др. закон), ако нису у супротности са овим законом.

Даље је одредбом члана 311. прописано да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењиваће се од тридесетог дана од дана ступања на снагу. Нови Царински закон примењује се од 3. маја 2010. године.

Такође, одредбом члана 308. Царинског закона из 2010. године се каже да царински поступци који су започети пре дана почетка примене овог закона биће окончани у складу са прописима који су важили до дана почетка примене овог закона.

Да би правилно протумачили ове одредбе, најпре треба правилно разумети сам појам „царински поступак“. Тако су у члану 5. став 1. тачка 14) Царинског закона из 2010. године експлицитно набројани царински поступци (стављање робе у слободан промет, транзит робе, царинско складиште робе, активно оплемењивање робе, прерада робе под царинском контролом, привремени увоз робе, пасивно оплемењивање робе и извоз робе) и њих, као такве, треба разликовати од других активности које предузимају лица и царински органи у циљу примене царинских прописа (накнадна контрола декларације, поступак утврђивања царинског дуга и сл), па се и одредбе члана 308. закона имају тумачити у том смислу.

Имајући у виду претходно наведено, то ће, по мишљењу Министарства финансија, царински поступци започети у периоду од дана ступања на снагу новог Царинског закона до дана почетка његове примене (тј. до 3. маја 2010. године) бити окончани у складу

са прописима који су важили до дана почетка примене новог Закона односно на исте ће се у поменутом периоду примењивати Царински закон из 2003. године.

6. Полагање обезбеђења за плаћање царинског дуга за робу која се превози у водном саобраћају

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00026/2011-17 од 18.2.2011. год.)

Пажљивим читањем и тумачењем одредаба члана 121. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/2010), којим се прописује полагање обезбеђења у транзитном поступку и члана 122. истог закона, којим су прописани случајеви у којима се не полаже обезбеђење, ни на који начин се не може извести закључак да је „полагање обезбеђења у водном саобраћају обавезно“, како се тврди у допису. Наиме, ни Царинским законом, ни Уредбом о царински дозвољеном поступању с робом („Сл. гласник РС“, бр. 93/2010) није изричито прописано да није обавезно полагање обезбеђења за робу која се превози у водном саобраћају, али исто тако није прописано ни да је обавезно. Међутим, битна новина у области полагања обезбеђења за плаћање царинског дуга, у односу на раније важеће царинске прописе, јесте та што је новим прописима царинском органу дата могућност да не захтева полагање обезбеђења ако прописом није предвиђено обавезно полагање обезбеђења. Наиме, чланом 115. новог Царинског закона прописано је да царински орган може да захтева да се за робу која је у царинском поступку са одлагањем (у које, између осталих, спада и поступак транзита) положи обезбеђење да би се обезбедила наплата царинског дуга који би могао настати у вези с том робом. Чланом 226. истог закона прописано је да ако према царинским прописима полагање обезбеђења није обавезно, царински орган може да захтева полагање обезбеђења ако оцени да није сигурно да ће плаћање царинског дуга или царинскога дуга

који би могао настати бити благовремено извршена. Што би даље значило да је на царинском органу да, у зависности од околности конкретног случаја, као и имајући у виду резултате анализе ризика, процени да ли је потребно полагање обезбеђења или не. Законом дато дискреционо овлашћење царинском органу да захтева полагање обезбеђења или не, ни на који начин не значи и самовољу царинског органа, јер се царински орган приликом одлучивања мора кретати у границама овлашћења и у складу са циљем у коме је овлашћење дато.

Приликом одлучивања о томе да ли ће захтевати полагање обезбеђења, царински орган ће ценити поузданост учесника у поступку (испуњавање обавеза у ранијем периоду, прекршајна одговорност и сл). Министарство финансија сматра, такође, да би при одлучивању о обавези полагања обезбеђења за превоз водним саобраћајем на водним путевима на којима важи међународни и међудржавни режим пловидбе, требало имати у виду и међународне уговоре и споразуме који се баве материјом међународног и међудржавног режима пловидбе, које је Република Србија прихватила, чија примена је, имајући у виду члан 16. Царинског закона, обавезна. Међутим, ниједан од међународних споразума, који је поменут у допису, не садржи изричиту одредбу о ослобођењу од обавезе полагања обезбеђења, тако да тврдња да је Царински закон у „директној супротности са међународним прописима“ није тачна.

Такође, треба имати у виду да ни одредбе чл. 122. и 123. Царинског закона из 2003. године нису изричито предвиђале ослобођење од полагања обезбеђења за превоз водним саобраћајем на водним путевима на којима важи међународни и међудржавни режим пловидбе.

Имајући у виду све претходно речено, мишљење Министарства финансија је да је иницијатива за хитну измену Царинског закона (тачније члана 122) неоснована и неоправдана. Ово нарочито ако се има у виду да је нови Царински закон у потпуности усклађен са Царинским законом ЕУ, а нова Уредба о

царински дозвољеном поступању с робом суштински и организационо у потпуности усклађена са Уредбом за спровођење Царинског закона ЕУ (Commission Regulation (ЕЕС) No 2454/93).

Што се, пак, тиче чл. 479–482. Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом, Министарство финансија напомиње да је Уредба и у овом делу усклађена са одговарајућим прописом ЕУ. Министарство финансија сматра да Уредба у овом делу није у супротности са чланом 6. Царинског закона, према ком лице које нема седиште или пребивалиште у Републици Србији, а учествује у царинском поступку, мора именовати посредног заступника који поступа у своје име, а за рачун лица које нема седиште или пребивалиште у Републици Србији. Министарство финансија још указује и на члан 225. став 3. Царинског закона којим је прописано да царински орган може да одобри да друго лице положи обезбеђење за плаћање царинског дуга уместо лица чија је то обавеза. На крају, Министарство напомиње да је сам однос заступника и заступаног, тј. однос њихових међусобних права и обавеза, предмет регулисања уговора о заступању.

7. Поступак привременог увоза

(Мишљење Министарства финансија, бр. 483-00-00011/2011-17 од 17.2.2011. год.)

Одредбама чл. 158–191. Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом („Сл. гласник РС“, бр. 93/2010) регулисан је редовни поступак, тј. поступак подношења декларације, као и могући облици декларације. Декларација може бити у писаном облику, може бити поднета употребом система електронске размене података, а може бити поднета и усмено, као и другим прописаним радњама. Чл. 320 – 357. ове уредбе регулисан је поступак привременог увоза.

Полазећи од члана 16. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/2010), према ком се одредбе овог закона не примењују

на плаћање увозних дажбина за робу која се увози, као и на спровођење царинског поступка ако је то друкчије уређено међународним уговором, а имајући у виду чињеницу да је Народна скупштина Србије ратификовала Конвенцију о привременом увозу, која је објављена у „Службеном гласнику РС – Међународни уговори“, бр. 1/2010, то нема сумње да ће се на поступак привременог увоза првенствено примењивати одредбе ове Конвенције.

Међутим, треба имати у виду да се одредбе Прилога Б.3. ове конвенције примењују на привремени увоз контејнера, палета, амбалажа, узорака и друге робе која се увози у вези са неком комерцијалном операцијом, али чији увоз није сам по себи комерцијална операција (чл. 1, 2. и 4. прилога), па се и одредбе овог прилога имају тумачити у том смислу. Чланом 182. став 1. тачка 2) Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом („Сл. гласник РС“, бр. 93/2010) прописано је да се при поступку привременог увоза усмено може декларисати амбалажа из члана 338. став 1. тачка 1) ове уредбе (ако је увезена пуна, а намењена поновном извозу празна или пуна), која је означена трајним и неизбрисивим ознакама лица са седиштем ван царинског подручја. С обзиром да се само код ове амбалаже може на недвосмислен начин утврдити да се ради о привременом увозу у вези са комерцијалном операцијом, а не о увозу који сам по себи представља комерцијалну операцију, то се изводи закључак да није могуће да се усмено декларише за поступак привременог увоза амбалажа ако је увезена празна, а намењена поновном извозу пуна, као ни амбалажа која није означена трајним и неизбрисивим ознакама лица са седиштем ван царинског подручја, управо из разлога што код ове амбалаже није могуће утврдити да ли се ради о увозу у вези са неком комерцијалном операцијом или је, пак, увоз сам по себи комерцијална операција.

Што се тиче питања у вези са могућношћу усменог декларисања за поступак привременог увоза палета и контејнера, Министарство финансија подсећа да према члану 5. Прилога Б. 3.

Конвенције, привремени увоз контејнера, палета и амбалаже одобриће се без захтевања царинског документа или обезбеђења. С обзиром да је чланом 7. овог прилога предвиђена могућност стављања резерве на ову одредбу члана 5, а имајући у виду да члан 9. Прилога Б.3. Конвенције прописује да даном ступања на снагу престају да важе одређене конвенције или поједини чланови раније важећих конвенција које су регулисале ову материју, у односима између страна уговорница које су усвојиле овај прилог и које су стране уговорнице претходних конвенција, то би даље значило да се Прилог Б.3. може применити у целости само у односима оних држава које су прихватиле, тј. ратификовале прилог без стављања резерве. Уколико је, пак, резерва стављена, то ће се у односима државе која је ставила резерву на члан 5. став 1. Прилога Б.3. Конвенције и Републике Србије, која није ставила резерву на поменути члан, Прилог Б.3. примењивати на бази реципроцитета, тј. само до нивоа идентичног прихватања Прилога.

Министарство финансија напомиње да се палете и контејнери не могу сматрати превозним средствима поменутим у члану 185. став 1. тачка 2) Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом. Наиме, Уредба не садржи дефиниције за ову врсту робе, а сагласно члану 1. Прилога Б.3. „палета“ је направа на чијем поду може да се сложи одређена количина робе која би чинила товарну јединицу у сврхе превоза, руковања или слагања уз помоћ механичких средстава, а „контејнер“ је транспортни уређај.

На крају, што се тиче обрачуна увозних дажбина код одобреног поступка привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина, треба имати у виду да се одредбе новог Царинског закона којима је регулисано ово питање, не разликују у односу на решење садржано у претходно важећем Царинском закону, нити су исте у супротности са Конвенцијом о привременом увозу. Чланом 170. став 1. Царинског закона прописано је да се износ увозних дажбина које се плаћају за робу у поступку привременог увоза са делимичним ослобођењем

од плаћања увозних дажбина одређује за сваки месец или за део месеца у којем се роба налазила у поступку у висини од 3% од износа увозних дажбина које би требало платити за робу кад би она била стављена у слободан промет, на дан прихватања декларације за стављање робе у поступак привременог увоза. Чланом 7. став 1. Прилога Е Конвенције о привременом увозу прописано је да ће се износ увозних дажбина и пореза који се дугује по основу привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина наплатити када се поступак оконча, док је ставом 2. истог члана прописано да када се поступак привременог увоза оконча царињењем за домаћу употребу, износ свих већ наплаћених увозних дажбина и пореза приликом делимичног ослобођења, одузеће се од износа увозних дажбина и пореза који се наплаћује. Из претходно цитираних законских одредби, као и одредби Конвенције, произилази да не постоји обавеза месечног плаћања, али исто тако, није искључена ова могућност, што зависи од одлуке лица које је дужно да плати овај износ.

8. Наплата компензаторне камате

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 412-04-00003/2011-17 од 17.2.2011. год.)

1. У вези питања око основаности наплате компензаторне камате у случају стављања у слободан промет робе за коју је по ранијим прописима био одобрен поступак привременог увоза уз потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина, а који није предвиђен новом Уредбом о царински дозвољеном поступању с робом („Сл. гласник РС“, бр. 93/10), Министарство финансија указује (а имајући при том у виду одредбе члана 308. као и друге одредбе Царинског закона) да се царински поступак сматра окончаним када се одреди нов царински дозвољен поступак или употреба за робу која је била стављена у тај поступак.

Тако, уколико се поступак привременог увоза уз потпуно ослобођење окончава стављањем робе у слободан промет, то се, имајући у виду да се у спровођењу царинског поступка за који је роба декларисана примењују прописи који важе на дан прихватања декларације, у овом случају примењују се прописи који важе на дан прихватања декларације за стављање робе у слободан промет, тј. у погледу наплате компензаторне камате, примењују се одредбе новог Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/10) и нове Уредбе односно одредбе члана 285. Уредбе. Другим речима, у наведеном случају се плаћа компензаторна камата.

Министарство финансија скреће пажњу и на чињеницу да је Уредба о царински дозвољеном поступању с робом 8. децембра објављена у Службеном гласнику Републике Србије, а да се примењује од 1. јануара 2011. године, што значи да је било довољно времена да се сва лица благовремено упознају са садржајем исте.

Такође, при одлучивању царински орган треба да има у виду и одредбе члана 251. став 4. Закона којим је, између осталог, прописано да ће се на износ царинског дуга наплатити компензаторна камата ради спречавања неоснованог стицања финансијске користи због померања дана настанка или обрачуна царинског дуга.

2. Што се тиче питања везаног за обрачун компензаторне камате код поступка активног оплемењивања Министарство финансија указује на следеће:

а) при поступку активног оплемењивања за страну робу, за коју се не плаћа царина нити подлеже мерама трговинске политике, а намењена је поновном извозу из царинског подручја у облику добијених производа (систем одлагања, чл. 143. став 1. тачка 1. Закона) компензаторна камата се не плаћа само ако корисник одобрења поднесе доказе да због посебних околности, које нису последица његове немарности или преварних радњи, није економски оправдано могао да обави поновни извоз под условима које је захтевао или веродостојно доказао кад је подносио захтев за одобрење поступка (члан 285. став 5. тачка 7. Уредбе). Царински

дуг за увозну робу за коју је одобрен поступак активног оплемењивања одређује се на начин прописан чланом 149. Царинског закона, а за добијене производе, изузетно, у складу са чланом 150. Царинског закона.

б) при поступку активног оплемењивања за страну робу која је стављена у слободан промет уз плаћање дажбина, за коју се може одобрити повраћај царинског дуга или отпуст царине, ако се роба извезе из царинског подручја у облику добијених производа (систем повраћаја, чл. 143. став 1. тачка 2. Закона) питање плаћања компензаторне камате се не поставља, јер је царински дуг обрачунат и/или плаћен. Исто тако, компензаторна камата се не плаћа ако је роба која је по окончању тог поступка стављена у поступак транзита, царинског складиштења, привременог увоза или активног оплемењивања у систему одлагања, а затим је стављена у слободан промет (члан 285. став 5. тачка б. Уредбе) под условом да за дуговани износ још није извршен повраћај или отпуст царинског дуга.

Министарство финансија напомиње да роба која је стављена у поступак активног оплемењивања са системом одлагања, а за коју је коришћена повластица из члана 148. Царинског закона и члана 312. Уредбе (стављање у слободан промет добијених производа или робе у непромењеном стању без подношења декларације за слободан промет) подлеже наплати дажбина за увозну робу по прописима који су важили на дан када је роба стављена у поступак активног оплемењивања (члан 149. Закона) или, изузетно, за добијене производе, у складу са чланом 150. став 1. тачка 1. (кад Влада утврди листу производа). Компензаторна камата се плаћа у складу са чланом 285. ст. 2. и 3. Уредбе, а у посебним случајевима, када је то економично, може се дозволити други метод обрачуна компензаторне камате који даје сличне резултате.

Министарство финансија подвлачи да се на основу члана 285. став 5. тачка 8. Уредбе о царински дозвољеном поступању с

робом компензаторна камата не наплаћује када је за царински дуг положено обезбеђење.

3. Одредбама члана 285. став 1. Уредбе прописано је да када настане царински дуг за добијене производе или увезену робу у поступку активног оплемењивања или привременог увоза, обрачунаће се и компензаторна камата на износ царинског дуга за наведени период.

Царински дуг је обавеза лица да плати износ на име увозних дажбина (царински дуг приликом увоза), а увозне дажбине су – царинске дажбине и друге дажбине које имају исто дејство, које се плаћају при увозу робе, као и увозне дажбине које се утврђују у оквиру мера пољопривредне политике, а плаћају се при увозу робе (члан 5. ст. 1. тач. 7. и 8. Царинског закона).

Имајући у виду наведено, обрачун компензаторне камате се врши само на износ увозних дажбина (а не и на ПДВ јер исти није увозна дажбина у смислу царинских прописа).

9. Спровођење поступка активног оплемењивања (прераде и дораде печурака) уколико вредност увезене робе прелази прописани износ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00002/2011-17 од 14.2.2011. год.)

Одредбом члана 143. став 1 тачка 1. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/2010, у даљем тексту: Закон) прописан је поступак активног оплемењивања за страну робу за коју се не плаћа царина нити подлеже мерама трговинске политике, а намењена је поновном извозу у облику добијених производа (систем одлагања). Роба се ставља у поступак активног оплемењивања на основу одобрења. Одобрење даје царински орган на писани захтев лица које врши или организује активно оплемењивање. Царински орган одређује рок у коме се добијени

производи морају извести или се морају поново извести, односно рок у коме се мора захтевати други царински дозвољен поступак или употреба. Овај рок почиње да тече од дана када је роба стављена у поступак активног оплемењивања. Истовремено је одредбом члана 145. став 2. тачка 3. истог закона прописано да ће се одобрење издати ако су, између осталог, испуњени економски услови.

Тако је одредбом члана 269. Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом („Сл. гласник РС“, бр. 93/2010) прописан општи начин провере економских услова. Наиме, наведеном одредбом је прописано да царински орган не може издати одобрење без претходне провере економских услова, осим у случајевима из чл. 300–319. и 358–365. ове уредбе, при чему проверу економских услова царински орган врши у сарадњи са Привредном комором Србије. Даље је, одредбом члана 304. исте Уредбе, прописано да царински орган проверу економских услова у другим случајевим, осим оних који су наведени у члану 303. уредбе, спроводи у складу са чланом 269. ове уредбе.

Дакле, одредбу члана 303. уредбе треба посматрати као изузетак од општих правила за проверу економских услова која су наведена у члану 269. Уредбе, што ће рећи да уколико је испуњен неки од услова из члана 303. одобрење се аутоматски издаје јер се сматра да су испуњени економски услови, у супротном се врши провера економских услова у сарадњи са Привредном комором Србије на начин предвиђен чланом 269. Уредбе. Овоме у прилог иде и чињеница што и сам наслов изнад члана 269. носи назив економски услови.

Приликом издавања одобрења за стављање робе у поступак активног оплемењивања царински орган ће ценити и све друге околности укључујући време које је потребно за обављање активног оплемењивања и отпремања добијених производа, уговорне обавезе носиоца одобрења, карактеристике робе, као и сврху самог поступка активног оплемењивања (намера носиоца одобрења да главни добијени производ извезе или поново извезе).

Имајући у виду наведено, као и чињеницу да се из приложене документације види да укупна вредност робе по сваком захтеву за одобрење поступка активног оплемењивања вишеструко прелази износ који је наведен у члану 303. Уредбе, то, по мишљењу Министарства финансија, у случају конкретног захтева нема места примени одредбе члана 303. став 2. тачка 2. Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом којом се лимитира износ увезене робе већ се у овом случају провера економских услова за поступак активног оплемењивања мора вршити у складу и начин прописан чланом 269. исте уредбе.

10. а) Царински третман чаша које се продају у Републици Србији након што их је претходно фирма, са седиштем у Прагу, купила у Републици Србији и извезла, ради декорације, у Републику Чешку са уверењем о пореклу ЕУР 1 (односно доказом да је роба пореклом из Републике Србије), а касније исте продаје купцима у Републици Србији

б) Проблем у пословању фирме са седиштем у Прагу када хоће да чаше, које су потпуно одрађене и декорисане у Републици Србији и нису напустиле царинско подручје Републике Србије, прода пословном партнеру у Србији, то не може да учини јер мора предметне чаше физички да извезе из царинског подручја Србије, оцарини, и тек онда врати у Србију

(Мишљење Министарства финансија, бр. 483-00-00014/2011-17 од 3.2.2011. год.)

а) Споразумом о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије са друге стране (који је потписан 29. априла 2008. године у Луксембургу) Протокол 3. члан 3. (кумулација у Заједници) ставом 1. прописано је да ће се производи сматрати производима пореклом из Заједнице уколико су тамо добијени, а

садрже материјале пореклом из Србије, из Заједнице или било које друге земље или територије која је укључена или повезана у Процес стабилизације и придруживања Европској унији или садрже материјале пореклом из Турске на које се примењује Одлука Већа за удруживање Европске заједнице и Турске бр. 1/95 од 22. децембра 1995. године, под условом да су у Заједници били предмет обраде или прераде која премашује поступке наведене у члану 7. Није неопходно да такви материјали прођу довољну обраду или прераду.

Ставом 2. истог члана прописано је да уколико обрада или прерада извршена у Заједници не премашује поступке наведене у члану 7. добијени производ сматраће се производом пореклом из Заједнице само уколико је тамо додата вредност већа од вредности коришћених материјала са пореклом из било које земље или територије наведене у ставу 1. овог члана. Уколико то није случај, добијени производ сматраће се производом са пореклом оне земље или територије чији материјал са пореклом, коришћен у производњи у Заједници, учествује са највећом вредношћу.

У конкретном случају, поступак декорације чаша не премашује недовољне поступке обраде или прераде наведене у члану 7. Протокола, што је услов да ова роба стекне ЕУ преференцијално порекло применом дијагоналне кумулације порекла робе. Такође, додата вредност, у овом случају – вредност декорације није већа од вредности саме чаше, те ни по овом основу роба не може да стекне ЕУ преференцијално порекло, већ задржава српско порекло.

Дакле, имајући у виду наведено, као и да је над робом у складу са одредбама Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/10)) спроведен извозни поступак, уколико се та роба (извозно оцарињена) по поступку декорације враћа ради продаје купцима у Републици Србији потребно је платити увозне дажбине по стопи прописаној Законом о Царинској тарифи („Сл. гласник РС“, бр. 62/05... 100/09), јер наведена роба више нема статус домаће робе.

б) Сходно одредбама Закона о спољнотрговинском пословању („Сл. гласник РС“, бр. 36/09) страном лице на подручју Републике Србије може слободно да обавља посао куповине и продаје робе и такав посао се сматра унутрашњим прометом.

Даље, чланом 5. тачка 6. Царинског закона домаћа роба је дефинисана као:

– роба која је у целини добијена или произведена на царинском подручју Републике Србије, која не садржи робу увезену из држава или с територија ван царинског подручја Републике Србије,

– роба увезена из држава или с територија ван царинског подручја Републике Србије која је стављена у слободан промет,

– роба добијена или произведена на царинском подручју Републике Србије од горе поменуте робе.

Истим чланом, у тачки б) прописано је да домаћа роба губи тај статус када стварно иступи из Републике Србије.

С обзиром на то да се у конкретном случају ради о домаћој роби, конкретна фирма (као страном лице) куповину и продају чаша домаћим лицима на територији Републике Србије може обављати без физичког изношења чаша са територије Републике Србије.

Министарство финансија напомиње да ће се царински прописи примењивати тек ако се роба буде износила са царинског подручја Србије. У том случају, примењују се одредбе члана 188. Царинског закона којим је прописано да у поступку извоза царински орган одобрава изношење домаће робе из царинског подручја. У поступку извоза примењују се извозне формалности укључујући примену трговинских мера и обрачунава се извозна дажбина ако је прописана.

На крају, Министарство финансија напомиње да се свако пословање на територији Републике Србије врши у складу са пореским прописима.

Ф И С К А Л Н Е   К А С Е

1. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом промета добара у оквиру претежне делатности 47.99 (Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца) – продаја робе путем презентације и испорука исте на адресу купца

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-151/2011-04 од 28.3.2011. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“ бр. 61/10 и 101/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

У складу са поменутом Уредбом, лица која обављају делатности из групе делатности 47.99 (Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца: продаја преко аутомата, продаја преко путујућих продаваца – улична продаја сладоледа, лозова, кокица и штампе–колпортери), немају обавезу евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, када је у питању продаја осталих добара преко путујућих продаваца (у конкретном случају, продаја робе путем презентације и испорука исте на адресу купца) која нису наведена поменутом Уредбом у оквиру групе делатности 47.99 (Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца: продаја преко путујућих продаваца – улична продаја сладоледа, лозова, кокица и штампе–колпортери) и као таква нису изузета од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе наведеним чланом Закона, промет који привредни субјект оствари продајом осталих добара преко путујућих продаваца, дужан је да евидентира преко фискалне касе, без обзира да ли је плаћање извршено готовински или безготовински (вирманском уплатом) на рачун испоручиоца добра.

2. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом промета добара у оквиру претежне делатности 47.91 (Трговина на мало поштом или преко интернета)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-143/2011-04 од 23.3.2011. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл.

гласник РС“ бр. 61/10 и 101/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

У складу са поменутом Уредбом, лица која обављају делатност из групе делатности 47.91 (Трговина на мало поштом или преко интернета) нису дужна да промет остварен у оквиру наведене делатности евидентирају преко фискалне касе.

Према томе, у смислу наведених одредби Закона и наведене Уредбе, када лице чија је претежна делатност 47.91 (Трговина на мало поштом или преко интернета) продаје робу посредством поште, интернета, телефона или путем каталожке продаје, како се наводи у допису, Министарство финансија је мишљења да тако остварен промет наведено лице није у обавези да евидентира преко фискалне касе.

3. Пореске стопа која се примењује на промет услуга организовања предавања у оквиру културне манифестације „Београдска недеља дизајна“, а који се наплаћује у виду котизација, као и евидентирање тако оствареног промета преко фискалне касе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-204/2011-04 од 22.3.2011. год.)

Са аспекта Закона о порезу на додату вредност

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореска основица код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18% (члан 23. став 1. Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, на накнаду, у конкретном случају износ котизације, без ПДВ, за промет услуга организовања предавања у оквиру културне манифестације „Београдска недеља дизајна“, ПДВ се обрачунава по општој стопи ПДВ од 18% и плаћа у складу са Законом, с обзиром да за промет ових услуга није прописано опорезивање по посебној стопи ПДВ од 8%. Поред тога, Министарство финансија напомиње да када се промет предметних услуга врши физичким лицима која нису обвезници ПДВ, у том случају, независно од начина плаћања котизације, обвезник ПДВ – пружалац услуга, према одредби члана 2. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС“, бр. 105/04, 140/04 и 67/05), нема обавезу издавања рачуна из члана 42. Закона.

Са аспектиа Закона о фискалним касама

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене

услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10 и 101/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

У складу са поменутом Уредбом, лица која обављају делатност из гране делатности 90 (Стваралачке, уметничке и забавне делатности), у коју спада и група делатности 90.02 (Друге уметничке делатности у оквиру извођачке делатности), нису дужна да промет остварен у оквиру наведених делатности евидентирају преко фискалне касе.

Према томе, у смислу наведених одредби Закона и наведене Уредбе, а у конкретном случају, када лице чија је претежна делатност 90.02 (Друге уметничке делатности у оквиру извођачке делатности) продаје улазнице за предавања која се реализују у оквиру културне манифестације „Београдска недеља дизајна“, Министарство финансија је мишљења да тако остварен промет наведено лице није у обавези да евидентира преко фискалне касе.

4. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом продаје авио карата у оквиру претежне делатности 79.12 (Делатност тур-оператора)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00139/2011-04 од 21.3.2011. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало,

односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10 и 101/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

У складу са поменутом Уредбом, лица која обављају делатност из групе делатности 51.10 (Ваздушни превоз путника), односно пружају услугу превоза путника у ваздушном саобраћају, нису дужна да тако остварен промет евидентирају преко фискалне касе.

Према томе, у смислу наведених одредби Закона и наведене Уредбе, а у конкретном случају, када туристичка агенција чија је претежна делатност 79.12 (Делатност тур-оператора) продаје авио карте у име и за рачун авио превозника чија је делатност ослобођена обавезе евидентирања промета преко фискалне касе, мишљење Министарства финансија је да тако остварен промет наведени привредни субјект није у обавези да евидентира преко фискалне касе.

При томе, Министарство финансија напомиње да када је у питању продаја авио карата у оквиру обједињеног туристичког аранжмана, укупна вредност обједињеног туристичког аранжмана који се евидентира преко фискалне касе у себи садржи и цену авио карте.

5. Могућност одобравања попуста на лицу места приликом продаје добара односно робе из малопродајног објекта (дневни попуст,

викенд акција, ускршњи и новогодишњи попуст, као и попуст дат сталним купцима преко идентификационе картице)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00132/2010-04 од 16.3.2011. год.)

У складу са одредбом члана 4. тачка 20. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да фискална каса мора да онемогући брисање или замену података о већ програмираним добрима или услугама у бази података фискалне касе, осим цене јединице мере, од момента формирања првог фискалног исечка у текућем периоду до момента израде дневног извештаја за текући период

Према томе, одобравање попушта приликом промета робе на лицу места односно на укупан износ исказан у фискалном исечку није дозвољен. Привредни субјект који се бави прометом добара на мало може у току целог дана додавати у базу података фискалне касе нове шифре добара, односно може у бази података фискалне касе имати више шифара за једну врсту добра у зависности од цене по којој се добро односно роба продаје (шифра добра са пуном ценом и шифра добра са попустом који се даје по Одлуци привредног субјекта).

Такође, цена јединице мере одређене робе се може мењати у току целог дана, с тим што је код оваквог начина рада потребно обезбедити и евиденцију промета са промењеним ценама – нивелацију цена (цена артикла која се мања по Одлуци привредног субјекта), с обзиром на то да је трговачка књига, задужена по продајним ценама без попушта, како би се иста правилно водила.

То би значило, у конкретном случају, да се цена по јединици мере одређеног артикла може мењати у току целог дана у складу са Одлуком о одобравању попушта (дневни попуст, викенд акција, ускршњи и новогодишњи попуст, као и попуст дат сталним купцима преко идентификационе картице) односно база података фискалне касе може имати више шифара за једну врсту добра у зависности од цене по којој се добро односно роба продаје (шифра

добра са пуном ценом и шифра добра са попустом који се даје по Одлуци привредног субјекта).

6. Обавеза прикључивања терминала за даљинско читавање свих формираних дневних извештаја из фискалне касе

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 430-00-00036/2011-04 од 9.3.2011. год.)

У складу са чланом 6. став 1. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), фискална каса мора да има терминал за даљинско читавање свих формираних дневних извештаја из фискалне касе (у даљем тексту: терминал за даљинско читавање) за задати период, осим фискалне касе преко које се врши евидентирање промета на пијачним тезгама и фискалне касе преко које се врши евидентирање промета у оквиру обављања делатности која захтева честу промену места продаје добара, односно пружања услуга.

Чланом 55. ст. 3, 4, 5. и 6. Закона прописани су рокови за прикључивање терминала за даљинско читавање свих формираних дневних извештаја из фискалне касе и то:

– Обвезници који су у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија разврстани у велика и средња правна лица, као и обвезници који имају више од три објекта у којима се врши промет добара на мало и пружају услуге физичким лицима у оквиру регистроване делатности, били су дужни да обезбеде и прикључе терминал за даљинско читавање на интерфејс фискалне касе, најкасније до 31. марта 2005. године, а након 31. марта 2005. године отпочињање обављања делатности промета добара на мало, односно пружање услуга физичким лицима могло је да се реализује по прикључивању терминала за даљинско читавање на интерфејс фискалне касе у објекту, односно на месту на коме се обавља промет;

– Обвезници који не спадају у обвезнике разврстане у велика и средња правна лица, односно у обвезнике који имају више од три објекта у којима се врши промет добара на мало и пружају услуге физичким лицима у оквиру регистроване делатности, били су дужни да обезбеде и прикључе терминал за даљинско читавање на интерфејс фискалне касе, најкасније до 30. јуна 2005. године, а након 30. јуна 2005. године отпочињање обављања делатности промета добара на мало, односно пружање услуга физичким лицима могло је да се реализује по прикључивању терминала за даљинско читавање на интерфејс фискалне касе у објекту, односно на месту на коме се обавља промет.

Према томе, сагласно изнетим одредбама Закона, фискална каса мора да има терминал за даљинско читавање свих формираних дневних извештаја из фискалне касе, осим фискалних каса преко које се врши евидентирање промета на пијачним тезгама и фискалне касе преко које се врши евидентирање промета у оквиру обављања делатности која захтева честу промену места продаје добара, односно пружања услуга.

7. Начин отклањања грешке у евидентирању промета преко фискалне касе у случају када се купљено добро враћа или се на други начин врши рекламација добра после издавања фискалног исечка, а купац не поседује фискални исечак

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00045/2011-04 од 9.3.2011. год.)

Сагласно члану 19. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), грешке током евидентирања промета преко фискалне касе могу се исправити до тренутка давања команде фискалној каси за штампање фискалног исечка. Грешке у евидентирању промета преко фискалне касе које

нису отклоњене до тренутка давања команде фискалној каси за штампање фискалног исечка могу се исправљати само ако се купљено добро враћа или се на други начин врши рекламација добра после издавања фискалног исечка. Грешком у евидентирању промета, у смислу овог закона, не сматра се сторнирање свих евидентираних добара, односно пружених услуга преко фискалне касе пре штампања фискалног исечка, које је забележено на контролној траци фискалне касе (фискални исечак без промета).

Чланом 5. Правилника о садржини и начину евидентирања промета издавањем фискалног рачуна, начину отклањања грешке у евидентирању промета преко фискалне касе и о садржини и вођењу књиге дневних извештаја („Сл. гласник РС“, бр. 140/2004, у даљем тексту: Правилник) прописано је да се отклањање грешке у евидентирању промета добара преко фискалне касе које нису отклоњене до тренутка давања команде фискалној каси за штампање фискалног исечка могу исправљати само ако се добро враћа или на други начин врши рекламација добра после издавања фискалног исечка, односно фискалног рачуна. Исправка се врши на Обрасцу НИ – Налог за исправку.

Чланом 6. наведеног правилника прописано је да се исправка на Обрасцу НИ врши само на основу оригиналног фискалног исечка, односно фискалног рачуна, на којем је евидентиран промет конкретног добра које се враћа или се на други начин врши рекламација тог добра.

У складу са чланом 8. поменутог Правилника, ако је појединачна вредност или укупна вредност купљених добара која се враћају или рекламирају већа од 500 динара, у Образац НИ се обавезно уписује штампаним словима име и презиме купца, његов ЈМБГ, а купац је дужан да се својеручно потпише. У овом случају, ако у Образац НИ није уписано име и презиме купца, његов ЈМБГ и својеручни потпис купца, Образац НИ је неважећи. За добра која се враћају или на други начин рекламирају, а чија је

појединачна вредност или укупна вредност мања од 500 динара, подаци о купцу и његов својеручни потпис нису потребни.

Према томе, у складу са претходно изнетом одредбом Закона, као и у складу са претходно наведеним одредбама Правилника, исправка грешке у евидентирању промета у случају када се купљено добро враћа или се на други начин врши рекламација добра после издавања фискалног исечка, може се исправљати на прописаном Обрасцу НИ, с тим што се исправка на Обрасцу НИ врши само на основу оригиналног фискалног исечка, односно фискалног рачуна, на којем је евидентиран промет конкретног добра које се враћа или се на други начин врши рекламација тог добра.

Када је у питању попуњавање Обрасца НИ у случају оправдане рекламације (поседовање неког другог доказа који недвосмислено указује да је рекламирана роба купљена од привредног субјекта код кога је поднет захтев за рекламацију) од стране купца који не поседује фискални исечак, као што се наводи у допису, Министарство финансија је мишљења да се под оригиналним фискалним исечком, односно фискалним рачуном може сматрати и фискални исечак сачуван на контролној траци фискалне касе, као и примерак фискалног рачуна који поседује продавац у својој евиденцији, тако да се на основу тих докумената може вршити попуњавање налога за исправку.

При томе, Министарство финансија напомиње да се за сваки фискални исечак, односно фискални рачун, на основу којег се врши исправка евидентираног промета, попуњава посебан Образац НИ, истог дана када је добро враћено или на други начин рекламирано. Обвезник попуњава Образац НИ у једном примерку и улаже у књигу дневних извештаја.

Такође, Министарство финансија напомиње да за добра која се враћају или на други начин рекламирају, а чија је појединачна вредност или укупна вредност мања од 500 динара, подаци о купцу и његов својеручни потпис нису потребни.

8. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом продаје авио карата, при чему је привредно друштво сертифицизовани IATA агент за продају авио карата

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00112/2011-04 од 7.3.2011. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачног оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10 и 101/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

У складу са поменутом Уредбом, лица која обављају делатност из групе делатности 51.10 (Ваздушни превоз путника), односно пружају услугу превоза путника у ваздушном саобраћају, нису дужна да тако остварен промет евидентирају преко фискалне касе.

Према томе, у смислу наведених одредби Закона и наведене Уредбе, а у конкретном случају, када привредно друштво врши продају авио карата, као сертифицизовани IATA агент за продају авио карата (Уговор закључен са International Air Transport Association, Женева, Швајцарска), авио превозника чија је

делатност ослобођена обавезе евидентирања промета преко фискалне касе, Министарство финансија је мишљења да тако остварен промет предметно привредно друштво није у обавези да евидентира преко фискалне касе.

9. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе, односно издавања фискалног исечка у случају префактурисане услуге (изнајмљивања возила – rent-a-car, услуге техничког прегледа и сервисирања возила) правном лицу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00103/2011-04 од 28.2.2011. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица, и безготовинско плаћање).

Сагласно одредби члана 12. став 1. и 5. Закона, фискални исечак је фискални документ у коме се евидентира сваки појединачно остварени промет добара на мало, односно промет услуга физичким лицима које купац добара, односно корисник услуга плаћа готовином, чеком или картицом. Ако купац добара на мало, односно корисник услуге, плаћање врши на основу фактуре, обвезник је дужан да у фактуру унесе редни број фискалног исечка на основу кога је евидентиран промет у фискалној каси.

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10 и 101/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, привредно друштво које пружа услуге изнајмљивања возила – rent-a-car, услуге техничког прегледа и сервисирања физичким лицима, дужно је да тако остварен промет евидентира преко фискалне касе, у складу са наведеном одредбом Закона и Уредбом.

При томе, Министарство финансија напомиње да обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се поменуте услуге пружају физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Сагласно одредби члана 12. став 5. Закона, привредни субјект који пружа наведене услуге физичком лицу, при чему накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, дужан је да у фактуру издату правном лицу, односно предузетнику унесе редни број фискалног исечка на основу кога је евидентиран промет у фискалној каси.

Министарство финансија такође напомиње да промет који привредни субјект оствари пружањем наведених услуга правним лицима и предузетницима није дужан да евидентира преко фискалне касе, па сходно томе привредни субјект који трошкове настале коришћењем наведених услуга префактурише другом правном лицу, односно предузетнику није дужан да тако остварен промет евидентира преко фискалне касе.

10. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када основна школа у оквиру својих просторија (киоск) пружа услугу допунске исхране (продаја сендвича, пецива, помфрита и

сл) ученицима школе који се не хране у школској кухињи или им је претплатнички оброк недовољан

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00025/2011-04 од 18.2.2011. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10 и 101/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, с обзиром да продаја добара путем киоска (продаја сендвича, пецива, помфрита и сл) ученицима који се не хране у школској кухињи или им је претплатнички оброк недовољан, није изузета од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе наведеним чланом Закона, као ни наведеном Уредбом, промет који основна школа оствари продајом поменутих добара дужна је да евидентира преко фискалне касе.

11. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом продаје производа (производа од полудрагог камења обрађеног новим иновационим технологијама и др) из изложбено-

продајног простора у саставу привредног субјекта чија је претежна делатност 73102 (Истраживање и експериментални развој у техничко-технолошким наукама), односно делатност из гране делатности 72.1 (Истраживање и експериментални развој у природним и техничко-технолошким наукама) у складу са новим прописима који уређују класификацију делатности

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00030/2011-04 од 16.2.2011. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), лице каје је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Сагласно одредби члана 3. став 3. Закона, обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе не односи се на пољопривредног произвођача и власника самосталне занатске радње који на пијачним тезгама и сличним објектима продају пољопривредне производе, односно сопствене производе занатства и домаће радиности, као и на банкарске организације, осигуравајуће организације, ПТТ и јавна предузећа која накнаду за продата добра, односно пружене услуге физичким лицима наплаћују испостављањем рачуна о обрачуна потрошње преко мерних инструмената (грејање, гас, телефон, електрична енергија, вода и др).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл.

гласник РС“, бр. 61/10 и 101/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, привредно друштво које обавља делатност из гране делатности 72.1 (Истраживање и експериментални развој у природним и техничко-технолошким наукама), односно пружа услуге истраживања и експерименталног развоја у природним и техничко-технолошким наукама, дужно је да остварен промет евидентира преко фискалне касе, у складу са наведеним одредбама Закона и Уредбом.

При томе, Министарство финансија напомиње да је у конкретном случају привредно друштво приликом продаје производа (производа од полудрагог камења обрађеног новим иновационим технологијама и др) из изложбено-продајног простора у саставу привредног субјекта, дужно да тако остварен промет евидентира преко фискалне касе, с обзиром да се ради о промету производа на мало, сагласно члану 3. ст. 1. Закона.

12. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредно друштво пружа услуге из области образовања (школа страних језика), односно обавља делатност која, сходно Уредби о класификацији делатности („Сл. гласник РС“, бр. 54/10), спада у област делатности 85 (Образовање)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00037/2011-04 од 14.2.2011. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног

промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10 и 101/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, привредно друштво које обавља делатност у оквиру области делатности 85 (Образовање), односно пружа услуге из области образовања, у конкретном случају школа страних језика, није дужно да тако остварен промет евидентира преко фискалне касе, у складу са наведеном Уредбом.

13. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом продаје робе (оригинални делови ношње, ћилими, вез, керамика – посуде, копије средњовековног накита и остало) коју врши Етнографски музеј из својих продавница

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00022/2011-04 од 25.1.2011. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге

сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Сагласно одредби члана 3. став 3. Закона, обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе не односи се на пољопривредног произвођача и власника самосталне занатске радње који на пијачним тезгама и сличним објектима продају пољопривредне производе, односно сопствене производе занатства и домаће радиности, као и на банкарске организације, осигуравајуће организације, ПТТ и јавна предузећа која накнаду за продата добра, односно пружене услуге физичким лицима наплаћују испостављањем рачуна о обрачуну потрошње преко мерних инструмената (грејање, гас, телефон, електрична енергија, вода и др).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10 и 101/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, привредно друштво које обавља делатност у оквиру групе делатности 91.02 (Делатност музеја, галерија и збирки), која обухвата рад музеја свих врста, није дужно да остварен промет у оквиру наведене групе делатности евидентира преко фискалне касе, у складу са наведеном Уредбом.

При томе, Министарство финансија напомиње да је, у конкретном случају, Етнографски музеј који продаје робу (оригиналне делове ношње, ћилиме, вез, керамику – посуде, копије средњовековног накита и остало) из својих продавница, дужан да тако остварен промет евидентира преко фискалне касе, сагласно члану 3. став 1. Закона.

14. Да ли је привредни субјект дужан да накнаду по основу испоруке поштом чланске карте физичком лицу, које

попуњавањем електронског формулара и плаћањем чланарине стиче могућност остваривања попушта приликом куповине производа и коришћења услуга код партнера сајта, евидентира преко фискалне касе?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00334/2010-04 од 12.1.2011. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Према томе, у конкретном случају, када привредни субјект испоставља поштом на кућну адресу чланску карту физичком лицу које попуњавањем електронског формулара и плаћањем чланарине стиче могућност остваривања попушта приликом куповине производа и коришћења услуга код привредних субјеката уписаних на сајту (партнери сајта), према мишљењу Министарства финансија привредно друштво није дужно да накнаду по основу испоруке чланске карте евидентира преко фискалне касе.

15. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредно друштво пружа услугу организације наступа

певача, музичара, глумаца и других извођача на захтев физичких лица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00340/2010-04 од 11.1.2011. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10 и 101/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, привредно друштво које обавља делатност у оквиру области делатности 90 (Стваралачке, уметничке и забавне делатности), односно пружа услугу организације наступа певача, музичара, глумаца и других извођача на захтев физичких лица, није дужно да тако остварен промет евидентира преко фискалне касе, у складу са наведеном Уредбом.

16. Могућност продаје фискалних каса и резервних делова за исте у поступку стечаја над стечајним дужником коме је Влада Републике Србије Решењем одузела сагласност за стављање

**фискалних каса у промет и који је на основу наведеног Решења
брисан из евиденције произвођача фискалних каса**

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00259/2010-04 од 29.12.2010. год.)

У складу са чланом 22 став 1. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), фискалну касу може ставити у промет само произвођач фискалне касе коме је дата сагласност за стављање фискалне касе у промет (у даљем тексту: произвођач).

Ставом 5. члана 22. Закона прописано је да уверење о испуњености техничких и функционалних карактеристика фискалне касе јесте уверење издато од органа надлежног за мере и драгоцене метале, након вредновања резултата свих испитивања на узорку одређеног типа фискалне касе.

Чланом 26. Закона прописано је да Министарство трговине, на предлог комисије, предлаже Влади одузимање сагласности за стављање фискалне касе у промет. Сагласност се одузима ако: произвођач не обезбеди сервис или ако сервис не извршава обавезе прописане овим законом; произвођач не обезбеди гаранцију пословне банке, произвођач не депонује средства у висини од 5% од малопродајне цене сваке фискализоване фискалне касе, ако произвођач у року од 30 дана од дана одузимања фискалне касе чије је стављање у промет трајно забрањено решењем министарства трговине не обезбеди обвезнику, о свом трошку, фискалну касу одговарајућег и одобреног типа. У наведеним случајевима одузима се дата сагласност за конкретан тип фискалне касе. Акт Владе о одузимању сагласности објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Чланом 28 став 15. Закона дефинисано је да Пореска управа преузима од овлашћених сервиса сервисне пломбе и досијеа фискалних каса за чије је стављање у промет одузета сагласност, у

року од 10 дана од одузимања сагласности произвођачу фискалне касе.

Ставом 16. истог члана Закона прописана је обавеза произвођача коме је одузета сагласност за стављање фискалне касе у промет да најкасније у року од 10 дана од одузимања сагласности обавести Пореску управу о другом произвођачу фискалних каса који ће преузети обавезу обезбеђења сервисирања фискалних каса које обвезници користе. Пореска управа по пријему обавештења произвођачу фискалне касе који је уговором преузео обавезу сервисирања фискалних каса које је произвео произвођач, а коме је одузета сагласност за стављање у промет фискалне касе, предаје сервисне пломбе и досијеа фискалних каса за чије је стављање у промет одузета сагласност.

Такође, ставом 17. овог члана прописана је дужност обвезника да закључи уговор о сервисирању са другим овлашћеним сервисом, у року од осам дана од дана одређивања произвођача који је преузео даљу обавезу обезбеђења сервисирања фискалних каса за које је одузета сагласност.

1. Према томе, када је у питању продаја фискалних каса, у конкретном случају, продаја од стране стечајног дужника коме је Влада Републике Србије одузела сагласност за стављање фискалних каса у промет, мишљење Министарства финансија је да наведени привредни субјект не може стављати у промет преостале залихе фискалних каса за које му је одузета сагласност, с обзиром да је чланом 22 став 1. Закона прописано да фискалну касу може ставити у промет само произвођач фискалне касе коме је дата сагласност за стављање фискалне касе у промет.

2. У вези са питањем продаје резервних делова за фискалне касе за које је одузета сагласност за стављање у промет од стране стечајног дужника, мишљење Министарства финансија је да наведени привредни субјект не може стављати у слободан промет резервне делове за наведене фискалне касе, већ преостале резервне делове може понудити једино произвођачу фискалних каса који је уговором преузео обавезу сервисирања његових

фискалних каса за које је одузета сагласност, сагласно наведеном члану 28. ст. 15, 16. и 17. Закона.

3. По питању могућности продаје поменутих уређаја и резервних делова као расходоване робе, односно као отпад, наведено питање није из делокруга надлежности Сектора за фискални систем Министарства финансија.

Проверу техничке и функционалне исправности наведених уређаја и резервних делова који су у власништву стечајног дужника, сагласно члану 22. став 5. Закона, врши орган надлежан за мере и драгоцене метале.

17. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када се као купци добара у малопродаји појављују правна лица, у оквиру делатности 4778 (Остала трговина на мало новим производима у специјализованим продавницама)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00320/2010-04 од 23.12.2010. год.)

Одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Чланом 12. став 5. Закона прописано је ако купац добара на мало, односно корисник услуге, плаћање врши на основу фактуре, да је обвезник дужан да у фактуру унесе редни број фискалног исечка на основу кога је евидентиран промет у фискалној каси.

Према томе, у складу са наведеним чланом Закона, обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе односи се на сваки појединачни промет добара на мало, без обзира ко је купац (физичко лице, правно лице или предузетник). То значи да, у конкретном случају, уколико је купац добара у малопродаји правно лице, привредни субјект који обавља промет добара на мало, у оквиру делатности 4778 (Остала трговина на мало новим производима у специјализованим продавницама), дужан је да евидентира тако остварен промет преко фискалне касе.

Привредни субјект који врши промет добара на мало у оквиру претходно наведене делатности такође је дужан да у фактуру за плаћање унесе редни број фискалног исечка на основу кога је евидентиран промет у фискалној каси, сагласно члану 12. став 5. Закона.

18. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом издавања у закуп пословног и стамбеног простора правним и физичким лицима

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-0302/2010-04 од 2.12.2010. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1 и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“ бр. 61/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, у складу са наведеним одредбама Закона и Уредбе, лице које пружа услуге издавања у закуп пословног и стамбеног простора правним лицима и предузетницима, нема обавезу евидентирања тако оствареног промета преко фискалне касе.

При томе, Министарство финансија напомиње да у случају када правно лице као закуподавац врши услугу издавања у закуп стамбеног простора физичким лицима, према мишљењу Министарства финансија, такође нема обавезу да тако остварен промет евидентира преко фискалне касе, имајући у виду да се поменута услуга врши на основу закљученог уговора о закупу којим је већ утврђена динамика плаћања наведене услуге (нпр. до 5-ог у месецу за претходни месец) и да купац плаћање месечне закупнине врши уплатом на текући правног лица, при чему не долази у непосредни контакт са закуподавцем.

19. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом пружања услуге смештаја старих лица (организације дневног боравка), као и пружања услуге свакодневног послужења пића (чај, сок, кафа и др) са или без накнаде у оквиру групе делатности 87 (Социјална заштита са смештајем) и групе делатности 88 (Социјална заштита без смештаја)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 338-00-00055/2010-04 од 2.12.2010. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет

добра на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

У складу са поменутом Уредбом, лице које обавља делатност из области делатности 87 (Социјална заштита са смештајем) и 88 (Социјална заштита без смештаја (Здравствене делатности)), није дужно да евидентира сваки појединачно остварени промет преко фискалне касе.

Према томе, у конкретном случају, када Центар за социјални рад пружа услуге смештаја старих лица (организације дневног боравка) и услуге свакодневног послужења пића (чај, сок, кафа и др) са или без накнаде у оквиру наведених грана делатности, пружалац услуге није дужан да тако остварен промет евидентира преко фискалне касе сагласно наведеним одредбама Закона и Уредбе.

20. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом посредовања код наплате туристичких услуга правним и физичким лицима при чему је пружалац услуге физичко лице

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00284/2010-04 од 2.12.2010. год.)

Према одредби члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице

које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Чланом 5. став 1. Закона прописано је означавање пореских стопа у бази података фискалне касе. Ознака пореске стопе „Г“ додељује се добрима, односно услугама који су ослобођени пореза на додату вредност (у даљем тексту: ПДВ), ознака пореске стопе „Ђ“ додељује се добрима, односно услугама на чији промет се плаћа ПДВ по општој стопи прописаној законом којим се уређује порез на додату вредност и ознака пореске стопе „Е“ додељује се добрима, односно услугама на чији промет се плаћа ПДВ по посебној стопи прописаној законом којим се уређује порез на додату вредност. Лица која нису уписана у регистар обвезника за ПДВ означавају добра, односно услуге у бази података фискалне касе искључиво ознаком пореске стопе „А“.

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

У складу са наведеном Уредбом, лице које обавља делатност путничких агенција и туроператора дужно је да евидентира сваки појединачно остварени промет преко фискалне касе.

Према томе, када предузеће које посредује при наплати пружених туристичких услуга од стране физичког лица, односно, како се наводи у допису, на свој рачун прима накнаду за извршене туристичке услуге од правних и физичких лица, при чему накнаду за услугу смештаја од физичког лица прима преко благајне, дужно

је да у име и за рачун пружаоца услуга (физичког лица – власника објекта) као посредник изда фискални исечак у целокупном износу цене извршене туристичке услуге, која укључује и посредничку провизију, при чему се пружена туристичка услуга у име и за рачун пружаоца услуге (физичког лица – власника објекта који није у систему пореза на додату вредност), означава пореском стопом „Г“.

Такође, Министарство финансија напомиње да се преко фискалне касе евидентира остварен промет, а не остварен приход. То значи да је наведено предузеће у обавези приликом пружања услуге посредовања при наплати пружених туристичких услуга да евидентира целокупан промет и да пружаоцу услуге (физичком лицу – власнику објекта) пренесе накнаду за пружене туристичке услуге са задржавањем своје заступничке провизије која, у конкретном случају, представља приход који наведено предузеће остварује приликом посредовања у наплати.

21. „Депозит у каси“ односно обезбеђивања готовог новца за враћање кusura на почетку радног дана

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00263/2010-04 од 30.11.2010. год.)

Сагласно члану 13. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), дневни извештај је фискални документ који је обвезник дужан да формира и штампа једном дневно, на крају рада. У дневном извештају се евидентирају тотали промета добара и услуга из свих фискалних исечака забележених у оперативној меморији, сачињених од тренутка формирања претходног дневног извештаја. Дневни извештај поред осталих података садржи следеће податке: број, дан, месец, годину, сат, минут и тип ресета од сачињавања претходног дневног извештаја до сачињавања текућег дневног извештаја, вредност

укупног промета добара и услуга у извештајном периоду, као и дан, месец, годину, сат и минут сачињавања дневног извештаја.

Чланом 15. Закона прописано је да је пресек стања фискални документ који се формира и штампа по потреби, на захтев Пореске управе или за потребе обвезника, у коме се евидентирају тотали промета добара и услуга, као и тотали средстава плаћања (готовина, чек и картица) из свих формираних и одштампаних фискалних исечака фискалне касе, од тренутка формирања и штампања претходног дневног извештаја из фискалне касе.

Према томе, у складу са претходно наведеним одредбама Закона, дневни извештај је документ којим се евидентира тотал промета добара и услуга (готовина, чек, картица) по свим фискалним исечцима издатим од момента формирања претходног дневног извештаја и самим тим служи и као документ о оствареном промету и у готовом новцу.

При томе, пресек стања је документ по коме се врши контрола тотала евидентираних промета добара и услуга, као и тотала средстава плаћања (готовина, чек и картица) из свих формираних и одштампаних фискалних исечака фискалне касе, од тренутка формирања и штампања претходног дневног извештаја из фискалне касе и као такав, поред осталог, служи и за усаглашавање стања готовине у каси са евидентираним прометом по основу евидентираних средстава плаћања „готовина“. Сагласно претходно наведеном, стање евидентираних промета добара и услуга мора се слагати са стањем у каси по свим основама плаћања.

Законом о платном промету („Сл. лист СРЈ“, бр. 3/2002 и 5/2003 и „Сл. гласник РС“, бр. 43/2004, 62/2006 и 111/09), чланом 32. став 4, прописано је да су правна и физичка лица која обављају делатност дужна да динаре примљене у готовом по било ком основу, уплате код банке истог дана, а најкасније наредног радног дана. Такође, динаре подигнуте са свог рачуна правна лица и физичка лица која обављају делатност могу користити за исплате

према наменама за које је готов новац и подигнут, истог или наредног дана.

Наведеним чланом Законом о платном промету, а према мишљењу Народне банке Србије – Сектора за платни промет, број: VI-912/3/10 ДВ, од 23. новембра 2010. године, јасно је дефинисана разлика између исплате у динарима са рачуна правних лица и физичких лица која обављају делатност и новца у динарима који та лица примају у готовом, по било ком основу, обављајући своју делатност. Подижући новац са свог рачуна правна и физичка лица која обављају делатност врше исплате динара који су им уплаћени на рачун или који су они уплатили придржавајући се чл. 32. ст. 4. Закона о платном промету.

Одлуком о условима и начину плаћања у готовом новцу у динарима за правна и физичка лица која обављају делатност прописано је да правна и физичка лица која обављају делатност могу, без ограничења, плаћати готовим новцем, односно вршити исплате у готовом новцу у динарима са свог текућег рачуна. Одредбама ове одлуке регулисани су услови под којима правна лица и физичка лица која обављају делатност могу подизати готов новац са рачуна, као и обавеза банака да свакодневно обавештавају надлежни орган (Пореска управа) о свим исплатама готовог новца извршених претходног дана са рачуна правних лица и физичких лица која обављају делатност.

Када је у питању начин обезбеђења „депозита у каси“ подизањем готовог новца са рачуна лица која обавља делатност, Министарство финансија је мишљења да су обвезници дужни да се у свему придржавају ставова који су изнети у мишљењу Народне банке Србије – Сектора за платни промет, број: VI-912/3/10 ДВ, од 23. новембра 2010. године.

То значи да, у конкретном случају, привредни субјект може са свог рачуна да подигне готов новац за „депозит у каси“, односно за обезбеђивање готовог новца на почетку радног дана и да га користи за враћање кусура, с тим што затечена количина готовог новца у каси не сме бити већа од збира евидентираног промета у

готовом новцу у претходном дневном извештају (ако пазар није предат), износа готовог новца подигнутог за „депозит у каси“ и евидентираног промета у готовом новцу у формираном пресеку стања.

Такође, привредни субјект може део готовог новца евидентираног у претходном дневном извештају користити за враћање кусура на почетку следећег радног дана, с тим што затечена количина готовог новца у каси не сме бити већа од збира евидентираног промета у готовом новцу у претходном дневном извештају и евидентираног промета у готовом новцу у формираном пресеку стања.

22. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом промета добара (дивљач) својим члановима – физичким лицима у оквиру делатности из групе 01.70 (Лов, траперство и одговарајуће услужне делатности)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00273/2010-04 од 5.11.2010. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица

на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, с обзиром да продаја добара (дивљач) члановима ловачког удружења – физичким лицима у оквиру групе 01.70 (Лов, траперство и одговарајуће услужне делатности) није изузета од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе наведеним чланом Закона, као ни наведеном Уредбом, промет који привредни субјект, у конкретном случају, Ловачко удружење оствари продајом поменутих добара дужан је да евидентира преко фискалне касе, с обзиром да се промет добара физичким лицима сматра крајњом потрошњом (прометом добара на мало).

23. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом наплате накнаде за издавање лиценци, као што су лиценце одговорног планера, одговорног урбанисте, одговорног пројектанта и др. од стране Инжењерске коморе Србије којој је, у складу са законским одредбама које регулишу планирање и изградњу, Министарство животне средине и просторног планирања поверило административно-стручне и техничке послове везане за полагање стручних испита за добијање наведених лиценци

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00255/2010-04 од 29.10.2010. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно пре-

дузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Према томе, у конкретном случају, када Инжењерска комора Србије обавља административно-стручне и техничке послове везане за полагање стручних испита за добијање лиценце одговорног планера, одговорног урбанисте, одговорног пројектанта и др. као поверене послове од стране Министарства животне средине и просторног планирања, у складу са законским одредбама које регулишу планирање и изградњу, промет који Инжењерска комора Србије оствари примањем накнада за издавање наведених лиценци, према мишљењу Министарства финансија, нема обавезу евидентирања тако примљених средстава преко фискалне касе.

24. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када предузеће Теленор д.о.о. у оквиру своје основне делатности која је сврстана у грану делатности 61 (Телекомуникације) врши продају расходованих и нерасходованих основних средстава (аутомобила, мобилних телефона и лаптопова) својим запосленим радницима

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00264/2010-04 од 29.10.2010. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Према томе, у случају када привредни субјект регистрован за обављање делатности из гране делатности 61 (Телекомуникације) у оквиру основне делатности врши и промет добара – расходованих и нерасходованих основних средстава, као што је продаја аутомобила, мобилних телефона и лап топова физичким лицима – својим запосленим радницима, мишљење Министарства финансија је да не постоји обавеза евидентирања овог промета преко фискалне касе, с обзиром да привредни субјект, у конкретном случају, не обавља делатност промета добара на мало.

25. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом пружања услуга штампања искључиво правним лицима и предузетницима

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00270/2010-04 од 28.10.2010. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, привредни субјект који остварује промет искључиво пружањем услуга штампања правним лицима и

предузетницима нема обавезу евидентирања тако оствареног промета преко фискалне касе.

При томе, Министарство финансија напомиње да промет који привредни субјект оствари пружањем услуга штампања физичким лицима дужан је да евидентира преко фискалне касе, сагласно претходно наведеним одредбама Закона и Уредбе.

26. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект у оквиру делатности коју обавља (телекомуникационе услуге) врши продају добара у циљу вршења интернет услуге, односно у оквиру претплатничких пакета врши продају припадајућих телекомуникационих уређаја правним и физичким лицима

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00271/2010-04 од 28.10.2010. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужан је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Сагласно одредби члана 3. став 3. Закона, обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе не односи се на пољопривредног произвођача и власника самосталне занатске радње који на пијачним тезгама и сличним објектима продају пољопривредне производе, односно сопствене производе занатства и домаће радиности, као и на

банкарске организације, осигуравајуће организације, ПТТ и јавна предузећа која накнаду за продата добра, односно пружене услуге физичким лицима наплаћују испостављањем рачуна о обрачуну потрошње преко мерних инструмената (грејање, гас, телефон, електрична енергија, вода и др.).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, с обзиром да привредни субјект обавља делатност из гране 61 (Телекомуникације) која је изузета од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе, наведеном Уредбом, промет који привредни субјект оствари продајом претплатничких пакета интернет услуге са припадајућим телекомуникационим уређајима, у оквиру гране делатности телекомуникације, правним и физичким лицима, није дужан да евидентира преко фискалне касе.

27. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају продаје напитака (кафе, чаја и топле чоколаде) из аутомата који се налази на покретним колицима и који у себи има бројчаник за евидентирање броја продатих напитака, а наплату и послуживање купаца врши запослено лице

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00267/2010-04 од 27.10.2010. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у

случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10, у даљем тексту: Уредба), одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

У складу са поменутом Уредбом, лица која обављају делатности из групе 47.99 (Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца: – продаја преко аутомата, продаја преко путујућих продаваца – улична продаја сладоледа, лозова, кокица и штампе–колпортери), немају обавезу евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, с обзиром да продаја напитака (кафе, чаја и топле чоколаде) физичким лицима из аутомата који се налази на покретним колицима и који у себи има бројчаник за евидентирање броја продатих напитака, а наплату и послужење купаца врши запослено лице, не спада у делатности које су оквиру групе 47.99 (Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца: – продаја преко аутомата, продаја преко путујућих продаваца – улична продаја сладоледа, лозова, кокица и штампе–колпортери) изузете од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе наведеном Уредбом, промет који лице оствари на претходно наведен начин дужан је да евидентира преко фискалне касе.

При томе, Министарство финансија напомиње да се продајом преко аутомата сматра самопослуживање, односно продаја без присуства запосленог лица, као да се и наплата добара врши путем аутомата.

28. Обавеза евидентирања промета и начин фискализације фискалне касе приликом промета добара преко синдиката из

путујућих продавница (службеног теретног возила) физичким лицима, као и могућност коришћења истог возила за друге сврхе (превоз добара из велепродаје у малопродају и сл)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00252/2010-04 од 19.10.2010. год.)

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Одредбом члана 38. Закона прописано је да обвезник може да отпочне обављање делатности промета добара на мало, односно пружања услуга физичким лицима, после фискализације фискалне касе и њеног инсталирања у објекту, односно на месту на коме се обавља промет.

Одредбом члана 11. Правилника о поступку фискализације, садржају евиденције о овлашћеним сервисима и сервисима и изгледу, садржају и начину вођења досијеа и сервисне књижице фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 140/04, у даљем тексту: Правилник) прописано је да обвезник који обавља делатности које се могу обављати код наручиоца посла или од

места до места (пословање, оправка, монтажа и слично), у првом делу Обрасца ИПУ-1, тачка 2. Објекат, односно место инсталирања фискалне касе, у делу Подаци, уписује: тип и марку превозног средства којим се обавља делатност; регистарски број превозног средства, као и телефон/телефакс лица за контакт.

У складу са поменутом Уредбом, лица која обављају делатности из групе 47.99 (Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца: – продаја преко аутомата, продаја преко путујућих продаваца – улична продаја сладоледа, лозова, кокица и штампе–колпортери) немају обавезу евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, с обзиром да продаја добара (робе широке потрошње) преко синдиката из путујућих продавница (службеног теретног возила) физичким лицима у оквиру групе 47.99 (Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца: – продаја преко аутомата, продаја преко путујућих продаваца – улична продаја сладоледа, лозова, кокица и штампе–колпортери) није изузета од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе наведеним чланом Закона, као ни наведеном Уредбом, промет који привредни субјект оствари продајом поменутих добара дужан је да евидентира преко фискалне касе, с обзиром да се овакав промет сматра прометом добара из малопродаје.

Привредни субјект може отпочети обављање делатности промета добара на мало, односно пружања услуга физичким лицима, после фискализације фискалне касе и њеног инсталирања у објекту, односно на месту на коме се обавља промет. То значи да је привредни субјект који обавља промет добара из путујућих продавница (службеног теретног возила) физичким лицима, преко синдиката, дужан да фискализује фискалну касу и да у првом делу Обрасца ИПУ-1, тачка 2. Објекат, односно место инсталирања фискалне касе, у делу Подаци, уписује: тип и марку превозног средства којим се обавља делатност; регистарски број превозног средства, као и телефон/телефакс лица за контакт, сагласно члану 11. Правилника.

Када је у питању могућност коришћења службеног теретног возила на које је фискализована фискална каса, у складу са претходно наведеним одредбама, и у друге сврхе, као што је превоз добара из велепродајног објекта у сопствене малопродајне објекте, мишљење Министарства финансија је да се наведено службено возило може користити и за друге сврхе, с тим што се фискална каса треба налазити у возилу чији је тип, марка превозног средства и регистарски број превозног средства уписан у првом делу Обрасца ИПУ-1, тачка 2. Објекат, односно место инсталирања фискалне касе, у делу Подаци.

29. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом вршења споредне услуге практичне обуке и едукације лекара из других здравствених установа, при чему се накнада за поменуте услуге наплаћује од здравствених установа које своје лекаре шаљу на обуку и едукацију у Клинички центар Србије, као и обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом организовања курсева реанимације, имобилисања повређеног на улици и сл. чији су полазници заинтересована физичка лица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00249/2010-04 од 14.10.2010. год.)

У складу са одредбом члана 3. став 1. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе.

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 61/10, у даљем тексту: Уредба) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

У складу са поменутом Уредбом, лице које обавља делатност из области 86 (Здравствене делатности), осим здравствених услуга које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања, дужно је да евидентира сваки појединачно остварени промет преко фискалне касе.

Према томе, привредни субјект који остварује промет пружањем услуга у оквиру претходно наведених делатности другим привредним субјектима нема обавезу евидентирања тако оствареног промета преко фискалне касе, сагласно члану 3. став 1. Закона

То би, у конкретном случају, значило да када Клинички центар Србије пружа споредну услугу практичне обуке и едукације лекара из других здравствених установа, у оквиру делатности која је сврстана у област 86 (Здравствене делатности), при чему се накнада за поменуте услуге наплаћује од здравствених установа који своје лекаре шаљу на обуку и едукацију у Клинички центар Србије, мишљење Министарства финансија је да Клинички центар Србије није у обавези да промет остварен пружањем наведене услуге евидентира преко фискалне касе, с обзиром да се тако извршена услуга сматра услугом извршеном другом здравственом центру који обавља исту делатност.

При томе, када Клинички центар Србије пружа услугу едукације заинтересованим физичким лицима организовањем курса реанимације, имобилисања повређеног на улици и сл, тако остварен промет дужан је да евидентира преко фискалне касе, сагласно наведеној одредби Закона и Уредбе.

Б У Ц Е Т С К И   С И С Т Е М

1. Да ли је у складу са Законом о буџетском систему да ЈП „Кладово“, као индиректни корисник буџета општине Кладово, из сопствених прихода издвоји 300.000 динара и пренесе Основној организацији синдиката тог јавног предузећа по основу спонзорства, односно да ли да се приликом израде завршног рачуна ЈП „Кладово“ за 2010. годину створи обавеза према синдикату и да му се та средства пренесу по основу оствареног суфицита, како би се побољшао положај запослених у том јавном предузећу?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 401-00-00307/2011-06 од 22.3.2011. год.)

Одредбама члана 51. Закона о буџетском систему регулисано је да план извршења буџета представља преглед планираних прихода и примања директног корисника буџетских средстава према извору финансирања и преглед планираних расхода и издатака, а одредбама члана 53. Закона регулисано је да директни и индиректни корисници буџетских средстава могу да врше плаћања до висине расхода и издатака које, за тромесечни или неки други период, одреди министар надлежан за послове финансија, односно локални орган управе надлежан за финансије (квота).

Основ за планирање расхода и издатака директног и индиректног буџетског корисника је закон, односно други пропис, тако да се утврђивањем апропријација у буџету даје овлашћење Влади, односно надлежном извршном органу локалне власти, за трошење јавних средстава до одређеног износа и за одређене

намене за буџетску годину. С обзиром да се према члану 22. Закона, у акту о буџету, као сопствени приходи буџетских корисника, исказују јавна средства и приходи које корисници остваре својом активношћу, односно продајом роба и вршењем услуга, у складу са законом, основ за планирање расхода и издатака из сопствених прихода је такође закон, односно други пропис.

Обзиром да ни једним прописом није дата могућност да се из буџетских средстава и сопствених прихода буџетских корисника врши спонзорисање, мишљење Министарства финансија је да ЈП „Кладово“, као индиректни корисник буџета општине Кладово, не може из сопствених прихода да издвоји 300.000 динара по основу спонзорства и пренесе Основној организацији синдиката тог јавног предузећа. У складу са наведеним, није могуће да се приликом израде завршног рачуна за 2010. годину створи обавеза према синдикату и да се средства пренесу Основној организацији синдиката по основу оствареног суфицита, како би се побољшао положај запослених у том јавном предузећу.

2. Да ли општина Лучани, као организатор Драгачевског сабора трубача у Гучи, може ради финансирања ове манифестације остваривати приход по основу закључивања уговора о спонзорству?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 401-00-183/2011-06 од 10.2.2011. год.)

Чланом 13. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10 и 101/10) прописано је да се јавни приходи и примања уводе законом, односно одлуком скупштине локалне власти у складу са законом. У члану 25. Закона о буџетском систему наведени су поименично јавни приходи и примања који припадају буџету јединице локалне самоуправе за финансирање њених

надлежности, а такође и да буџету јединице локалне самоуправе припадају и други приходи утврђени законом.

Законом о култури („Сл. гласник РС“, бр. 72/09) уређено је да се финансирање културних програма и пројеката установа културе и других субјеката у култури врши, између осталог, и путем спонзорства (члан 10. Закона).

У Закону о оглашавању („Сл. гласник РС“, бр. 79/05) регулише се спонзорство у смислу да је то уговорено пружање финансијске или друге подршке правном или физичком лицу или његовим активностима које нису у вези са делатношћу спонзора, ради оглашавања спонзорског имена односно назива, знака, његовог робног или услужног жига или имиџа (члан 88. став 1. Закона). У члану 88. став 2. Закона прописано је да се одредбе Закона, које се односе на оглашавање, сходно примењују на спонзорство.

С обзиром да се, према члану 26. Закона о оглашавању, оглашавање на отвореном простору уређује одлуком општине, односно града, сходна примена би значила да Скупштина општине Лучани, као организатор Сабора трубача у Гучи, може својом одлуком, којом уређује начин и услове организовања Сабора, план трошкова и потребних средстава за одржавање ове манифестације, начин финансирања, постављање огласних средстава на јавним површинама у време одржавања Сабора трубача и др, да уреди и уговарање са спонзорима Сабора.

Имајући у виду претходно наведено, као и да је организацију Сабора трубача на основу Одлуке о организацији Сабора трубача у Гучи („Сл. гласник општине Лучани“, бр. 6/2010) од 13. новембра 2010. године преузела општина Лучани, мишљење Министарства финансија је да нема сметњи да се сви приходи планирани за финансирање трошкова одржавања Сабора трубача, укључујући и средства од спонзора, прикажу у буџету општине Лучани.

При давању мишљења имало се у виду и да успостављање трезора подразумева укидање рачуна свих буџетских корисника, па самим тим и обавезност уплаћивања свих прихода у буџет. Процес формирања трезора ће трајати све до успостављања једног рачуна преко кога ће се вршити сва плаћања из буџета.

На овај начин успоставиће се и бруто принцип, прописан чланом 92. Устава Републике Србије, према коме Република Србија, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе имају буџете у којима морају бити приказани сви приходи и расходи којима се финансирају њихове надлежности.

Ф И Н А Н С И Р А Њ Е Л О К А Л Н Е С А М О У П Р А В Е

1. Да ли је члан 13. Одлуке о увођењу самодоприноса на подручју општине Лучани („Сл. гласник општине Лучани“, бр. 8/2010) у складу са законом, односно да ли се општински самодопринос може увести за део подручја општине, имајући у виду да се ради о општинском самодоприносу, а не о самодоприносу у појединим месним заједницама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-08-00077/2011-06 од 22.3.2011. год.)

У прилогу дописа достављен је Предлог одлуке о увођењу самодоприноса на подручју општине Лучани. У члану 1. Одлуке прописано је да се самодопринос уводи за подручје општине Лучани, за период од 1. јануара 2011. до 31. децембра 2015. године и да се укупна средства планирају у износу од 400 милиона динара. У члану 12. Одлуке прописано је да ће, ако се укупан износ средстава оствари пре истека рока за који је самодопринос уведен, самодопринос наплаћивати и даље, а средства распоређивати и користити за намене предвиђене овом одлуком. Чланом 13. Одлуке предвиђено је да се Одлука примењује на целој територији општине Лучани ако је за њу гласала прописана већина свих грађана општине Лучани, а ако за доношење Одлуке није гласала већина свих грађана општине Лучани, али јесте прописана већина грађана у појединим месним заједницама, сматра се да је Одлука донета и да се сходно примењује за подручја тих месних заједница.

У вези са наведеним захтевом за мишљење, Министарство финансија обавештава о следећем:

1. Самодопринос, као изворни приход јединице локалне самоуправе наменског карактера, уређен је одредбама чл. 20. до 31.

Закона о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06). Према члану 20. Закона, одлуку о увођењу самодоприноса грађани доносе референдумом, а у члану 21. Закона прописани су обавезни елементи које одлука о увођењу самодоприноса мора да садржи, и то:

- 1) потребе, односно намене за које се средства прикупљају;
- 2) подручје на коме се средства прикупљају;
- 3) време за које се средства прикупљају;
- 4) укупан износ средстава која се прикупљају;
- 5) обвезнике, начин и рокове извршавања самодоприноса, као и лица која се ослобађају те обавезе;
- 6) висину самодоприноса (основица, пропорцијална стопа и др);
- 7) начин вођења евиденције о средствима;
- 8) износ и јединицу мере прерачунавања када се самодопринос изражава у раду, превозничким и другим услугама;
- 9) начин остваривања надзора грађана у наменском коришћењу средстава;
- 10) начин враћања средстава која се остваре изнад износа који је одлуком одређен.

У складу са чланом 21. став 1. тачка 2) Закона о финансирању локалне самоуправе, у члану 1. Одлуке прописано је да се самодопринос уводи за подручје општине Лучани и у складу са тим, у чл. 2, 3. и 4. Одлуке прописана је намена самодоприноса оствареног на подручју општине Лучани. Међутим, члан 13. став 2. Одлуке, којим је регулисано да ако за доношење Одлуке није гласала већина свих грађана општине Лучани, али јесте прописана већина грађана у појединим месним заједницама, сматра се да је Одлука донета и да се сходно примењује за подручја тих месних заједница, није у складу са Законом о финансирању локалне самоуправе, јер се овом одредбом мења подручје за које се, према члану 1. Одлуке, уводи самодопринос.

Наиме, грађани општине Лучани изјашњавали су се на референдуму о увођењу самодоприноса на подручју општине Лучани, као и о осталим елементима Одлуке (висина стопе

самодоприноса, укупан износ самодоприноса, расподела остварених средстава самодоприноса на општинске пројекте и на пројекте у месним заједницама и др), који су предложени на бази података који се односе на целу територију општине Лучани, тако да се увођењем самодоприноса само за подручја појединих месних заједница не би остварила висина средстава планирана Одлуком, нити би била могућа примена чл. 2, 3. и 4. Одлуке, обзиром да се средства самодоприноса могу користити само за намене на подручју месне заједнице на којој су та средства и остварена.

С обзиром да је чланом 23. Закона о финансирању локалне самоуправе регулисано да се одлука сматра донетом када се за њу изјасни већина од укупног броја грађана који имају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се средства прикупљају и грађана који немају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се прикупљају средства, али на том подручју имају непокретну имовину, а средствима самодоприноса се побољшавају услови коришћења те имовине, Одлука о увођењу самодоприноса на подручју општине Лучани сматрала би се донетом само уколико би за њу гласало 50% + 1 од прописане већине грађана општине Лучани.

Министарство финансија указује, такође, да одредба члана 12. Одлуке, којом је предвиђено да ако се укупан износ средстава оствари пре истека рока за који је самодопринос уведен, самодопринос ће се наплаћивати и даље, а средства распоређивати и користити за намене предвиђене овом одлуком, није у складу са чланом 21. став 1. тачка 10) Закона о финансирању локалне самоуправе, којим је прописано да Одлука мора да садржи начин враћања средстава која се остваре изнад износа који је одлуком одређен, чиме се онемогућава коришћење самодоприноса оствареног изнад износа утврђеног Одлуком (средства се морају вратити уплатиоцима).

2. У складу са претходно наведеним, мишљење Министарства финансија је да Одлука о увођењу самодоприноса на подручју општине Лучани није у складу са Законом о финансирању локалне самоуправе.

3. Копија овог мишљења доставиће се Председнику општине Лучани, ради предузимања мера како би Скупштина општине Лучани ставила ван снаге Одлуку о увођењу самодоприноса на подручју општине Лучани.

2. Да ли је Одлука о локалним комуналним таксама на територији града Лознице, у делу Тарифни број 10. тачка 10), којим је прописано да се за путничко возило које је предвиђено за погон на гас плаћа посебна накнада, усклађена са законом?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 434-06-00005/2011-06-1 од 9.3.2011. год.)

1. Одлуком о локалним комуналним таксама на територији Града Лознице („Сл. лист града Лознице“, бр. 3/10) уведене су локалне комуналне таксе које се плаћају за коришћење права, предмета и услуга на територији града Лознице. Тарифним бројем 10. прописано је да се за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина, плаћа накнада. Путнички аутомобили и комбинована возила плаћају накнаду према радној запремини мотора, а путнички аутомобили и комбинована возила која су предвиђена за погон на гас, поред наведене накнаде, додатно плаћају за време од 12 месеци и накнаду, и то: за возило у својини грађана – 1.712,00 динара, за возило у својини правних лица – 4.313,00 динара и за возило грађана којима се обавља превоз путника 5.139,00 динара.

С обзиром да је чланом 4. Одлуке прописано да се локалне комуналне таксе уводе, између осталог, и за држање друмских моторних и прикључних возила осим пољопривредних возила и машина, очигледно је да је направљен пропуст у Тарифном броју 10, којим је прописано да се за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина, плаћа накнада, а не комунална такса. Због тога је потребно да се Одлука у овом делу хитно усклади.

Међутим, прописивање додатне накнаде за путничке аутомобиле и комбинована возила која су предвиђена за погон на

гас није у складу са законом, односно у супротности је са чланом 11. Закона о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06), којим је прописано да се за коришћење права, предмета и услуга не може уводити посебна накнада.

2. Имајући у виду прописе из области заштите животне средине, којим су код плаћања накнаде за загађивање животне средине прописане олакшице за возила која имају мотор на гас, Министарство финансија је мишљења да нема основа да јединица локалне самоуправе својим актима додатно оптерећује наведена возила, већ напротив, има основа да у складу са чланом 18. Закона о финансирању локалне самоуправе, за та возила пропише олакшице, аналогно решењима из Уредбе о врстама загађивања, критеријумима за обрачун накнаде за загађивање животне средине и обвезницима, висини и начину обрачунавања и плаћања накнаде („Сл. гласник РС“, бр. 113/05, 6/07 и 102/10). Наиме, Уредбом је уведен корективни коефицијент за моторе на гас, чиме је обезбеђено да возила са мотором на гас плаћају много мању накнаду за загађивање животне средине, од возила која немају такав мотор.

3. У складу са наведеним, потребно је да се предузму мере у правцу усклађивања Одлуке са законским прописима.

3. Да ли се прикупљање средстава од самодоприноса прекида уколико се пре рока за који је самодопринос уведен оствари износ средстава утврђен Одлуком о увођењу самодоприноса, као и да ли се средства остварена преко износа утврђеног Одлуком враћају уплатиоцима?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-08-00004/2011-06 од 1.2.2011. год.)

Законом о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06), у члану 21, прописан је садржај одлуке о увођењу самодоприноса. Одлука, између осталог, мора да садржи

време за које се средства прикупљају, укупан износ средстава која се прикупљају и начин враћања средстава која се остваре изнад износа који је одлуком одређен.

Одлука о увођењу самодоприноса за финансирање, уређење, одржавање и изградњу објеката на територији градске месне заједнице Мајданпек („Сл. лист општина Бољевац, Бор, Зајечар, Кладово, Књажевац, Мајданпек, Неготин и Сокобања“, бр. 13/06), која је достављена уз допис, садржи одредбу којом је регулисано да се прикупљање средстава прекида ако се износ планираних средстава изврши пре истека рока за који је самодопринос уведен, а вишак уплаћених средстава се враћа исплатиоцима личних примања, односно прихода на који се плаћа самодопринос ради повраћаја обвезницима самодоприноса (члан 16. Одлуке).

У складу са наведеним, мишљење Министарства финансија је да је Савет Градске месне заједнице, полазећи од члана 16. Одлуке, морао редовно да прати остварење прихода од самодоприноса и да у случају остваривања планираних средстава пре рока, одмах обавести уплатиоце о обустави уплаћивања самодоприноса, као и да предузме мере да се средства која се остваре изнад износа који је одлуком утврђен, врате уплатиоцима.

4. Да ли се одлука о локалним комуналним таксама, административним таксама и о накнади за заштиту и унапређење животне средине, доноси сваке године или једном донета одлука важи више година?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 434-00-00002/2011-06 од 1.2.2011. год.)

Чланом 7. Закона о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06) регулисано је да стопе изворних прихода, као и начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада утврђује скупштина јединице локалне самоуправе

својом одлуком, у складу са законом, да се одлука доноси након одржавања јавне расправе, да се може мењати највише једанпут годишње и то у поступку утврђивања буџета јединице локалне самоуправе за наредну годину, а изузетно, може се изменити и у случају доношења, односно измене закона или другог прописа којим се уређују изворни приходи јединице локалне самоуправе.

Из наведеног члана Закона не произилази обавезност скупштине јединице локалне самоуправе да сваке године доноси одлуке о стопама изворних прихода, начину и мерилима за одређивање висине локалних такси и накнада, већ само да се те одлуке могу мењати највише једанпут годишње.

Према томе, једном донета одлука може да важи више година. Измене и допуне је могуће вршити (нпр. уколико се мења висина изворних прихода) само једном годишње.

5. Да ли се Одлука о увођењу самодоприноса путем референдума сматра донетом ако је за њу гласала већина од укупног броја грађана који имају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се средства прикупљају или се сматра донетом ако се за њу изјаснила већина грађана која је гласала, под условом да је гласало више од половине укупног броја грађана?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-00113/2010-06-1 од 1.2.2011. год.)

Према члану 23. Закона о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06) одлуку о увођењу самодоприноса доносе грађани који имају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се средства прикупљају (став 1). Одлуку доносе и грађани који немају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се прикупљају средства, ако на том подручју имају непокретну имовину, а средствима се побољшавају услови коришћења те имовине (став 2). Одлука се сматра донетом када се за њу изјасни већина од наведеног укупног броја грађана (став 3).

Према томе, одлука о увођењу самодоприноса је донета уколико је за њу гласало 50%+1 од грађана који имају бирачко право и који су уписани у бирачки списак и грађана који на том подручју имају непокретну имовину, а немају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се прикупљају средства. Одлука није донета уколико је за њу гласало 50%+1 од грађана који су изашли на гласање.

6. Да ли је одлука о увођењу самодоприноса донета ако је за њу гласала већина грађана која је гласала, уз услов да је гласало више од половине укупног броја грађана?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-08-00003/2011-06 од 1.2.2011. год.)

Према члану 23. Закона о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06) одлуку о увођењу самодоприноса доносе грађани који имају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се средства прикупљају (став 1). Одлуку доносе и грађани који немају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се прикупљају средства, ако на том подручју имају непокретну имовину, а средствима се побољшавају услови коришћења те имовине (став 2). Одлука се сматра донетом када се за њу изјасни већина од наведеног укупног броја грађана (став 3).

Према томе, одлука о увођењу самодоприноса је донета уколико је за њу гласало 50%+1 од грађана који имају бирачко право и који су уписани у бирачки списак и грађана који на том подручју имају непокретну имовину, а немају изборно право и пребивалиште на подручју на коме се прикупљају средства. Одлука није донета уколико се за њу изјаснила већина грађана која је гласала, а гласало је више од половине укупног броја грађана.

ПОДСЕТНИК
ФИНАНСИЈСКИ ПРОИСИДНЕЛИ
У МАРТУ МЕСЕЦУ 2011. ГОДИНЕ

ЗАКОНИ

Закон о давању гаранције Републике Србије у корист Српске банке а.д. Београд за обавезе ЈП „Југоимпорт-СДПР“	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 13 од 1. марта 2011.
Закон о задуживању Републике Србије код Societe General уз гаранцију Светске банке	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 13 од 1. марта 2011.

УРЕДБЕ

Уредба о измени Уредбе о условима и начину ангажовања оператера за приређивање класичних игара на срећу и агената за продају срећака	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 13 од 1. марта 2011.
--	--

ПРАВИЛНИЦИ

Правилник о поступку активирања и враћања средстава наменског депозита, односно банкарске гаранције	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 16 од 11. марта 2011.
Правилник о измени Правилника о начину утврђивања испуњености услова за добијање одобрења за приређивање игара на срећу – клађење	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 16 од 11. марта 2011.
Правилник о изменама и допунама Правилника о начину вођења обавезних евиденција о оствареном промету по аутомату	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 16 од 11. марта 2011.
Правилник о измени и допуни Правилника о начину утврђивања испуњености услова за добијање одобрења за приређивање игара на срећу на аутоматима	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 16 од 11. марта 2011.
Правилник о изменама и допунама Правилника о врстама игара на срећу (каталог игара на срећу)	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 16 од 11. марта 2011.

ОДЛУКЕ

Одлука о изменама Одлуке о условима и начину одобравања банкама краткорочних кредита за ликвидност на основу залогe хартија од вредности	Сл. гласник РС, бр. 18 од 16. марта 2011.
Одлука о измени и допуни Одлуке о условима и начину одобравања кредита за одржавање дневне ликвидности банака на основу залогe хартија од вредности	Сл. гласник РС, бр. 18 од 16. марта 2011.
Одлука о управљању ризиком ликвидности банке	Сл. гласник РС, бр. 18 од 16. марта 2011.
Одлука о извештавању банака	Сл. гласник РС, бр. 18 од 16. марта 2011.
Одлука о условима под којима се могу репродуковати новчанице и ковани новац	Сл. гласник РС, бр. 18 од 16. марта 2011.
Одлука о поступању с новцем за који постоји сумња да је фалсификован	Сл. гласник РС, бр. 18 од 16. марта 2011.

УПУТСТВА

Упутство о изменама Упутства за спровођење Одлуке о условима и начину одобравања банкама краткорочних кредита за ликвидност на основу залогe хартија од вредности	Сл. гласник РС, бр. 18 од 16. марта 2011.
Упутство о документацији и обрасцу о испуњености услова за коришћење подстицаја произвођачима пољопривредних и прехранбених производа за 2011. годину	Сл. гласник РС, бр. 20 од 25. марта 2011.

ПРОПИСИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

COMMISSION REGULATION (EU) No 111/2011 of 7 February 2011 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕУ) број 111/2011 од 7. фебруара 2011. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	Сл. гласник РС, бр. 14 од 4. марта 2011.
--	--

COMMISSION REGULATION (EU) No 112/2011 of 7 February 2011 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕУ) број 112/2011 од 7. фебруара 2011. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	Сл. гласник РС, бр. 14 од 4. марта 2011.
COMMISSION REGULATION (EU) No 113/2011 of 7 February 2011 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕУ) број 113/2011 од 7. фебруара 2011. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	Сл. гласник РС, бр. 14 од 4. марта 2011.
COMMISSION REGULATION (EC) No 2180/2001 of 9 November 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 2180/2001 од 9. новембра 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	Сл. гласник РС, бр. 21 од 29. марта 2011.
COMMISSION REGULATION (EC) No 2147/2001 of 31 October 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 2147/2001 од 31. октобра 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	Сл. гласник РС, бр. 21 од 29. марта 2011.
COMMISSION REGULATION (EC) No 2064/2001 of 22 October 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 2064/2001 од 22. октобра 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	Сл. гласник РС, бр. 21 од 29. марта 2011.

COMMISSION REGULATION (EC) No 1694/2001 of 24 August 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 1694/2001 од 24. августа 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	<i>Сл. гласник РС, бр. 21 од 29. марта 2011.</i>
COMMISSION REGULATION (EC) No 1201/2001 of 18 June 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 1201/2001 од 18. јуна 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	<i>Сл. гласник РС, бр. 21 од 29. марта 2011.</i>
COMMISSION REGULATION (EC) No 1200/2001 of 19 June 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 1200/2001 од 19. јуна 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	<i>Сл. гласник РС, бр. 21 од 29. марта 2011.</i>
COMMISSION REGULATION (EC) No 1004/2001 of 22 May 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 1004/2001 од 22. маја 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	<i>Сл. гласник РС, бр. 21 од 29. марта 2011.</i>
COMMISSION REGULATION (EC) No 646/2001 of 30 March 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 646/2001 од 30. марта 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	<i>Сл. гласник РС, бр. 21 од 29. марта 2011.</i>

COMMISSION REGULATION (EC) No 645/2001 of 30 March 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 645/2001 од 30. марта 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 21 од 29. марта 2011.
COMMISSION REGULATION (EC) No 347/2001 of 19 February 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 347/2001 од 19. фебруара 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 21 од 29. марта 2011.
COMMISSION REGULATION (EC) No 306/2001 of 12 February 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 306/2001 од 12. фебруара 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 21 од 29. марта 2011.
COMMISSION REGULATION (EC) No 305/2001 of 12 February 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 305/2001 од 12. фебруара 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 21 од 29. марта 2011.
COMMISSION REGULATION (EC) No 292/2001 of 12 February 2001 concerning the classification of certain goods in the Combined Nomenclature УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕЗ) број 292/2001 од 12. фебруара 2001. године у вези са сврставањем одређених роба према Комбинованој номенклатури	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 21 од 29. марта 2011.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Вук Ђоковић. – Год.32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132